

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ก

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
เอกสารประกอบการเรียนรู้ และใบกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1 (กลุ่มทดลอง แบบ 4 MAT)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการจับใจความสำคัญ)

เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ จนสามารถจับใจความสำคัญและสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะเกิดประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 อ่านอย่างมีสมรรถภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

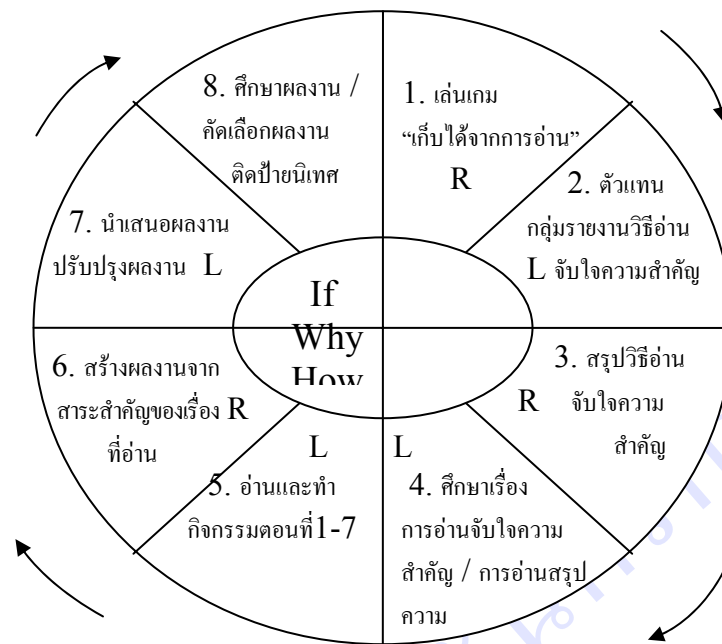
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ สำนวนและโวหารจากเรื่องที่อ่านได้
2. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
3. ลำดับความเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
5. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
6. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญ
2. หลักการอ่านสรุปความ
3. โวหาร
4. พระบรมราโชวาท

ผังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบ 4 MAT)

ชั่วโมงที่ 1

ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 7 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เลือกประธาน เลขานุการ ผู้รายงาน และ กรรมการ

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ (เน้นสมองซีกขวา)

1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันเล่นเกม “เก็บได้จากการอ่าน” โดยให้แต่ละกลุ่มอ่าน สารวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2549 แล้วจับใจความสำคัญและสรุปสาระสำคัญ บันทึกในใบ กิจกรรมที่ 1 ส่งผู้สอน กลุ่มใดตอบได้ถูกต้องและรวดเร็ว กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

2. ผู้สอนแจ้งผลการแข่งขัน

3. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

4. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนว่า “กลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องแสดงว่าเข้าใจเรื่องที่อ่าน ส่วนเรื่องความเร็วในการอ่านนั้นต้องฝึกอ่านบ่อย ๆ จะทำให้อ่านได้เร็วขึ้น และการอ่านจะเกิด ประโยชน์

ก็ต่อเมื่อเข้าใจเรื่องที่อ่าน”

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิด “วิธีอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ” แล้วบันทึกใน ใบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ส่งผู้สอน และเตรียมส่งตัวแทนกลุ่มรายงานหน้าชั้น

2. ผู้สอนเลือกตัวแทนกลุ่ม 3-4 กลุ่มรายงานหน้าชั้น ผู้เรียนฟังและบันทึก

ข้อมูล การรายงานลงในสมุดงานของตนเอง

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิด (เน้นสมองซีกขวา) ผู้เรียนแต่ละคนประมวลความคิดเรื่อง “วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ” เป็นของตนเองแล้วบันทึกลงในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ชั่วโมงที่ 2-3

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนทุกคนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญและการอ่านสรุปความ”

2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปเรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญ และการสรุปความ”

3. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง โวหาร

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ประธานกลุ่มอ่านคำชี้แจงวิธีเรียนรู้ด้วยศูนย์การเรียนรู้ ให้สมาชิกฟัง

2. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าเรียนที่ละศูนย์เวียนตามเข็มนาฬิกาจนครบ 7 ศูนย์ (ศูนย์ละ 10 นาที) โดยอ่านและทำกิจกรรมตาม ศูนย์การเรียนรู้เรื่อง พระบรมราโชวาทในใบกิจกรรม การเรียนรู้ที่ 4 เสร็จแล้วส่งผู้สอน

3. ผู้เรียนช่วยกันบอสาระสำคัญของพระบรมราโชวาทให้ผู้สอนเขียนไว้บนกระดานดำและผู้เรียนช่วยกันจัดลำดับก่อนหลังของสาระสำคัญ โดยตรวจสอบความถูกต้องจากเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องพระบรมราโชวาท

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง (เน้นสมองซีกขวา)

1. ให้ผู้เรียนสร้างผลงานคนละ 1 อย่าง ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน โดยนำ สาระสำคัญของพระบรมราโชวาท มาเขียนเป็น คำขวัญ คำประพันธ์ เรียงความ ย่อความ หรือวาดภาพพระบายสีประกอบการบรรยาย ฯลฯ (ทำเป็นการบ้าน) และนำเสนอผลงานในชั่วโมงหน้า

2. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงาน

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนนำเสนอผลงาน โดยการติดผลงานที่กระดานดำ และป้ายนิเทศในห้องเรียน

2. ผู้สอนแจกแบบประเมินผลงาน แนะนำการประเมิน และมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละคนประเมินผลงานของเพื่อน

3. ผู้เรียนประเมินผลงาน/ติชมผลงานของเพื่อน ในแบบประเมินผลงานที่ผู้สอนแจกให้ และคืนแบบประเมินให้ผู้รับการประเมิน

4. ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขผลงาน

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนศึกษาผลงานของเพื่อน และร่วมกันคัดเลือกผลงานที่ดีเด่นติดป้ายนิเทศ

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. สารวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2549
2. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1- 4
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การสรุปความ
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง โวหาร
6. ศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง พระบรมราโชวาท จำนวน 7 ศูนย์ และศูนย์ตำรอง 1 ศูนย์
7. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องพระบรมราโชวาท

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-4
3. แบบประเมินผลงาน
4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน	4	3	2	1
สิ่งที่ประเมิน				
- การเขียนสรุปสาระสำคัญ	เขียนสรุปสาระสำคัญได้ชัดเจน โดยใช้ภาษาของตนเองลำดับเรื่อง	เขียนสรุปสาระสำคัญด้วยภาษาของตนเองได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง	เขียนสรุปสาระสำคัญได้แต่ยังไม่ถูกต้องเท่าที่ควร มีข้อบกพร่องในการ	เขียนสรุปสาระสำคัญไม่ถูกต้อง

- กลวิธีการเขียนตามรูปแบบ	ถูกต้อง กลวิธีการเขียน ถูกต้องตามรูปแบบ	เท่าที่ควร กลวิธีการเขียน ถูกต้องตามรูปแบบ	ลำดับเรื่อง กลวิธีการเขียน ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ	กลวิธีการเขียน ไม่ถูกต้องตาม รูปแบบเท่าที่ควร ผลงานไม่น่า สนใจ
- ผลงาน	ผลงานสวยงามและ น่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ	ผลงานไม่น่าสนใจ เท่าที่ควร	

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2 (กลุ่มทดลอง แบบ 4 MAT)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

มัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการอ่านตีความ)

เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านตีความ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดลึกซึ้งให้เข้าใจแง่คิดและเจตนาของผู้เขียน การอ่านตีความต้องอาศัยการสรุปความจากเรื่องที่อ่าน การทำนายเหตุการณ์ตลอดจนความหมายที่แฝงเร้นอยู่ในสำนวนโวหารต่าง ๆ การอ่านตีความผิดพลาดจะทำให้เข้าใจความคลาดเคลื่อน ไม่สามารถรับสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ครบถ้วน ผู้เรียนจึงควรฝึกฝนการอ่านตีความ เพื่อให้การรับสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท.1.1 ข้อ 1 อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

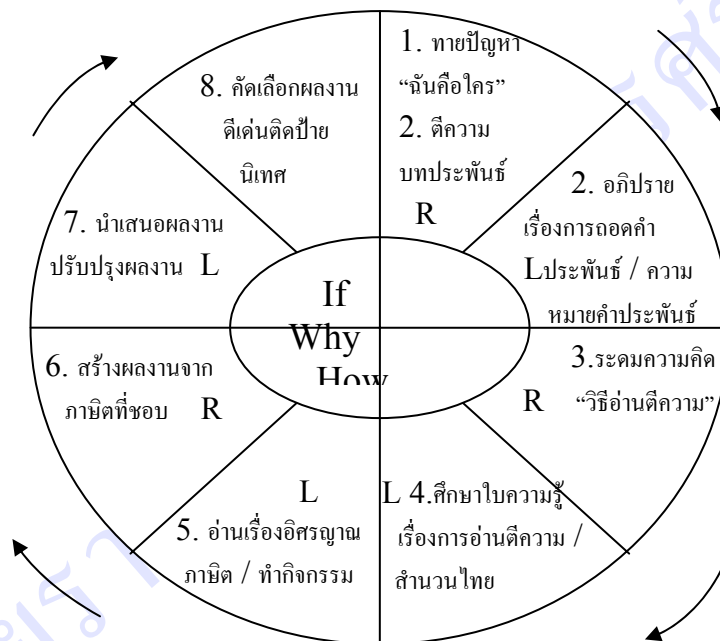
1. บอกความหมายของ คำศัพท์ จากเรื่องที่อ่านได้
2. อธิบายความหมายของบทประพันธ์ที่อ่านได้
3. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาของผู้เขียนได้
5. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

7. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
8. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่านตีความ
2. อิศรญาณภายิต

ผังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบ 4 MAT)

ชั่วโมงที่ 1

ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน เลือกประธาน เลขานุการ ผู้รายงาน และ กรรมการ

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ (เน้นสมองซีกขวา)

1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มทายปัญหา “ฉันคือใคร?” โดยแต่ละกลุ่มอ่านเรื่องที่กำหนดให้จบแล้ว ทายปัญหาจากเรื่องที่อ่านว่า ฉันคือใคร

- กลุ่มที่ 1 อ่านเรื่อง กฎแห่งความรัก
- กลุ่มที่ 2 อ่านเรื่อง รักกันวันละนิด
- กลุ่มที่ 3 อ่านเรื่อง รักอมตะ

กลุ่มที่ 4 อ่านเรื่อง แสงสว่างแห่งความรัก

กลุ่มที่ 5 อ่านเรื่อง มาตุภูมิรัก

2. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนว่ากลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องแสดงว่าเข้าใจเรื่องที่อ่าน และตีความได้ถูกต้อง

3. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านตีความบทประพันธ์ที่กำหนดให้ แล้วอธิบายความหมายในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ส่งผู้สอน

“ ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น

รักเรียน

ฝนทั้งเท่าเข็มเพชร

ฝ่ายหน้า

คนเกียดเกลียดหน้ายเวียน

วนจิต

กลอุทกในตะกร้า

เปี่ยมล้นฤมี ”

โคลงโลกนิติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเด

ชาดิศร

4. ผู้สอนคัดเลือกผลงานกลุ่มที่ถูกต้อง และให้ตัวแทนกลุ่มอ่านผลงานให้เพื่อนในห้อง

ฟัง

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์ (เน้นสมองซีกซ้าย)

ผู้เรียนอภิปรายร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้

“การถอดคำประพันธ์เกี่ยวข้องกับการอธิบายความหมายของบทประพันธ์หรือไม่

อย่างไร”

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนแต่ละคนประมวลความคิดเป็นของตนเองแล้วบันทึก “วิธีการอ่านตีความ” ใน

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ชั่วโมงที่ 2-3

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง “การอ่านตีความ”

2. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง และ “สำนวน สุภาษิต คำ

พังเพย”

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้สอนถอดคำประพันธ์และอธิบายความหมายของบทประพันธ์ บทที่ 1
2. ผู้สอนกำหนดให้แต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของบทประพันธ์ เรื่องอิศรญาณภายิต จาก หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน หน้า 111-112 กลุ่มละ 5 บท โดยบันทึกในใบกิจกรรม

การเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มที่ 1	บทที่ 2 – 6
กลุ่มที่ 2	บทที่ 7 – 11
กลุ่มที่ 3	บทที่ 12 – 16
กลุ่มที่ 4	บทที่ 17 – 21
กลุ่มที่ 5	บทที่ 22 – 26

3. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องอิศรญาณภายิต
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายความหมายบทร้อยกรองแล้วบันทึกในใบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 3

5. ตัวแทนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้น
6. ผู้เรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง (เน้นสมองซีกขวา)

1. ให้ผู้เรียนแต่ละคนเลือกภายิตที่ชอบจากอิศรญาณภายิต หรือจากภายิตใดก็ได้คนละภายิตมาสร้างผลงานคนละ 1 ชิ้น โดยเขียนภายิตพร้อมอธิบายความหมายและตกแต่งให้สวยงามในรูปแบบของที่คั่นหนังสือ หรือการวาดภาพระบายสีประกอบคำบรรยาย ฯลฯ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง (ทำเป็นการบ้าน) และนำเสนอผลงานในชั่วโมงหน้า
2. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงาน

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนทุกคนนำเสนอผลงานโดยคิดผลงานที่กระดานดำหรือวางที่โต๊ะที่ผู้สอนกำหนดให้
2. ผู้สอนแจกแบบประเมินผลงาน แนะนำการประเมิน และมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละคน ประเมินผลงานของเพื่อน

3. ผู้เรียนประเมินผลงาน / ดิชมผลงานของเพื่อนในแบบประเมินที่ผู้สอนแจกให้ และ
คืนแบบประเมินให้กับผู้รับการประเมิน

4. ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขผลงาน

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนศึกษาผลงานของเพื่อน และร่วมกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดคิดป้ายนิเทศ

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. เรื่องทนายปัญหา (กฎแห่งความรัก รักกันวันละนิด รักอมตะ แสงสว่างแห่งความ
รัก มาตุภูมิรัก)

2. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-4

3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การอ่านตีความ

4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องตำนาน ตุ๊กกิมิต คำพังเพย

5. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิภังค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง อิศรญาณกษัตริย์

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-4

3. แบบประเมินผลงาน

4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
- การอธิบาย ความหมาย สุภาษิต	อธิบายความหมาย ของสุภาษิตได้ ถูกต้องชัดเจน ครบถ้วน	อธิบายความหมาย ของสุภาษิตได้ ถูกต้อง แต่ไม่ ครบถ้วนเท่าที่ควร	อธิบายความหมาย ของสุภาษิตได้แต่ยัง ไม่ถูกต้องชัดเจน	อธิบายความหมาย ของสุภาษิต ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร
- ผลงาน	รูปแบบของผลงาน สวยงามน่าสนใจ	รูปแบบของผลงาน น่าสนใจ	รูปแบบของผลงาน ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร	รูปแบบของผลงาน ไม่น่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3 (กลุ่มทดลอง แบบ 4 MAT)**วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101****ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3****เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์) เวลา 6 ชั่วโมง****สาระสำคัญ**

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ เป็นการแสดงประสิทธิภาพของความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานการอ่านระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ความ ตลอดจนการคิดและแสดงการคิดอย่างมีเหตุผล การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จึงเป็นการอ่านที่สำคัญและจำเป็นที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 2 แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้

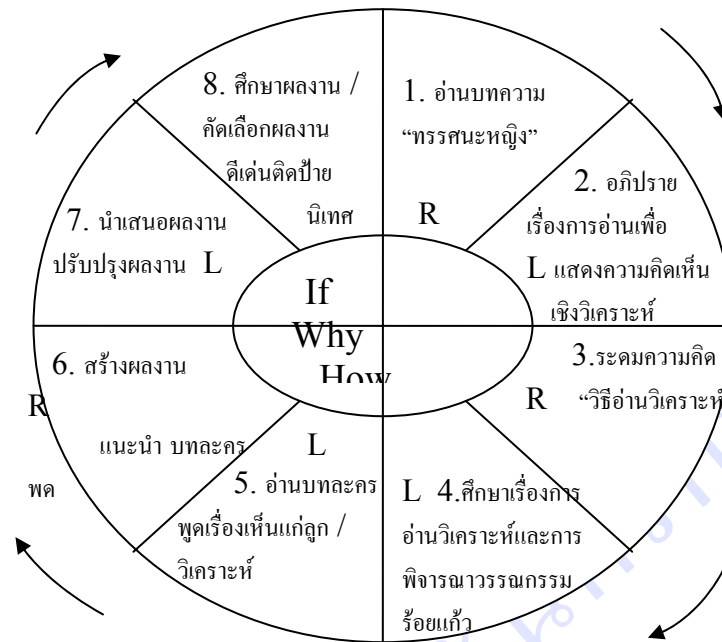
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ จากเรื่องที่อ่านได้
2. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้เขียนได้
4. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
7. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
8. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่านวิเคราะห์
2. การอ่านและพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว
3. บทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก”
4. หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

ผังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบ 4 MAT)

ชั่วโมงที่ 1

ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน เลือกประธาน เลขานุการ ผู้รายงาน และ กรรมการ

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ (เน้นสมองซีกขวา)

1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง "ทรงสนะหญิง" และตอบคำถามในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

3. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด กับ "ทรงสนะหญิง"

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์ (เน้นสมองซีกซ้าย)

ผู้เรียนอภิปรายร่วมกัน "การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านนั้นมีหลักการอ่านอย่างไร"

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนแต่ละคนประมวลความคิดเป็นของตนเองแล้วบันทึก "วิธีการอ่านวิเคราะห์" ลงใน ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง “การอ่านวิเคราะห์”
2. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง “การอ่านและพิจารณาวรรณร้อยแก้ว” และตัวอย่างการพิจารณาวรรณกรรมเรื่องพระบรมราโชวาท
3. ผู้เรียนเขียนแผนภาพความคิด เรื่อง “การอ่านและพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว”

ในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

4. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก
5. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องการเขียนแสดงความคิดเห็น

ชั่วโมงที่ 3-5

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้สอนกำหนดบทบาทสมมติให้ผู้เรียนเป็นตัวละครในเรื่อง บทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” แล้วให้ตัวละครอ่านตีบทตามเนื้อเรื่องจากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
2. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับบทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” ในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

2.1 ทุกกลุ่มวิเคราะห์บทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” ตามหัวข้อต่อไปนี้ โครงเรื่อง

การดำเนินเรื่อง ตัวละคร ฉาก สำนวนภาษา แนวความคิด

2.2 แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้

กลุ่มที่ 1 ถ้าแม่ลออทราบว่าคุณเป็นบิดา ผู้เรียนคิดว่าแม่ลออจะรู้สึกอย่างไร และจะปฏิบัติตนอย่างไร

กลุ่มที่ 2 ผู้เรียนคิดว่าเหตุการณ์ตอนใดอ่อนหวานที่สุด ตอนใดรุนแรงที่สุด และตอนใดเศร้าที่สุด

กลุ่มที่ 3 ผู้เรียนคิดว่าระหว่างนายล้ากับพระยาภักดี ใครเห็นแก่ลูกมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 4 ผู้เรียนคิดว่าถ้านายทองคำทราบว่าคุณเป็นบิดาของแม่ลออ นายทองคำยังคิดจะแต่งงานกับแม่ลออหรือไม่ เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 5 ผู้เรียนคิดว่าบทละครพูดเรื่องนี้ ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่ผู้เรียน อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง (เน้นสมองซีกขวา)

1. ผู้เรียนแต่ละคนเขียนแนะนำ “บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก” ด้วยถ้อยคำที่กระชับรัดกุม เพื่อเชิญชวนให้ผู้สนใจอ่าน ในรูปแบบการโฆษณา ฯลฯ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง
2. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงาน

ชั่วโมงที่ 6

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนทุกคนนำเสนอผลงานโดยติดผลงานที่กระดานดำ
2. ผู้สอนแจกแบบประเมินผลงาน แนะนำการประเมิน และมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละคนประเมินผลงานของเพื่อน
3. ผู้เรียนประเมินผลงาน / ดิชมผลงานของเพื่อนในแบบประเมินที่ผู้สอนแจกให้ และคืนแบบประเมินให้กับผู้รับการประเมิน
4. ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขผลงาน

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนศึกษาผลงานของเพื่อนและคัดเลือกผลงานดีเด่นติดป้ายนิเทศ

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. บทความเรื่อง วรรณคดีหญิง
2. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-4
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การอ่านวิเคราะห์
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องการพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้ บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก
6. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องการเขียนแสดงความคิดเห็น
7. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิจักษ์ณ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1-4
3. แบบประเมินผลงาน
4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน	4	3	2	1
สิ่งที่ประเมิน				
- แนะนำอ่าน บทละครพูด เรื่อง “เห็นแก่ ลูก”	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้ ถูกต้องชัดเจน ครบถ้วน	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้ ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้ ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้แต่ ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร
- รูปแบบของ ผลงาน	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบน่าสนใจ	รูปแบบไม่น่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4 (กลุ่มทดลอง แบบ 4 MAT)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

ชั้น น

มัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการอ่านเพื่อวิเคราะห์)

เวลา 6 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านวิเคราะห์เป็นขั้นแรกของการวิจารณ์หรือประเมินค่าเรื่องที่อ่าน ซึ่งต้องมีการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่านในแง่ของรูปแบบ ภาษา เนื้อหา และสังคมแล้ว จึงวิจารณ์หรือ

ประเมินค่าว่าดีหรือไม่อย่างไร การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์นั้นต้องฝึกอยู่เสมอจึงจะวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างเที่ยงตรงและรวดเร็ว

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 3 วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคมได้

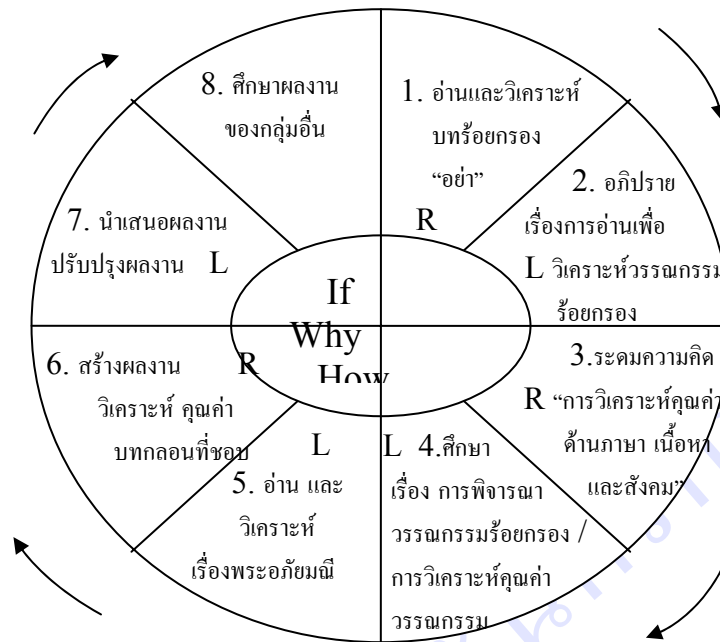
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ จากเรื่องที่อ่านได้
2. อธิบายความหมายของบทประพันธ์ที่อ่านได้
3. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
4. อธิบายขยายความเรื่องที่อ่านได้
5. วิเคราะห์วิจารณ์ด้านภาษา เนื้อหา และสังคมได้
6. แสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ได้
7. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
8. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
9. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. การพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง
2. การวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรมด้านภาษา เนื้อหา และสังคม
3. นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

ผังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบ 4 MAT)

ชั่วโมงที่ 1

ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน เลือกรบระธาน เลขานุการ ผู้รายงาน และกรรมการ

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ (เน้นสมองซีกขวา)

1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “อย่า” และตอบคำถามในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

3. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าบทร้อยกรอง “อย่า” มีคุณค่าหรือไม่อย่างไร

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์ (เน้นสมองซีกซ้าย)

ผู้เรียนอภิปรายร่วมกัน การอ่านเพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรองมีหลักการอย่างไร

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดเรื่อง “การอ่านวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม” แล้วบันทึกลงในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนทุกคนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง “การอ่านและพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง และการวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรมด้านภาษา เนื้อหา และสังคม”
2. ผู้เรียนทุกคนเขียนแผนภาพความคิด เรื่อง “การอ่านพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง”

ในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ชั่วโมงที่ 3-5

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านและวิเคราะห์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อจากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานวรรณคดีวิภังค์ ตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดไว้ในใบกิจกรรม การเรียนรู้ ที่ 4 ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 วิเคราะห์รูปแบบ และกลวิธีในการแต่ง
- กลุ่มที่ 2 เล่าเรื่องย่อและวิเคราะห์เนื้อหาสาระ
- กลุ่มที่ 3 วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร
- กลุ่มที่ 4 วิเคราะห์ความงามและความไพเราะของบทร้อยกรอง
- กลุ่มที่ 5 วิเคราะห์คุณค่าของบทร้อยกรอง

2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ตามสถานการณ์ที่กำหนดไว้ใน

ใบการเรียนรู้ ที่ 4 ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวของพระอภัยมณีและวิธีแก้ไข
- กลุ่มที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครที่น่าเห็นใจมากที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการอธิบาย
- กลุ่มที่ 3 นางผีเสื้อสมุทรควรจะปฏิบัติตนเช่นไรจึงจะเป็นที่รักของลูกและสามี ผู้เรียนคิดว่าควรมีหลักในการครองเรือนอย่างไรจึงจะทำให้ชีวิตคู่ยืนยาว
- กลุ่มที่ 4 ถ้าผู้เรียนเป็นพระอภัยมณี ผู้เรียนจะคิดหนีนางผีเสื้อหรือไม่ เพราะเหตุใด
- กลุ่มที่ 5 ผู้เรียนคิดว่าเรื่องนี้ ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่ผู้เรียน และผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

3. ผู้สอนแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง (เน้นสมองซีกขวา)

1. ให้ผู้เรียนแต่ละคนเลือกบทกลอนที่ชอบ 3-4 บท อธิบายความหมายของบทกลอน และสรุปความคิดเห็นว่าเหตุใดจึงชอบ พร้อมวาดภาพระบายสีตกแต่งให้สวยงาม ในรูปแบบที่ตนเองสนใจและถนัด โดยนำเสนอผลงานหน้าชั้นในชั่วโมงหน้า

2. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงาน

ชั่วโมงที่ 6

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ (เน้นสมองซีกซ้าย)

1. ผู้สอนแจกแบบประเมินผลงาน แนะนำการประเมิน และมอบหมายให้ผู้เรียน ประเมินผลงานของกลุ่มอื่น

2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน

3. ผู้เรียนประเมินผลงานของกลุ่มอื่นในแบบประเมินที่ผู้สอนแจกให้

4. ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขผลงานแล้วนำเสนอผลงานส่งผู้สอน

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด (เน้นสมองซีกขวา)

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาผลงานของกลุ่มอื่น

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. บทร้อยกรอง เรื่อง “อย่า”

2. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-4

3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง

4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม

5. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิจักษณ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-4

3. แบบประเมินผลงาน

4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
- การวิเคราะห์ คุณค่าของ บทกลอน	อธิบายความหมาย ของบทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ถูกต้องชัดเจน	อธิบายความหมาย ของบทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ถูกต้อง แต่ไม่ ครบถ้วน	อธิบายความหมาย ของบทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ไม่ชัดเจน	อธิบายความหมาย ของบทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร
- รูปแบบของ ผลงาน	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบไม่สวยงาม เท่าที่ควร	รูปแบบไม่น่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (กลุ่มควบคุม แบบปกติ)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

ชั้น น

มัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการจับใจความสำคัญ)

เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ได้เป็นอย่างไร จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ จนสามารถจับใจความสำคัญและสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่ได้ จึงจะเกิดประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

จับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ สำนวนและโวหารจากเรื่องที่ได้
2. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่ได้
3. ลำดับความจากเรื่องที่ได้
4. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่ได้
5. ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
6. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญ
2. หลักการอ่านสรุปความ
3. โวหาร
4. พระบรมราชาวาท

การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ (แบบปกติ)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนว่า คำขวัญวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2549 ว่ามีใจความอย่างไรบ้าง และคำขวัญวันเด็ก มีประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างไร

ขั้นจัดการเรียนรู้

2. แจงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ
3. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความ

สำคัญ และการอ่านสรุปความ

4. ผู้เรียนอ่านสารวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2549 แล้วฝึกจับใจความสำคัญที่ละย่อหน้าพร้อมกัน

5. ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญของสารวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2549

ชั่วโมงที่ 2-3

6. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 7 กลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน เลือกประธาน เลขานุการ ผู้รายงาน และกรรมการ

7. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง โวหาร

8. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่องพระบรมราโชวาท จากหนังสือเรียน หน้า 94-100 แล้วช่วยกันหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า บันทึกในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

9. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท

10. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง พระบรมราโชวาท ในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 (ทำเป็นการบ้าน) ส่งผู้สอนในชั่วโมงหน้า

ชั่วโมงที่ 4

11. ผู้เรียนช่วยกันสรุปและลำดับใจความสำคัญของเรื่องพระบรมราโชวาท

12. ให้ผู้เรียนย่อความพระบรมราโชวาทในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

13. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินย่อความ

ขั้นสรุป

13. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปหลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และหลักการอ่านสรุปความ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สารวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2549
2. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-3
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การสรุปความ
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง โวหาร
6. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท
7. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิภักย์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-3
3. แบบประเมินการย่อความ
4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน	4	3	2	1
สิ่งที่ประเมิน				
การเขียนย่อความ	เขียนย่อเรื่องได้ ใจความถูกต้อง ครบถ้วนเรียงลำดับ ความต่อเนื่องและ ใช้ภาษาในการ เขียนได้ดี	เขียนย่อเรื่องได้ ใจความถูกต้อง ครบถ้วนเรียงลำดับ ความต่อเนื่องได้ แต่การใช้ภาษา ในการเขียนไม่ดี เท่าที่ควร	เขียนย่อเรื่องได้ ใจความสำคัญ แต่ไม่ครบถ้วน การเรียงลำดับ ความไม่ต่อเนื่อง และใช้ภาษามี ข้อบกพร่องมาก	ไม่สามารถย่อเรื่อง ได้ไม่เข้าใจใจความ สำคัญ ไม่สามารถ เรียงลำดับความให้ ต่อเนื่องได้ผู้สอน ต้องแนะนำเพิ่มเติม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (กลุ่มควบคุม แบบปกติ)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้น น

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการตีความ) ชั่วโมง

เวลา 4

สาระสำคัญ

การอ่านตีความ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องทีอ่านอย่างละเอียดลึกซึ้งให้เข้าใจ
แ่งคิดและเจตนาของผู้เขียน การอ่านตีความต้องอาศัยการสรุปความจากเรื่องทีอ่าน การทำนาย
เหตุการณ์ตลอดจนความหมายทีแฝงเร้นอยู่ในสำนวนโวหารต่างๆ การอ่านตีความผิดพลาดจะทำให้เข้าใจความคลาดเคลื่อน ไม่สามารถรับสารทีผู้เขียนต้องการสื่อได้ครบถ้วน ผู้เรียนจึงควร
ฝึกฝนการอ่านตีความ เพื่อให้การรับสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ทีคาดหวัง

ตีความจากเรื่องทีอ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ จากเรื่องทีอ่านได้
2. อธิบายความหมายของบทประพันธ์ทีอ่านได้
3. บอกข้อคิดจากเรื่องทีอ่านได้
4. บอกเจตนาของผู้เขียนได้
5. ตีความจากเรื่องทีอ่านได้
6. ตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้
7. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องทีอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
8. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่านตีความ
2. อิศรญาณภายิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบปกติ)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียน 3 คน นำสำนวนไทย “กินน้ำได้ศอก จับปลาสองมือ ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ” ไปทำเกมใบ้ (แสดงท่าทางแต่ห้ามพูด) ให้เพื่อนทายว่า ตรงกับสำนวนไทยว่าอะไร หมายความว่าอะไร

2. ผู้เรียนบอกประโยชน์ของสำนวนไทย

ขั้นจัดการเรียนรู้

3. แจกผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ

4. แบ่งผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน เลือกประธาน เลขานุการ ผู้รายงาน และกรรมการ

5. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

6. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านตีความ และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอ่านตีความและทายปัญหาใครเอ่ย ? 5 เรื่อง (เรื่อง กฎแห่งความรัก รักกันวันละนิด รักอมตะ แสงสว่างแห่งความรัก มาตุภูมิรัก)

7. ผู้สอนยกตัวอย่างบทประพันธ์ ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายความหมายของบทประพันธ์ และเตรียมส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

“ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น

รักเรียน

ฝนทั้งท่าเข็มเพชร

ฝ่ายหน้า

คนเกียจเกลียดหน้าเวียน

วนจิต

กลอุทกในตะกร้า

เปี่ยมล้นถามิ”

โคลงโลกนิติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

8. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น

ชั่วโมงที่ 2-3

9. ผู้เรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง อิศรญาณภายิต
10. ผู้เรียนจับคู่กันอธิบายความหมายของอิศรญาณภายิต คู่ละ 1 บท ตามที่ผู้สอนมอบหมายจากหนังสือเรียนสาระพื้นฐานการเรียนรู้ แล้วบันทึกในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
11. ผู้เรียนแต่ละคู่นำเสนอผลงานหน้าห้อง โดยผู้สอนช่วยเติมเต็มในส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้อง
12. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันอธิบายความหมายของอิศรญาณภายิตบทที่เหลืออยู่จนครบทุกบท
13. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องอิศรญาณภายิตในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 (ทำเป็นการบ้าน)

ชั่วโมงที่ 4

14. ผู้เรียนจับคู่เปลี่ยนกันตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ
15. ผู้เรียนเลือกอิศรญาณภายิตที่ชอบและคิดว่าจะใช้เป็นเครื่องเตือนใจของตนเองคนละ 1 บท และทำเป็นที่คั่นหนังสือ ขนาด 4 x 15 ซม. ด้านหน้าเขียนภายิต ด้านหลังเขียนความหมาย ของภายิต (ทำเป็นการบ้าน) ส่งในชั่วโมงหน้า

16. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินการทำที่คั่นหนังสือ

ขั้นสรุป

17. ผู้เรียนร่วมกันบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องอิศรญาณภายิต
18. ผู้เรียนสรุปหลักการอ่านตีความ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เรื่องทนายปัญหาใครเอ่ย ? 5 เรื่อง (เรื่อง กฎแห่งความรัก รักกันวันละนิด รักอมตะ แสงสว่างแห่งความรัก มาตุภูมิรัก)
2. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-2
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง ตำนวน สุภายิต คำพังเพย
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง หลักการอ่านตีความ
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องอิศรญาณภายิต
6. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิภักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1- 2
3. แบบประเมินที่คั่นหนังสือสุภาษิต
4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
- การอธิบาย ความหมาย สุภาษิต	อธิบายความหมาย ของสุภาษิตได้ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน	อธิบายความหมาย ของสุภาษิตได้ ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วนเท่าที่ควร	อธิบายความหมาย ของสุภาษิตได้แต่ ยังไม่ถูกต้องชัดเจน	อธิบายความหมาย ของสุภาษิต ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร
- รูปแบบ ของที่คั่น หนังสือ	รูปแบบมีขนาด ถูกต้องสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบถูกต้อง สวยงาม	รูปแบบไม่สวยงาม เท่าที่ควร	รูปแบบมีขนาด ไม่ถูกต้องและ ไม่น่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (กลุ่มควบคุม แบบปกติ)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์) เวลา 6 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ เป็นการแสดงประสิทธิภาพของความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานการอ่านระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ความ ตลอดจนการคิดและแสดงการคิดอย่างมีเหตุผล การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จึงเป็นการอ่านที่สำคัญและจำเป็นที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 2 แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ จากเรื่องที่อ่านได้
2. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้เขียนได้
4. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
7. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
8. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่านวิเคราะห์

2. การอ่านและพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว
3. บทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก”
4. หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบปกติ)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้เรียนยกตัวอย่างวรรณกรรมร้อยแก้วที่ผู้เรียนชอบมา 1 เรื่อง แล้วบอกด้วยว่าชอบเพราะเหตุใด

2. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันบอกความคิดเห็นของวรรณกรรมที่คนส่วนมากชอบ

ขั้นจัดการเรียนรู้

3. ผู้สอนแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ

4. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์

5. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรม

ร้อยแก้วและตัวอย่างการพิจารณาวรรณกรรมเรื่องพระบรมราชาบาท

ชั่วโมงที่ 2-4

6. ให้ผู้เรียนอ่านตีบท บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกทีละหน้า จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน เมื่ออ่านจบหน้าให้ช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่อง จนจบเรื่อง

7. ผู้เรียนอ่านเอกสารประกอบการเรียนรู้บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก

8. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 - 7 คน (ลดความสามารถ) ช่วยกันวิเคราะห์ บทละครพูด เรื่องเห็นแก่ลูก ตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดให้ ในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 และตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นในชั่วโมงหน้า

- โครงเรื่อง
- การดำเนินเรื่อง
- ตัวละคร
- ฉาก
- สำนวนภาษา
- แนวคิด

ชั่วโมงที่ 5

9. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น ผู้สอนเติมเต็มในส่วนที่บกพร่อง

10. ผู้สอนอธิบายและแจกเอกสารเรื่องการเขียนแสดงความคิดเห็น
11. ผู้เรียนอ่านบทความการเขียนแสดงความคิดเห็นเรื่อง “วรรณคดีหญิง”
12. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์บทละครพูดเรื่องเห็น

แก่ลูก ตามประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้ แล้วบันทึกในใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 และเตรียมส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นในชั่วโมงหน้า

กลุ่มที่ 1 ถ้าแม่ล่อทรานว่านายล้าเป็นบิดา ผู้เรียนคิดว่าแม่ล่อจะรู้สึกอย่างไร และจะปฏิบัติตนอย่างไร

กลุ่มที่ 2 ตามความเห็นของผู้เรียน ในละครพูดเรื่องนี้ ผู้เรียนเห็นว่าเหตุการณ์ตอนใดอ่อนหวานที่สุด ตอนใดรุนแรงที่สุด และตอนใดเศร้าที่สุด

กลุ่มที่ 3 นายล้ากับพระยาภักดี ใครเห็นแก่ลูกมากกว่ากัน อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

กลุ่มที่ 4 อภิปรายตัวละครแต่ละตัว มีลักษณะเด่นอย่างไร

กลุ่มที่ 5 บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่ผู้เรียน

13. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมิน การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์
ชั่วโมงที่ 6

14. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

15. ผู้เรียนช่วยกันสรุปว่าบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

16. ผู้เรียนและผู้สอนช่วยกันสรุปหลักการอ่านวิเคราะห์ และการพิจารณา

วรรณกรรมร้อยแก้ว

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 -2
2. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การอ่านวิเคราะห์
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว
4. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิภักดิ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้ บทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก
6. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องการเขียนแสดงความคิดเห็น

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

2. ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-2
3. แบบประเมินการแสดงความคิดเห็น
4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์	วิเคราะห์เรื่องตามประเด็นที่กำหนด ได้ถูกต้อง มีเหตุผล ชัดเจน อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องได้ดี	วิเคราะห์เรื่องตามประเด็นที่กำหนด ได้ถูกต้อง มีเหตุผลไม่ชัดเจน เท่าที่ควร อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องได้	วิเคราะห์เรื่องตามประเด็นที่กำหนด ได้ถูกต้อง ไม่มีเหตุผล อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องได้พอสมควร	วิเคราะห์เรื่องตามประเด็นที่กำหนด ได้ไม่ถูกต้อง เท่าที่ควร อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องไม่ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 (กลุ่มควบคุม แบบปกติ)

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 33101

ชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 3

เรื่อง ความเข้าใจในการอ่าน (ด้านการอ่านเพื่อวิเคราะห์)

เวลา 6 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านวิเคราะห์เป็นขั้นแรกของการวิจารณ์หรือประเมินค่าเรื่องที่อ่าน ซึ่งต้องมีการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่านในแง่ของรูปแบบ ภาษาเนื้อหา และสังคมแล้ว จึงวิจารณ์หรือประเมินค่าว่าดีหรือไม่อย่างไร การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์นั้นต้องฝึกอยู่เสมอจึงจะวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างเที่ยงตรงและรวดเร็ว

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 3 วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของ คำศัพท์ จากเรื่องที่อ่านได้
2. อธิบายความหมายของบทประพันธ์ที่อ่านได้
3. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
4. อธิบายขยายความเรื่องที่อ่านได้
5. วิเคราะห์วิจารณ์ด้านภาษา เนื้อหา และสังคมได้
6. แสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ได้
7. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
8. นำความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
9. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. การพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง
2. การวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรมด้านภาษา เนื้อหา และสังคม
3. นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบปกติ)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนเรื่องพระอภัยมณี ว่า เคยเรียนตอนใดมาบ้าง และตอนที่เรียนมาแล้วมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

ขั้นจัดการเรียนรู้

2. แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ
3. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรองและให้ผู้เรียนพิจารณาหรือขกรองเรื่อง “อย่า” พร้อมกัน
4. ผู้สอนอธิบายพร้อมแจกเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องการวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรม ด้านภาษา เนื้อหา และสังคม

ชั่วโมงที่ 2-4

5. ให้ผู้เรียนอ่านนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อทะเลหน้า จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน เมื่ออ่านจบหน้าให้ช่วยกันวิเคราะห์เนื้อเรื่อง และพฤติกรรมของตัวละคร จนจบเรื่อง
6. ผู้เรียนอ่านเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
7. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6- 7 คน (ถละความสามารถ) ช่วยกันวิเคราะห์นิทานคำกลอน เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดไว้ในใบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1 และตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานในชั่วโมงหน้า
 - รูปแบบ
 - เนื้อเรื่องย่อ
 - ตัวละคร
 - คุณค่าด้านภาษา
 - คุณค่าด้านเนื้อหา
 - คุณค่าด้านสังคม
8. ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินคุณค่าวรรณกรรม

ชั่วโมงที่ 5

9. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น
10. ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ตามประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้ บันทึกในใบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 2 และส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้น ในชั่วโมงหน้า
 - กลุ่มที่ 1 อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวของพระอภัยมณีและวิธีแก้ไข

กลุ่มที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครที่น่าเห็นใจมากที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการอธิบาย

กลุ่มที่ 3 นางผีเสื้อควรจะปฏิบัติตนเช่นไรจึงจะเป็นที่รักของลูกและสามี ผู้เรียนคิดว่าควรมีหลักในการครองเรือนอย่างไรจึงจะทำให้ชีวิตคู่ยืนยาว

กลุ่มที่ 4 ถ้าผู้เรียนเป็นพระอภัยมณี ผู้เรียนจะคิดหนีนางผีเสื้อหรือไม่ เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 5 ผู้เรียนคิดว่าเรื่องนี้ ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่ผู้เรียน และผู้เรียนจะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ชั่วโมงที่ 6.

11. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น
12. ผู้สอนติ-ชม และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

13. ผู้เรียนและผู้สอนช่วยกันสรุปการพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรองและการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมด้านภาษา เนื้อหา และสังคม

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 -2
2. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง
3. บทร้อยกรองเรื่อง"อย่า"
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมด้านภาษา เนื้อหา และสังคม
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
6. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
2. ตรวจใบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1-2
3. แบบประเมินการวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรม
4. แบบทดสอบ ก่อนเรียน- หลังเรียน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
การอ่านเพื่อวิเคราะห์	อธิบาย / วิเคราะห์ เรื่องตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง มีเหตุผลชัดเจน อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องได้ดี	อธิบาย / วิเคราะห์ เรื่องตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง มีเหตุผลไม่ชัดเจน เท่าที่ควร อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องได้	อธิบาย / วิเคราะห์ เรื่องตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ไม่มีเหตุผล อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องได้พอสมควร	อธิบาย / วิเคราะห์ เรื่องตามประเด็นที่กำหนดได้ ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร อธิบายเพิ่มเติมจากเรื่องไม่ได้

เอกสารประกอบการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

ลักษณะใจความสำคัญ

1. ใจความสำคัญจะคลุมใจความข้อความอื่น ๆ หมด ข้อความที่เหลือเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยาย
 2. ย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
 3. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยค ส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ
 4. ใจความสำคัญอาจปรากฏอยู่ตอนกลาง ตอนท้าย หรือทั้งตอนต้นและตอนท้าย
- ใจความสำคัญบางครั้งก็ปรากฏเป็นประโยคชัดเจน บางครั้งก็ไม่ปรากฏ ผู้อ่านต้องสรุปเอาเอง

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความมีหลักการ ดังนี้

1. อ่านเรื่องอย่างละเอียด จับเรื่องให้ได้ว่าเป็นเรื่องอะไร
2. พิจารณาว่าแต่ละย่อหน้ามีประโยคใจความสำคัญหรือไม่ ประโยคใจความสำคัญอาจปรากฏอยู่ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายของย่อหน้า บางย่อหน้าต้องสรุปใจความสำคัญเอาเอง
3. สรุปใจความสำคัญของเรื่องด้วยการเรียบเรียงความคิดจากประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

ตัวอย่างการอ่านจับใจความสำคัญ

เรื่องเกล็ดนาค

ปลายฝนต้นหนาว ชุ่มฉ่ำเย็นสบายดีเสียจริง น้ำฟ้าอาลมาจากไป ลมหนาวเริ่มเข้ามาลูบไล้ผิวแผ่ว ๆ ผลไม้ท้องถิ่นไทยอร่อย ๆ เริ่มขายไป มาลองเปลี่ยนบรรยากาศกินผลไม้แปลก ๆ ของเพื่อนบ้านดูบ้างปะไร ผลไม้ขนาดใหญ่กว่ากำปั้นของผู้ชายตัวโต ๆ รูปร่างทรวดทรงคล้ายหัวมัน ผิวสีชมพูอมม่วงสวยสะดุดตาแปลกที่สุด เปิดเนื้อในออกมาเห็นเนื้อใสคล้ายเยลลี่ มีเมล็ดสีดำเล็ก ๆ เปี่ยมอยู่ในเนื้อแบบแยกกันไม่ออก ต้นนั้นเป็นต้นไม้แบบกระบองเพชรพันธุ์หนึ่งหน้าตาแปลกดี คนเขมรเรียกว่า “สกาเนียก” หรือ เกล็ดนาค คนเวียดนามเรียก เกล็ดมังกร เป็นผลไม้พื้นเมืองของทั้งสองประเทศ

คนเวียดนามรู้จักกินเกล็ดนาคมาก่อน ส่วนในเขมรเกล็ดนาคเพิ่งจะเผยแพร่เข้ามาเป็นที่นิยมไม่กี่ปี คนเขมรเล่าให้ฟังว่า เกล็ดนาคขึ้นอยู่ตามป่าเขมรมานานนมแล้ว แต่ไม่มีใครกล้ากิน เพราะลูกใหญ่น่าพิศวง แฉมเปลือกก็ยังคงเป็นเกล็ดพญานาคในความเชื่อท้องถิ่น สีสันหรือก็สดจนหลงคิดว่าน่าจะเป็นพิษภัยต่อร่างกาย กระทั่งคนเวียดนามหิวเข้ามากินให้เห็นกับตาจึงกล้าลอง

ตามด้วย ผลปรากฏว่าเอรีคอร์อย หวานหอม เย็นชื่นใจ ไม่อาจเปรียบเทียบรสชาติกับผลไม้ประเภทไหนได้ ก็เลยถูกใจคนกินไปตาม ๆ กัน กลายเป็นผลไม้มีราคาเซดหน้าชูตาคนเขมรไปเสียแล้ว ราคาขายในฤดูออกผลระหว่างเดือน ส.ค. – พ.ย. กิโลกรัมละ 50-70 บาท แล้วแต่ขนาดและคุณภาพ ส่วนในเวียดนามนั้นตอนนี้ปลูกกันเป็นล่ำเป็นสันถึงขั้นเป็นผลไม้ส่งออกรายได้ดีที่ได้หวั่น ลิงคโปร้และฮองกง

คนจีนเชื่อว่าเกลิ้นาคมีสรรพคุณทางสมุนไพรเป็นยาเย็นดับร้อน มีรสหวานก็จริง แต่ปริมาณน้ำตาลต่ำ และเมล็ดสีดำนั่นเชื่อกันว่าเป็นตัวยา จึงนิยมรับประทานแก้ร้อนในกันมาก แถมเป็นผลไม้แคลอรีต่ำกินลดความอ้วนได้ จึงถูกใจคนควบคุมน้ำหนักเป็นพิเศษ

(ตัดแปลงจาก “เกลิ้นาคเป็นยาเย็นลดความอ้วน” จากคอลัมน์ พีช ผัก สมุนไพร ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 ธันวาคม 2539 หน้า 59)

การจับใจความสำคัญ

บทความเรื่อง เกลิ้นาค มีใจความสำคัญว่า เกลิ้นาคหรือเกลิ้นมังกร เป็นผลไม้พื้นเมืองที่ขึ้นชื่อของเวียดนามและเขมร สามารถส่งออกไปขายต่างประเทศทำรายได้ดี คนจีนเชื่อว่า มีสรรพคุณเป็นยาเย็นและกินเพื่อลดความอ้วนได้

เอกสารประกอบการเรียนรู้

เรื่อง การอ่านสรุปความ

การอ่านสรุปความ

การอ่านสรุปความ คือ การอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน ในการอ่านสรุปความผู้อ่านต้องมีสมาธิคิดตามสิ่งที่อ่าน สรุปให้ได้ว่าเรื่องที่อ่านมีสาระในด้านเนื้อหาและความคิดอย่างไร

หลักการอ่านสรุปความ

1. อ่านอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ
2. อ่านให้ละเอียด
3. อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม (การตั้งคำถามไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกครั้ง)
4. ตัดรายละเอียดที่ไม่สำคัญของประโยคออก เช่น ตัวอย่างประกอบ ตัวเลข ชื่อ เปรียบเทียบ
5. หาประโยครองที่จะมาสนับสนุนหรือสร้างเป็นใจความสำคัญ
6. เลือกหรือสร้างใจความสำคัญจากประโยคที่ปรากฏ
7. สรุปความหรือสร้างใจความสำคัญขึ้นด้วยถ้อยคำของตนเอง

ตัวอย่างการอ่านสรุปความ

เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก

เป็นอันที่ทราบกันในเบื้องต้นแล้วว่าพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นปัจจุบันไม่เป็นไปในทางที่พึงปรารถนาของสังคม

ส่วนหนึ่งมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ไม่ได้กล่อมเกลานิธิยของลูกตั้งแต่เด็ก ๆ หรือพ่อแม่อาจจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมบางประการออกมา ทำให้ลูกซึมซับพฤติกรรมเหล่านั้นเข้าไปในจิตใจ เมื่อโตขึ้นพฤติกรรมที่ได้ซึมซับเหล่านั้น ซึ่งอยู่ในจิตสำนึกของเด็กจะแสดงออกมา ทำให้เป็นปัญหาต่อตัวเองและสังคม

นักวิชาการ นักวิจัยหลายท่านได้วิจัยถึงความสัมพันธ์ของพ่อแม่ลูก พบว่าเพลงกล่อมเด็กที่พ่อแม่ใช้ขับกล่อมให้ลูกหลับนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของลูก

เพลงกล่อมเด็กที่พ่อแม่ได้ขับกล่อมด้วยความอ่อนโยนได้ซึมซับเข้าสู่สายเลือดของลูก ทำให้ลูกมีนิสัยที่อ่อนโยนและไม่ก้าวร้าว

ตัดตอนจาก “เพลงกล่อมเด็ก จากวรรณคดีพระรถ-เมรี” (ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 มกราคม 2543 หน้า 84)

การสรุปความ

จากการอ่านข้อความข้างต้นสรุปความได้ว่า เพลงกล่อมเด็กมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและนิสัยของลูก

เอกสารประกอบการเรียนรู้

เรื่อง โวหาร

โวหาร คือ ท่วงทำนองในการเรียบเรียงถ้อยคำทั้งในวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง โวหารที่สำคัญได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร

บรรยายโวหาร คือ กระบวนความแจ่มแจ้งเรื่องที่เกิดต่อเนื่องกันอย่างละเอียดชัดเจนใช้เรียบเรียงประวัติ ตำนาน เรื่องที่เป็นวิชาการ ฯลฯ

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

มนุษย์มีความเชื่ออยู่อย่างหนึ่งซึ่งสืบมาแต่โบราณมนานไกลว่า คนที่เกิดมาทั้งเด็กและผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย ย่อมมีอะไรอยู่อย่างหนึ่งสิงอยู่ในร่างกายมาแต่กำเนิด สิ่งที่ว่านี้ถ้าอยู่กับเนื้อกับตัวของผู้นั้นก็จะมีความสุขความสบาย ไม่ป่วยไข้ได้ทุกข์ ถ้าสิ่งนั้นหนีหายไปจากตัวก็จะทำให้ผู้นั้นเป็นทุกข์ และอาจถึงแก่ความตายได้ ถ้าสิ่งนั้นไม่กลับคืนมาอยู่ในร่างกาย สิ่งทีกล่าวนี้ภาษาไทยเรียกว่า ขวัญ อันเป็นคำมีความหมายในภาษาที่เข้าใจกันอย่างเลา ๆ แล้วยังด้วย ที่ว่าขุ่นเพราะเป็นสิ่งมองไม่เห็นตัวว่ามีรูปร่างเป็นอย่างไร

ขวัญและประเพณีทำขวัญ ของเสถียร โกเศศ

พรรณนาโวหาร คือ กระบวนการเล่าเรื่องเพื่อโน้มน้าวใจผู้ฟัง ให้เคลิบเคลิ้มเกิดภาพพจน์ และอารมณ์คล้อยตามไปกับข้อความนั้น ๆ ใช้เรียบเรียงข้อความที่กล่าวถึงรูปร่างและคุณลักษณะของบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ เช่น บทชมธรรมชาติ ชมสถานที่ พรรณนาเกียรติคุณของบุคคล ตลอดจนรำพันความรู้สึกในใจ ฯลฯ

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

ไม้ผล เช่น ละมุด มะม่วง ขนุน ฝรั่งปลูกไว้ตามข้างสนามและบริเวณมุมบ้าน ส่วนที่เคลือบรอบบ้านมีเถาวัลย์และสายหยุดขึ้นอยู่คนละมุม ราวที่อยู่ตรงบันไดขึ้นหอหน้าบ้าน ซึ่งเป็นทางไปยังห้องรับแขก จะดูปลูกอยู่ที่สะพานข้ามที่ห้องเล็ก ๆ อยู่กึ่งกลางระยะจากตัวบ้านไปยังประตูรั้วบ้าน คนละด้านกับเถาพวงคราม ดอกสีม่วง ใบแข็งด้วย ค้นถ้าไปถูกมันเข้า แต่ดอกเป็นสีครามเป็นช่อยาวมองดูสวยและบานทนหลายวัน ถ้าดอกร่วงมันจะหม่นเพราะกลีบของมันเป็นเฟืองมี 5-6 กลีบ คล้ายใบพัด มันหม่นดูลงมา กว่าจะถึงพื้นเหมือนกั้งหันต้องลมดูสวยงามเพลินตาดี ผมชอบเก็บดอกมันขึ้นมาไปปล่อยบนหน้าต่างสูง ๆ ให้มันหม่นจืดลงมาสู่พื้นดินเป็นของเล่นสนุก เมื่อสมัยเด็กก่อนเข้าโรงเรียน

เด็ก ก

บ้านสวน ของ พ.เนตรรังษี

เทศนาโวหาร คือ กระบวนการอบรมสั่งสอน ใช้เรียบเรียงข้อความประเภทโอวาทเทศนา คำสอน ฯลฯ

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

บรรดาของมีค่าทั้งหลายจะหาสิ่งไรมีค่าเกินวิชาดีกับจรรยาดีไม่ได้เลย ทรัพย์อื่น ๆ อาจถูกขโมยลักหรือลดน้อยลงด้วยการจับจ่ายใช้สอย แต่วิชาดีกับจรรยาดีนี้เป็นอมตะไม่รู้จักตาย ยิ่งง่ายมากก็ยิ่งเพิ่มทวีคูณขึ้น และเราจะแจกแบ่งใครก็ไม่ได้ แม้ขโมยจะลักเอาไปไม่ได้ แต่จงทราบด้วยว่าโดยเฉพาะวิชาดีที่แหลมคมนั้น ถ้ามีสติคอยควบคุม ปล่อยเพ่งมองแต่หาความสุขในทางที่ผิดแล้ว ก็จะเป็นตัวมหาอุบาทว์มหาพินาสมหาจัญไร คุณเออะ มนุษย์บางเหล่าถือตัวว่าฉลาดแต่ขาดสติ ประพฤติตัวเลวทราม ก่อความห่มุ่คณะให้ยุ่งเหยิงเดือดร้อนอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะเขามีวิชาดีที่แหลมคม และใช้วิชาดีที่แหลมคมไปในทางที่ผิด ซึ่งไม่มีสติควบคุมนั่นเอง

โลกานุศาสนี ของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมโร)

ในการเรียบเรียงเรื่องราวนอกจากใช้โวหารหลัก 3 ประการ คือ บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหารแล้วยังอาจใช้โวหารอื่น ๆ คือ สาธกโวหาร และอุปมาโวหาร แทรกในโวหารหลักทั้งสามดังกล่าวอีกก็ได้

สาธกโวหาร คือ การยกอุทาหรณ์หรือตัวอย่างประกอบเพื่อให้ข้อความแจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งขึ้น นิยมใช้ในบรรยายโวหาร และเทศนาโวหาร

ตัวอย่างสาธกโวหาร

ในที่นี้จะชักนิยามมาเป็นอุทาหรณ์ให้เห็นว่า ผู้ที่ตั้งความเพียรได้รับรางวัลของธรรมดาโลกอย่างไร ชายชวานาผู้หนึ่ง เมื่อป่วยจนจะสิ้นใจอยู่แล้ว จึงเรียกบุตรชาย 3 คน เข้ามาบอกว่า บิดาจะสิ้นชีพไปครั้งนี้ก็หาสิ่งใดที่จะหยิบยื่นให้เป็นมรดกแก่เจ้าไม่ แต่บิดาจะบอกความลับให้เจ้าว่า ในพื้นที่นาของเรานี้มีขุมทรัพย์ใหญ่ซ่อนอยู่ เจ้าจะต้องขุดขึ้นดู พอขุดเท่านั้นแล้วก็ขาดใจยังหาทันจะบอกว่าขุมทรัพย์นั้นอยู่ตรงไหน ๆ ไม่ ฝ่ายบุตรทั้งสามตั้งแต่บิดาตายแล้วก็ช่วยกันตั้งหน้าขุด พื้นที่ดินขึ้นจนทั่ว ค้นหาจนสิ้นเชิง ก็หาพบขุมทรัพย์ไม่ แต่ได้รับผลที่ขุดไว้ คือ เมื่อขุดพรวนดินขึ้นดีแล้ว จึงเลยหว่านเพาะพืชได้ผลเป็นรางวัลของธรรมดาโลกและอีกนัยหนึ่งเป็นขุมทรัพย์ที่บิดาได้บอกไว้ว่าอยู่ในพื้นที่นานั้นเอง...

ความเพียร ธรรมจริยา ของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

อุปมาโวหาร คือ การยกข้อความมาเปรียบเทียบให้เห็นแจ่มชัดเจนนัยใช้แทรกในโวหารต่าง ๆ

ตัวอย่างอุปมาโวหาร

ขณะนั้นโจโจจึงว่าแก่ทหารทั้งปวงว่า เล่าปีครั้งนี้อุปมาเหมือนปลาขังอยู่ในถัง เสือตกอยู่ในหลุม ถ้ำและจะละเสียให้เล็ดลอดหนีไปได้ บัดนี้ก็เหมือนปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยปลาลงในมหาสมุทร ทหารทั้งปวงจงช่วยกันจะมกเขม้นจับตัวเล่าปีให้จงได้ ทหารทั้งปวงต่างคนต่างรีบขึ้นหน้าจับกันตามไป

สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

เอกสารประกอบการเรียนรู้
เรื่อง พระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5

ลักษณะคำประพันธ์

เป็นร้อยแก้ว โดยใช้สำนวนเทศนาโวหารเป็นส่วนใหญ่ ทรงพระราชนิพนธ์ในรูปพระราชหัตถเลขา

สาระย่อ

พระบรมราโชวาทนี้แบ่งเป็น 7 ข้อ โดยย่อดังนี้

1. ให้รู้จักวางตนและใช้จ่ายอย่างประหยัด การใช้จ่ายเป็นเจ้าจะทำให้สิ้นเปลืองเงินทองมาก ควรใช้ชื่อเดิมหรือใช้ “มิสเตอร์” หรือ “เอสไควร์” ตามธรรมเนียมอังกฤษก็ได้ เจ้านายไทยเรามีมากอย่าทำตัวเสมอเขาจะทำให้สิ้นเปลืองมากถ้าไปแสดงตัวว่าเป็นเจ้า

2. การใช้จ่ายเงินในการเล่าเรียน พระองค์ทรงใช้เงินพระคลังข้างที่โดยฝากธนาคารให้ทุกพระองค์จะใช้จ่ายเงิน 3,600 ปอนด์ เรียนจบภายใน 10 ปี โดยไม่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อป้องกันการดิ้นนินทาและเป็นการมอบทรัพย์สินอันประเสริฐคือวิชาความรู้ให้กับพระราชโอรสทุกพระองค์โดยเท่าเทียมกัน

3. ให้ขยันศึกษาเล่าเรียนเพื่อทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเพราะเป็นลูกเจ้านายจะทำกรงานต่ำ ๆ ไม่ได้ ครั้นจะทำงานในตำแหน่งสูง ๆ ก็ต้องมีความรู้ความสามารถ การที่จะกลับมารับราชการก็ต้องอาศัยสติปัญญาที่ร่ำเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่าทำตัวเหมือนสัตว์ดิรัจฉานที่เกิดมากิน ๆ นอน แล้วก็ตายไป หาประโยชน์อันใดมิได้

4. ให้ประพฤติดี อย่างถือว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน แล้วไปเกาะกระแสรานผู้อื่นให้เดือดร้อน ทรงชี้ให้เห็นว่าการทำชั่วถึงจะปิดบังซ่อนเร้นไว้ได้ชั่วระยะที่พระองค์มีพระชนม์ชีพอยู่ แต่สักวันหนึ่งพระองค์ก็ต้องจากไป และเมื่อนั้นความชั่วที่ได้ทำไว้ก็จะปรากฏ หากพระราชโอรสไม่เชื่อฟังก็จะทรงลงพระอาญาทันที

5. ทรงสั่งสอนไม่ให้สร้างหนี้ เพราะทำให้เสียชื่อเสียงเป็นการทำลายอนาคตของตนด้วย ทรงตักเตือนไม่ให้มุ่งหวังที่จะกลับมาหารายได้จากการทำราชการเพื่อไปใช้หนี้ที่ก่อไว้ เพราะการเป็นเจ้านายอาจขัดขวางต่อการรับราชการก็ได้

6. ให้พระราชโอรสเรียนภาษาต่างประเทศ 3 ภาษา คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน ให้รู้ขนาดใช้การได้อย่างน้อย 2 ภาษา แต่ทั้งนี้ห้ามลืมภาษาไทยโดยให้พระราชโอรสเขียนจดหมายเป็นภาษาไทยถึงพระองค์อย่างน้อยเดือนละ 1 ฉบับ แต่ถ้าเขียนเป็น ภาษาต่างประเทศก็ให้แปลเป็นภาษาไทยด้วย ถ้าพบข้อบกพร่องก็จะติเตียนแก้ไขเพื่อให้จดจำไว้ใช้ให้ถูกต้องในภายหน้า

7. ผู้ดูแลแทนพระองค์สำหรับในกรุงเทพฯ คือ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปการ พระอนุชาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนในประเทศที่พระเจ้าลูกยาเธอประทับ มอบหมายให้ราชทูตประจำประเทศนั้น ๆ ดูแล และกำชับให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบุคคลดังกล่าวและสถานศึกษาโดยเคร่งครัด

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 (กลุ่มทดลอง)
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (เกมเก็บได้จากการอ่าน)
กลุ่มที่

1.

..... ประธาน

กลุ่ม

2.

..... กรรมการ

3.

..... ผู้รายงาน

4.

..... เลขานุการ

ให้ผู้เรียนเขียนใจความสำคัญ ของแต่ละย่อหน้า และสรุปสาระสำคัญจากการอ่าน

สารวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2549

ย่อหน้าที่ 1

.....

.....

.....

.....

ย่อหน้าที่ 2

.....
.....
.....
.....

ย่อหน้าที่ 3

.....
.....
.....
.....

ย่อหน้าที่ 4

.....
.....
.....
.....

ย่อหน้าที่ 5

.....
.....
.....
.....

ย่อหน้าที่ 6

.....
.....
.....
.....

7. สรุปสาระสำคัญ “ใคร ทำอะไร แก่ใคร อย่างไร เมื่อไร”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สาร

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
 เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปี 2549
 วันที่ 14 มกราคม 2549

เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปีพุทธศักราช 2549 วันเสาร์ที่ 14 มกราคม 2549 ผมขอส่งความระลึกถึงและความปรารถนาดีมายังเด็กไทย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนด้วยความจริงใจ

ทุกคนในโลกนี้ล้วนแต่เคยผ่านชีวิตความเป็นเด็กมาแล้วกันทั้งสิ้น จึงต้องรู้ว่าเด็กต้องการอะไร คิดและรู้สึกอย่างไร และมีปฏิริยาเช่นไรในสภาวะการณ์ต่าง ๆ แต่กลับเป็นเรื่องน่าประหลาดใจที่เมื่อเวลาผ่านไปเมื่อคนเรายิ่งเติบโตใหญ่ขึ้น ช่องว่างและความเข้าใจระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ก็ยิ่งห่างไกลกันออกไปทุกที

เด็กควรเข้าใจผู้ใหญ่หรือว่าผู้ใหญ่ต่างหากที่ควรเข้าใจเด็ก คำตอบที่ดีที่สุดน่าจะเป็นทั้งสองฝ่ายต่างต้องเข้าใจซึ่งกันและกัน แต่ผู้ใหญ่ควรจะรู้ว่า ไม่มีผู้คนในยุคสมัยใดที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็วเท่ากับยุคสมัยนี้ และสิ่งนี้เองที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนของเราอย่างกว้างขวาง ดังนั้น หากเรามุ่งหวังให้เด็กในวันนี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีพลังอย่างเต็มทีในวันข้างหน้า เราก็ต้องเข้ามาให้การดูแลเอาใจใส่เด็กในวันนี้ให้ดี ไม่เพียงแต่ความเข้าใจเท่านั้น แต่รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพเด็ก การศึกษา การส่งเสริมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การเตรียมการประกอบอาชีพ การให้โอกาส และรวมไปถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคมในด้านต่าง ๆ ด้วย

ผมไม่อยากเห็นเราทำผิดหรือก่อให้เกิดความผิดพลาดแก่สังคมของเรา โดยการละทิ้งเด็ก ๆ ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศ การใส่ใจให้เวลาและร่วมกันแก้ไขปัญหาให้แก่เด็ก คือ การสร้างอนาคตของประเทศไทย ซึ่งเราจะต้องร่วมด้วยช่วยกันตั้งแต่นี้ เพื่อพัฒนาเด็ก ๆ ของเราไปสู่สิ่งที่ดีกว่า เพราะเรื่องของเด็กเป็นเรื่องที่ไม่อาจรื้อได้อีกต่อไป และการทำให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านก็คือ การสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง มีความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย และมีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติปีนี้ ผมได้ให้คำขวัญแก่เด็ก ๆ ว่า “อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด” เพราะการอ่านและการคิดทำให้เกิดปัญญาที่เข้มแข็ง ผมจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเด็กไทยทุกคนจะเป็นคนที่ขยันอ่านและขยันคิด ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองหรือครอบครัวก็ควรช่วยกันส่งเสริมการศึกษาของเด็ก แนะนำให้เด็กรู้จักการเลือกอ่านและคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองให้ก้าวหน้ารุ่งเรืองต่อไป

สุดท้ายนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลที่ทุกท่านเคารพนับถือ โปรดดลบันดาลให้เด็กและเยาวชนไทย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและดูแลเด็กและเยาวชนทุกคน จงประสบแต่สรรพสิ่งมิ่งมงคลและจตุรพิธพรชัย เจริญด้วยสติปัญญาและพลานามัยสัมฤทธิ์ผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการตลอดไป

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์การเรียนรู้

(กลุ่มทดลอง)

เรื่อง พระบรมราชาบาทในรัชกาลที่ 5

คำชี้แจงในการเรียนด้วยศูนย์การเรียนรู้

1. การเรียนด้วยศูนย์การเรียนรู้ เป็นลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนต้องเข้าเรียนที่ละศูนย์ตามเข็มนาฬิกา ไม่เรียนลัดศูนย์ ข้ามศูนย์ไปมาตามใจชอบจะเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
3. ถ้าผู้เรียนทำเสร็จก่อนเพื่อนในกลุ่ม ให้เข้าทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรอง
4. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม เป็น 7 กลุ่ม เข้าศึกษาตามลำดับดังนี้

ชั่วโมงที่ 1

เข้าฐานครั้งที่ 1

หมุนฐานครั้งที่ 2

หมุนฐานครั้งที่ 3

หมุนฐาน

ครั้งที่ 4

ศูนย์ที่ 1

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

ศูนย์ที่ 2	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
	กลุ่มที่ 5		
ศูนย์ที่ 3		กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6	
ศูนย์ที่ 4		กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5
	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7	
ศูนย์ที่ 5	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7
	กลุ่มที่ 1		
ศูนย์ที่ 6	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7	กลุ่มที่ 1
	กลุ่มที่ 2		
ศูนย์ที่ 7	กลุ่มที่ 7	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
	กลุ่มที่ 3		

ชั่วโมงที่ 2

	เข้าฐานครั้งที่ 5	หมุนฐานครั้งที่ 6	หมุนฐานครั้งที่ 7
ศูนย์ที่ 1	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7
ศูนย์ที่ 2	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7	กลุ่มที่ 1
ศูนย์ที่ 3	กลุ่มที่ 7	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ศูนย์ที่ 4	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
ศูนย์ที่ 5	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
ศูนย์ที่ 6	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5
ศูนย์ที่ 7	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

ประวัติและผลงานผู้ทรงพระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี พระนามเดิม เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ กรมขุนพิริยประชานาด เสด็จพระราชสมภพเมื่อ 20 กันยายน 2396 เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติเมื่อ 1 ตุลาคม 2411 มีพระชนมายุได้ 15 พรรษา โดยมีสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริ

ยวงค์ เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน จนทรงบรรลุนิติภาวะ 20 พรรษา และทรงครองราชย์อยู่เป็นเวลา 43 ปี เสด็จสวรรคตเมื่อ 23 ตุลาคม 2413

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวตั้งโรงเรียนหลวงขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถในการปกครอง การพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุข โภค การสื่อสาร การขนส่ง การปฏิรูประเบียบราชการแผ่นดิน การเลิกทาส ตลอดจนมีพระปรีชาสามารถ ด้านการประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เช่น พระราชนิพนธ์สิบสองเดือน เงาะป่า ไกลบ้าน โคลง สุภาษิต ประชาชนจึงพร้อมใจกันถวายพระราชมัญญาว่า “สมเด็จพระปิยมหาราช”

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

พระบรมราชาบาทในรัชกาลที่ 5

ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2528 เพื่อพระราชทานแก่พระเจ้าลูกยาเธอ 4 พระองค์ ที่เสด็จไปทรงศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศเมื่อยังทรงพระเยาว์ ดังนี้

1. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ (พระองค์เจ้ากิติยากรวรลักษณ์) ทรงเป็นต้นราชสกุล “กิติยากร” กลับมาดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นผู้วางรากฐานระเบียบงานการคลังพื้นฐานที่ใช้มาจนปัจจุบัน

2. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์) ทรงเป็นต้นราชสกุล “รพีพัฒน์” ทรงเป็นผู้วางรากฐานด้านกฎหมาย ทรงปรับปรุงกฎหมายไทยให้ทันสมัย เทมาตราฐานกับประเทศที่เจริญแล้ว ทรงได้รับการยกย่องจากนักกฎหมายให้เป็นพระบิดาแห่งกฎหมายไทย ทรงเคยดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม และเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

3. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงปราจิณกิติบดี (พระองค์เจ้าประวิตรวัณโนดม) ทรงเป็นต้นราชสกุล “ประวิตร” ได้กลับมาเป็นราชเลขานุการในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

4. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช (พระองค์เจ้าจรัสประวีร์เดช) ทรงเป็นต้นราชสกุล “จรัสประวีร์” ได้วางรากฐานวิชาทหารแบบใหม่ ทรงเคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก และเสนาบดีกระทรวงกลาโหม

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

พระบรมราชาบาท

ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ. 2428

ขอจดหมายคำสั่งตามความประสงค์ให้แก่ลูก บรรดาซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือในประเทศยุโรป จงประพฤติตามโอวาทที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. การซึ่งจะให้ออกไปเรียนครั้งนี้มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่มันหมายจะให้เป็นที่เกียรติยศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใดในชั้นซึ่งยังเป็นผู้เรียนวิชาอยู่นี้เลย เฉพาะจะนั้นที่จะไปครั้งนี้อย่าให้ไว้ยศว่าเป็นเจ้า ให้ถือบรรดาศักดิ์เสมอลูกผู้มีตระกูลในกรุงสยาม

คืออย่าให้ใช้ ฮิสรอแยลไฮเนสปรินซ์¹ นำหน้าชื่อ ให้ใช้แต่ชื่อเดิมของตัวเฉย ๆ เมื่อผู้อื่นเขาจะเติมหน้าชื่อหรือจะเติมท้ายชื่อตามธรรมเนียมอังกฤษเป็นมิสเตอร์หรือเอสไควร์² ก็ตามที่เถิดอย่าคัดค้านเขาเลย แต่ไม่ต้องใช้คำว่านายตามอย่างไทย ซึ่งเป็นคำนำของชื่อลูกขุนนางที่เคยใช้แทนมิสเตอร์ เมื่อเรียกชื่อไทยในภาษาอังกฤษบ่อย ๆ เพราะว่าเป็นภาษาไทย ซึ่งจะทำให้เป็นที่ฟังขัด ๆ หูไป

ขออธิบายความประสงค์ข้อนี้ให้ชัดว่า เหตุใดจึงได้ไม่ให้ไปใช้ยศเจ้า เหมือนอาของตัวที่เคยไปแต่ก่อน ความประสงค์ข้อนี้ใช้ว่าจะเกิดขึ้นเพราะไม่มีความเมตตากรุณาหรือจะปิดบังซ่อนเร้นไม่ให้รู้ว่าเป็นลูกอย่างนั้นเลย พ่อคงรับว่าเป็นลูก และมีความเมตตากรุณาตามธรรมดาที่บิดาจะกรุณาต่อบุตร แต่เห็นว่าซึ่งจะเป็นยศเจ้าไปนั้นไม่เป็นประโยชน์อันใดแก่ตัวนัก ด้วยธรรมดาเจ้านายฝ่ายเขามีน้อย เจ้านายฝ่ายเรามีมาก ข้างฝ่ายเขามีน้อย ตัวก็ยกย่องทำนุบำรุงกันใหญ่โตมากกว่าเรา ฝ่ายเราจะไปมียศเสมอกับเขา แต่ความบริบูรณ์และยศศักดิ์ไม่เต็มเหมือนอย่างเขาก็จะเป็นที่น้อยหน้าและเห็นเป็นเจ้านายเมืองไทยเลวไป และถ้าเป็นเจ้านายแล้วต้องรักษายศศักดิ์ในกิจการทั้งปวงที่จะทำทุกอย่างเป็นเครื่องล่อตาล่อหูคนทั้งปวงที่จะให้พอใจดู พอใจฟัง จะทำอันใดก็ต้องระวังตัวไปทุกอย่าง ที่สุดจนจะชื่อจ่ายอันใดก็แพงกว่าคนสามัญ เพราะเขาถือว่ามันมี เป็นการเปลืองทรัพย์ในที่ไม่ควรจะเปลือง เพราะเหตุว่าถึงจะเป็นเจ้าก็คิดเป็นไพร่ก็ดี เมื่ออยู่ในประเทศมิใช่บ้านเมืองของตัวเองก็ไม่มีอำนาจที่จะทำฤทธิ์เดชอันใดไปผิดกับคนสามัญได้ จะมีประโยชน์อยู่ชนิดหนึ่งแต่เพียงเข้าที่ประชุมสูง ๆ ได้ แต่ถ้าเป็นลูกผู้มีตระกูลก็จะเข้าในประชุมสูง ๆ ได้เท่ากันกับเจ้าเป็นนั่นเอง

1. ฮิสรอแยลไฮเนสปรินซ์ มาจากคำ His Royal Highness Prince เป็นคำนำหน้าพระนาม พระราชโอรสและพระราชธิดาพระมหากษัตริย์

2. เอสไควร์มาจากคำ Esquire แปลว่าคนรับใช้ของขุนนางหรือคนรับใช้ของขุนนางผู้หนึ่งหรือขุนนางอันใด จงประพฤติให้ถูกต้องตามคำสั่งนี้

2. เงินค่าที่จะใช้สอยในการเล่าเรียนกินอยู่แห่งทั้งปวงนั้น จะใช้เงินพระคลังข้างที่¹ คือเงินที่เป็นส่วนสิทธิขาดแต่ตัวพ่อเอง ไม่ใช่เงินที่สำหรับจ่ายราชการแผ่นดิน เงินรายนี้ได้ฝากไว้ในแบงก์ ซึ่งจะได้มีคำสั่งให้ราชทูตจ่ายเป็นเงินสำหรับเรียนวิชาชั้นต้น 5 ปี ๆ ละ 320 ปอนด์ เงิน 1,600 ปอนด์ สำหรับเรียนวิชาชั้นหลังอีก 5 ปี ปีละ 400 ปอนด์ เงิน 2,000 ปอนด์ รวมเป็นคนละ 3,600 ปอนด์ จะได้รู้วิชาเสร็จสิ้นอย่างช้าใน 10 ปี แต่เงินนี้ฝากไว้ในแบงก์คงจะมีดอกเบี้ยมากขึ้น เหลือการเล่าเรียนแล้ว จะได้ใช้ประโยชน์ของตัวเอง ตามชอบใจ เป็นส่วนยกให้ เงินส่วนของใครจะลงชื่อเป็นของผู้นั้นฝากเอง แต่ในกำหนดยังไม่ถึงอายุ 21 ปีเต็ม จะเรียกเอาเงินใช้สอยเองมิได้ จะตั้งผู้จัดการแทนไว้ที่นอก ให้เป็นผู้ช่วยจัดการไปฝากเงินไว้แห่งใดเท่าใด

และผู้ใดเป็นผู้จัดการจะได้ทำหน้าที่มอบให้อีกฉบับหนึ่ง สำหรับที่จะได้ไปทวงเอาในเวลาที่ต้องการได้

การซึ่งใช้เงินพระคลังข้างที่ ไม่ใช่เงินแผ่นดินอย่างเช่นเคยให้เจ้านายและบุตรข้าราชการไปเล่าเรียนแต่ก่อนนั้น เพราะเห็นว่าพ่อมีลูกมากด้วยกัน การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ซึ่งจะได้เล่าเรียน วิชานี้ เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์เงินทองอื่น ๆ ด้วยเป็นของติดตัวอยู่ได้ไม่มีอันตรายที่จะเสื่อมสูญ ลูกคนใดที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี หรือไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี ก็จะต้องส่งไปเรียนวิชาทุกคนตลอดโอกาสที่จะเป็นไปได้ เหมือนหนึ่งได้แบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ลูกเสมอ ๆ กันทุกคน ก็ถ้าจะใช้เงินแผ่นดินสำหรับให้ไปเล่าเรียนแก่ผู้ซึ่งมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดกลับมาไม่ได้ทำราชการคุ้มกับเงินแผ่นดินที่ลงไป ก็จะเป็นที่ติเตียนของคนบางจำพวกว่ามีลูกมากเกินไป จนต้องใช้เงินแผ่นดินเป็นค่าเล่าเรียนมากมายเหลือเกินแล้ว ข้าไม่เลือกเฟ้นเอาแต่ที่เฉลียวฉลาดจะได้ราชการ คนโง่คนเงาก็เอาไปเล่าเรียนให้เปลืองเงิน เพราะค่าที่เป็นลูกของพ่อไม่อยากจะให้มี มลทินที่พูดติเตียนเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ซึ่งจะสงเคราะห์แก่ลูกให้ทั่วถึงโดยเที่ยงธรรมนี้ จึงมิได้ใช้เงินแผ่นดิน

อีกประการหนึ่งเล่า ถึงว่าเงินพระคลังข้างที่นั่นเองก็เป็นเงินส่วนหนึ่งในแผ่นดินเหมือนกัน เว้นแต่เป็นส่วนที่ยกให้แก่พ่อใช้สอยการในตัว มีทำการกุศลและสงเคราะห์บุตร ภรรยา เป็นต้น เห็นว่าการสงเคราะห์ด้วยเล่าเรียนดังนี้เป็นดีกว่าอย่างอื่น ๆ จึงได้เอาเงินรายนี้ใช้เป็นการมีคุณต่อแผ่นดิน ที่ไม่ต้องแบ่งเงินแผ่นดินมาใช้เป็นค่าเล่าเรียนขึ้นอีกส่วนหนึ่งและพ้นจากคำคัดค้านต่าง ๆ เพราะเหตุที่พ่อเอาเงินส่วนที่พ่อจะได้ใช้เองนั้นออกให้ค่าเล่าเรียน ด้วยเงินรายนี้ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดที่จะแทรกแซงว่าควรใช้อย่างนั้น ไม่ควรใช้อย่างนั้นได้เลย

1. เงินพระคลังข้างที่ คือ เงินแผ่นดินส่วนที่ถวายพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงใช้ในพระราชกิจต่าง ๆ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4

3. จงรู้สึกตัวเป็นนิจเถิดว่า เกิดมาเป็นเจ้านายมียศบรรดาศักดิ์มากจริงอยู่ แต่ไม่เป็นจำเป็นเลยที่ผู้ใดเป็นเจ้าของแผ่นดิน จะต้องใช้ราชการอันเป็นช่องที่จะหาเกียรติยศชื่อเสียงและทรัพย์สมบัติ ถ้าจะว่าตามการซึ่งเป็นมาแต่ก่อน เจ้านายซึ่งจะหาช่องทำราชการได้ยากกว่าลูกขุนนาง เพราะเหตุที่เป็นผู้มีวาสนาบรรดาศักดิ์มากจะรับราชการในตำแหน่งต่ำ ๆ ซึ่งเป็นกระไดขั้นแรก ก็เป็นนายรองหุ้มแพรมหาดเล็ก เป็นต้น ก็ไม่ได้เสียแล้ว จะไปแต่งตั้งให้ว่าการใหญ่โตสมแก่ยศศักดิ์ เมื่อไม่มีวิชาความรู้และสติปัญญาพอที่จะทำการในตำแหน่งนั้นไปได้ ก็เป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นเจ้านายจะเป็นผู้ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดี ก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้ และความเพียรของตัวเอง

เพราะฉะนั้นจงอุทิศสหายเหล่าเรียนโดยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำการให้เป็นคุณแก่บ้านเมืองของตัวเองและโลกที่ตัวได้มาเกิด ถ้าจะถือว่าเกิดมาเป็นเจ้านายแล้วนี่ ๑ อยู่จนตลอดชีวิตก็เป็นสบาย ดังนั้นจะไม่ผัดอันใดกับสัตว์ดิรัจฉานอย่างเลวนัก สัตว์ดิรัจฉานมันเกิดมากิน ๑ นอน ๑ แล้วก็ตาย แต่สัตว์บางอย่างยังมีหนังเขามีกระดูกเป็นประโยชน์ได้บ้าง แต่ถ้าคนประพฤติดูอย่างเช่นสัตว์ดิรัจฉานแล้ว จะไม่มีประโยชน์อันใดยิ่งกว่าสัตว์ดิรัจฉานบางพวกไปอีก เพราะฉะนั้นจงอุทิศสหายที่จะเรียนวิชาเข้ามาเป็นกำลังที่จะทำตัวให้ดีกว่าสัตว์ดิรัจฉานให้จงได้ จึงจะนับว่าเป็นการได้สนองคุณพ่อ ซึ่งได้คิดทำนุบำรุงเพื่อจะได้ดีตั้งแต่เกิดมา

4. อย่าได้ถือตัวว่าตัวเป็นลูกเจ้าแผ่นดินพ่อมีอำนาจยิ่งใหญ่อยู่ในบ้านเมืองถึงจะเกะกะไม่กลัวเกรงคุมเหงผู้ใด เขาก็คงจะมีความเกรงใจพ่อ ไม่ต่อสู้หรือไม่อาจฟ้องร้องว่ากล่าว การซึ่งเชื่อใจ ดังนั้นเป็นการผิดแท้ทีเดียว เพราะความปรารถนาของพ่อไม่อยากจะให้ลูกมีอำนาจที่จะเกะกะอย่างนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่ว่าเมื่อรักลูกเกินไปปล่อยไปไม่กลัวใครและประพฤติก้าวร้าว ดังนั้นคงจะเป็นโทษแก่ตัวลูกนั่นเองทั้งในปัจจุบันอนาคต เพราะฉะนั้นจงรู้เถิดว่าถ้าเมื่อได้ทำความผิด เมื่อใดจะได้รับโทษโดยทันที การที่มีพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินนั้น จะไม่เป็นการช่วยเหลืออุดหนุนแก้ไขอันใดได้เลย อีกประการหนึ่งชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะมีพ่ออยู่ในขณะหนึ่ง ก็คงจะมีเวลาที่ไม่มีขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพฤติก้าวร้าวเสียแต่ในเวลาที่มีพ่ออยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้นอยู่ได้ด้วยอย่างหนึ่งอย่างใดเวลาไม่มีพ่อ ความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด เพราะฉะนั้นจงเป็นคนอ่อนน้อมว่าง่ายสอนง่ายอย่าให้เป็นทมิฬมานะไปในทางที่ผิด จงประพฤติตัวหันมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเถิด จงละเว้นทางที่ชั่ว ซึ่งรู้ได้เองแก้ตัวหรือมีผู้ตักเตือนแนะนำให้รู้แล้ว อย่าให้ล่วงให้เป็นไปได้เลยเป็นอันขาด

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5

5. เงินทองที่จะใช้สอยในค่ากินอยู่แห่งหนึ่งหรือใช้สอยเบ็ดเสร็จทั้งปวง จงเขม็ดเขมไว้แต่เพียงพอที่อนุญาตให้ใช้ อย่าทำใจโตมือโตสุ่ยสุ่ย¹ โดยถือตัวว่าเป็นเจ้านายมั่งมีมากหรือถือว่าพ่อเป็นเจ้าแผ่นดิน มีเงินทองถมไป ขอบอกเสียให้รู้แต่ต้นมือว่า ถ้าผู้ใดไปเป็นหนี้มาจะไม่ยอมใช้หนี้ให้เลยหรือถ้าเป็นการจำเป็นจะต้องให้จะไม่ใช้เปล่าโดยไม่มีโทษแก้ตัวเลย พึงรู้เถิดว่าต้องใช้หนี้เมื่อใดที่จะต้องรับโทษเมื่อนั้นพร้อมกัน อย่าเชื่อถ้อยคำผู้ใดหรืออย่าหมายใจว่าโดยจะใช้สุ่ยสุ่ยไปเหมือนอย่างเช่นคนเขาไปแต่ก่อน ๑ แต่พ่อเขาเป็นขุนนางเขายังใช้กันได้ไม่ว่าไรกัน ถ้าคิดดังนั้นคาคดังนั้นเป็นผิดแท้ทีเดียว พ่อรักลูกจริงแต่ไม่รักลูกอย่างชนิดนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่

ว่าถ้าจะรักอย่างนั้นตามใจอย่างนั้น จะไม่เป็นการมีคุณอันใดแก่ตัวลูกผู้ได้รับความรักนั้นเลย เพราะจะเป็นผู้ไม่ได้วิชาที่ปรารถนาจะให้ได้ จะไปได้แต่วิชาที่จะทำให้เสียชื่อเสียง และได้ความร้อใจอยู่เป็นนิจ จงนึกไว้ให้เสมอว่า เงินทองที่แลเห็นมาก ๆ ไม่ได้เป็นของหามาได้โดยง่ายเหมือนเวลาที่จ่ายไปจ่ายนั้นเลย เงินที่ส่วนตัวได้รับเบี้ยหวัด² หรือ เงินกลางปี³ อยู่เสมอนั้น ก็ด้วยอาศัยเป็นลูกพ่อ ส่วนเงินที่พ่อได้หรือลูกได้เพราะพ่อนั้นก็เพราะอาศัยที่พ่อเป็นผู้ทำนุบำรุงรักษาบ้านเมือง และราษฎรผู้เจ้าของทรัพย์นั้นก็เกลี้ยเรียไรกันมาให้ เพื่อจะให้เป็นการกำลังที่จะหาความสุขคุ้มกับค่าที่เหน็ดเหนื่อยที่ต้องรับภาระในตำแหน่งอันสูง คือเป็นผู้รักษาความสุขของเขาทั้งปวง เงินนั้นไม่ควรจะมาจำหน่ายในการที่ไม่เป็นประโยชน์ไม่เป็นเรื่องและเป็นการไม่มีคุณกลับให้โทษแก่ตัวต้องใช้แต่ในการจำเป็นที่จะต้องใช้ ซึ่งจะเป็นการมีคุณประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นในทางชอบธรรม ซึ่งจะเอาไปกอบโกยใช้หนี้ให้แก่ลูกทำความชั่วจนเสียทรัพย์ไปนั้นสมควร อยู่หรือเพราะฉะนั้นจึงต้องว่าไม่ยอมที่จะใช้หนี้ให้ โดยว่าจะต้องใช้ให้ก็ต้องมีโทษเป็นประกัน มั่นใจว่าจะไม่ต้องใช้อีก เพราะจะเจ็ดหลายในโทษที่ทำนั้นจึงจะยอมใช้ให้ได้ใช้ให้ เพราะจะไม่ให้ทรัพย์ผู้อื่นสูญเสียเท่านั้น ใช้จะใช้ให้โดยความรักใคร่อย่างบิดาให้บุตร เมื่อมีความยินดีต่อความประพฤติของบุตรนั้นเลย เพราะฉะนั้นจงจำไว้ ตั้งใจอยู่ให้เสมอว่าตัวเป็นคนจนมีเงินใช้เฉพาะแต่ที่จะรักษาความสุขของตัว พอสมควรเท่านั้น ไม่มั่งมีเหมือนใคร ๆ อื่น และไม่เหมือนกับผู้ดีฝรั่งเลย ผู้ดีฝรั่งเขามั่งมีสืบตระกูลกันมาด้วยได้ดอกเบีย ค่าเช่าต่าง ๆ ตัวเองเป็นผู้ได้เงินจากรายการเลี้ยงพอสมควรที่จะเลี้ยงชีวิตและรักษาเกียรติยศเท่านั้น อย่าไปอวดมั่งอวดมีทำเทียบเทียมเขาให้ฟุ้งซ่านไปเป็นอันขาด

-
1. ใจโตมือโต คือ ใจกว้าง กล้าใช้จ่ายโดยไม่กลัวสิ้นเปลือง
 2. เบี้ยหวัด คือ เงินที่พระมหากษัตริย์พระราชทานเป็นงวด ๆ ให้แก่เจ้านาย หรือผู้รับราชการสนองพระเดชพระคุณ
 3. เงินกลางปี คือ เบี้ยหวัดที่จ่ายกลางปี

อีกอย่างหนึ่ง จะนึกเอาเองว่าถึงโดยเป็นหนี้สินลงอย่างไร พ่อจะไม่ใช้หรือจะให้ใช้ก็กลัวต้องทำโทษ คิดว่าเงินทองของตัวที่ได้ปีหนึ่ง ๆ มีอยู่ทั้งเบี้ยหวัดและเงินกลางปี เวลาออกไปเรียน ไม่ได้ใช้ เงินรายนี้เก็บรวมอยู่เปล่า ๆ จะเอาเงินรายนี้ใช้หนี้เสียต่อไปก็คงได้ทุกปี ซึ่งจะคิดอย่างนี้แล้วและจับจ่ายเงินทองจนต้องเป็นหนี้กลับเข้ามานั้นก็เป็นการไม่ถูกเหมือนกัน เพราะว่าผลประโยชน์อันใดที่จะได้อยู่ในเวลาที่มีพ่อกับเวลาไม่มีพ่อนั้น จะถือเอาเป็นแนวว่าจะคงที่อยู่นั้นไม่ได้ และยังเป็นผู้ใหญ่ขึ้นก็จะมีบ้านเรือนบุตรภรรยามากขึ้นคงต้องใช้มากขึ้นเงินที่จะได้นั้นบางทีก็จะไม่พอ จะเชื่อว่าวิชาที่ตัวไปเรียนจะเป็นเหตุให้ได้ทำราชการได้ผลประโยชน์ทันใช้หนี้ก็เชื่อไม่ได้ เพราะเหตุที่ตัวเป็นเจ้านาย ถ้าบางทีจะเป็นเวลาเกิดขัดข้องเพราะเป็นเจ้านายนั้นก็ทำอะไรไม่ได้เลย ถ้าจะหันไปข้างทำมาหากิน ซึ่งเป็นการยากที่จะทำเพราะเป็นเจ้าเหมือนกันคือไปรับจ้าง

เขาเป็นเสมียนไม่ได้เป็นต้น เมื่อทุนรอนที่มีเอาไปใช้หนี้เสียหมดแล้ว จะเอาอันใดเป็นทุนรอนทำมาหากินเล่า เพราะฉะนั้นจึงว่าถ้าจะคิดใช้อย่างเช่นนี้ ซึ่งตัวจะคิดเห็นว่าเป็นอันไม่ต้องกวนพ้อแล้วนั้น ก็ยังเป็นการเสียประโยชน์ภายนอกมาก ไม่ควรจะทำให้อำนาจเป็นขึ้น

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6

6. วิชาการจะออกไปเรียนนั้น ก็คงต้องเรียนภาษาและหนังสือในสามภาษา คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ให้ได้แม่นยำชัดเจน คล่องแคล่ว จนถึงแต่งหนังสือได้สองภาษาเป็นอย่างน้อย เป็นวิชาหนังสืออย่างหนึ่งกับวิชาเลขให้เรียนรู้คิดใช้ได้ในการต่าง ๆ อีกอย่างหนึ่งนี้เป็นต้น วิชาสองอย่างที่จำเป็นจะต้องเรียนให้รู้ให้ได้จริง ๆ เป็นขั้นต้น แต่วิชาอื่น ๆ ที่จะเรียนต่อไปให้เป็นวิชาชำนาญพิเศษในกิจการข้างวิชานั้นจะตัดสินใจเป็นแน่นอนว่าให้เรียนสิ่งใดในเวลานี้ก็ยังไม่ควรจะต้องไว้เป็นคำสั่งต่อภายหลัง เมื่อรู้วิชาขั้นต้นพอสมควรแล้ว แต่บัดนี้จะขอตัดเดือนอย่างหนึ่งก่อนว่า ซึ่งให้ออกไปเรียนภาษาวิชาการในประเทศยุโรปนั้น ไซ้ว่าจะต้องการเอามาใช้แต่เฉพาะภาษาฝรั่งเศสหรืออย่างนั้นอย่างเดียว ภาษาไทยและหนังสือไทยซึ่งเป็นภาษาของตัวเองหนังสือของตัวเองจะต้องใช้อยู่เป็นนิจ จงเข้าใจว่าภาษาต่างประเทศนั้นเป็นแค่พื้นของความรู้ เพราะวิชาความรู้ในหนังสือไทยที่มี ผู้แต่งไว้เป็นแต่ของเก่า ๆ มีน้อย เพราะมิได้สมาคมกับชาติอื่นช้านาน เหมือน

วิชาการในประเทศยุโรปที่ได้สอบสวนซึ่งกันและกันจนเจริญรุ่งเรืองมากแล้วนั้น ฝ่ายหนังสือไทยจึงไม่พอที่จะเล่าเรียน จึงต้องไปเรียนภาษาอื่นเพื่อจะได้เรียนวิชาให้กว้างขวางออก แล้วจะเอากลับมาใช้เป็นภาษาไทยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นจะทิ้งภาษาของตัวเองให้ลืมถ้อยคำที่จะพูดให้สมควรเสีย หรือจะลืมวิธีเขียนหนังสือไทยที่ตัวได้ฝึกหัดแล้วเสียนั้นไม่ได้เลย ถ้ารู้แต่ภาษาต่างประเทศ ไม่รู้เขียนอ่าน แปลลงเป็นภาษาไทย ได้ จึงจะนับว่าเป็นประโยชน์อย่าตื่นตัวเองว่าได้ไปร่ำเรียนภาษาฝรั่งแล้วลืมภาษาไทย กลับเห็น เป็นการเก๋การโก้¹ อย่างเช่นนักเรียนบางคนมักจะเห็นผิดไปดังนั้น แต่ที่จริงเป็นเสียที่ควรจะติเตียนแท้ทีเดียว เพราะเหตุฉะนั้นในเวลาที่จะออกไปเรียนวิชาอยู่ ขอบังคับว่าให้เขียนหนังสือถึงพ่อทุกคน อย่างน้อยเดือนละฉบับ เมื่อเวลาเขียนหนังสืออังกฤษไม่ได้ก็เขียนมาเป็นหนังสือไทย ถ้าเขียนหนังสืออังกฤษหรือภาษาหนึ่งภาษาใดได้ ให้เขียนภาษาอื่นนั้นมาฉบับหนึ่ง ให้เขียนคำแปลเป็นหนังสือไทยอีกฉบับหนึ่งติดกันมาอย่าขาด เพราะเหตุที่ลูกยังเป็นเด็ก ไม่ได้เรียนภาษาไทยแน่นอนมันคงก็ให้อาศัยไต่ถามครูไทยที่ออกไปอยู่ด้วย หรือค้นดูตามหนังสือภาษาไทยซึ่งได้จัดออกไปให้ด้วย คงจะพอลืมถ้อยคำที่จะใช้แปลออกเป็นภาษาไทยได้ แต่หนังสือไทยที่จะเป็นกำลังช่วยอย่างนี้ยังมีน้อยจริง เมื่อเขียนเข้ามาคำใดผิดจะติเตียนออกไปแล้วจงจำไว้ใช้ให้ถูกต้องไปภายหลัง อย่าให้มีความกลัวความกระดากว่าจะผิด ให้ทำตามที่ได้มีความอุตสาหะ ความแน่ใจว่าเป็นถูกแล้ว เมื่อผิดก็แก้ไขไปไม่เสียหายอันใด

1. เป็นการเก๋การโก้ คือ เป็นเรื่องโก้ ทันสมัย

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 7

7. จงรู้ว่าการเล่าเรียนของลูกทั้งปวงนั้น อาของเจ้า กรมหมื่นเทววงศโรประการได้รับ ปกัญญาต่อพ่อว่า จะตั้งใจอุตสาหะเป็นธุระในการเล่าเรียนของลูกทั้งปวง ทั้งในปัจจุบันและภายหน้า พ่อได้มีความวางใจมอบธุระสิทธิ์ขาดแก่กรมหมื่นเทววงศโรประการ เป็นธุระทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในกรุงเทพฯ เมื่อมีธุระขัดข้องประการใดให้มีหนังสือมาถึงกรมหมื่นเทววงศฯ ก็ารู้ตลอดได้ถึงพ่อและกรมหมื่นเทววงศฯ นั้นคงเอาธุระทำบำรุงทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จตลอดไปได้ ส่วนที่ในประเทศ ยุโรปนั้นถ้าไปอยู่ในประเทศที่มีราชทูตของเราอยู่ ราชทูตคงจะเอาเป็นธุระดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง เมื่อ มีการขัดข้องลำบากประการใด จงชี้แจงความให้ท่านราชทูตทราบ คงจะจัดการได้ตลอดไป เมื่อ ไปอยู่ในโรงเรียนแห่งใด จงประพฤติการให้เรียบร้อยตามแบบอย่างซึ่งเขาตั้งลงไว้ อย่าเกะกะวุ่นวาย เชื่อตัวเชื่อฤทธิ์ไปต่าง ๆ จงอุตสาหะพากเพียรเรียนวิชาให้รู้มาได้ช่วยกำลังพ่อเป็นที่ชื่นชมยินดี สมกับที่มีความรักนั้นเถิดฯ

คำศัพท์

เขม็ดแหม่ม	หมายถึง	ใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะไม่พอใช้
ใจโตมือโต	หมายถึง	มีใจกว้างเกินประมาณ ใช้จ่ายมากเกินไปจนสมควรหรือเกินความจำเป็น
ทิวิมานะ	หมายถึง	ความเห็น ความพยายาม
บรรดาศักดิ์	หมายถึง	ฐานะที่พระราชทานแก่ข้าราชการหรือบุคคลทั่วไปก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง เช่น เจ้าพระยา พระยา พระ หลวง ขุน หมื่น พัน ทนาย
ปฏิญาณ	หมายถึง	ให้คำมั่นสัญญา โดยมากมักเป็นไปตามแบบพิธี
เป็นธุระ	หมายถึง	ถือเป็นเรื่องที่ต้องควรทำให้
มลทิน	หมายถึง	ความมัวหมอง ความค้างพริ้ว ความไม่บริสุทธิ์
ราชทูต	หมายถึง	ผู้นำพระราชสาส์น ไปประเทศอื่น ผู้แทนชาติในประเทศอื่น
วิชาหนังสือ	หมายถึง	ตำแหน่งผู้แทนรัฐถัดจากอัครราชทูต วิชาด้านภาษา

ศูนย์การเรียนรู้สำรอง

1. จันทบูรินอุทยาน
2. กิตติยากร
3. ปราจีนกิตติบดี
4. ประวิตร
5. ราชบุรีดิเรกฤทธิ์
6. รพีพัฒน์
7. นครไชยศรีสุรเดช
8. จิตรประวัติ

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง พระบรมราโชวาท

ชื่อ- สกุล.....เลขที่.....ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3/.....

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์

1. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสิริรวมพระชนมายุ.....

พรรษา

2. ประชาชนชาวไทยได้สร้างสิ่งที่เป็นอนุสรณ์ถึงพระองค์ ขณะที่ยังดำรงพระชนม์ชีพ

คือ.....

3. ทุก ๆ ปีประชาชนชาวไทยพร้อมใจกันวางพวงมาลาสักการะ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่.....ซึ่งเป็นวันที่พระองค์
.....
4. ผลงานของพระองค์ที่เขียนในพระราชหัตถเลขาถึงสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้านิศานทรกมลกับพระราชหัตถเลขาส่วนพระองค์พระราชทานแด่สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เมื่อเสด็จประพาสยุโรป พ.ศ. 2440 ได้แก่ พระราชนิพนธ์เรื่อง
.....
5. ผลงานของพระองค์ที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดแห่งหนังสือความเรียงอธิบาย ได้แก่ พระราชนิพนธ์เรื่อง
.....

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช เป็นต้นราชสกุล
.....
2. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงปราจิณกิติบดี เป็นต้นราชสกุล
.....
3. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เป็นต้นราชสกุล
.....
4. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ เป็นต้นราชสกุล
.....

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1.

“ไปครั้งนี้ อย่งให้ไว้ยศว่าเป็นเจ้า” ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร
--	----------------------------------

.....

 2. เงินพระคลังข้างที่ หมายถึง

.....
 .

3. เหตุใดรัชกาลที่ 5 จึงทรงใช้เงินพระคลังข้างที่ในการส่งพระราชโอรสไปศึกษาต่อต่างประเทศ และเหตุใดจึงไม่ทรงใช้เงินแผ่นดิน

.....

4. พระบรมราโชวาทองค์ที่ 1 สรุปเป็นข้อความสั้น ๆ ได้ว่า

.....

5. พระบรมราโชวาทองค์ที่ 2 สรุปเป็นข้อความสั้น ๆ ได้ว่า

.....

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 4

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายความหมายข้อความในพระบรมราโชวาทต่อไปนี้

<p>1. “เจ้านาย.....หาช่องทำการได้ยากกว่าลูกขุนนาง”.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	มหาวชิราวุธ วิทยาลัยอาชีวศึกษา
<p>2. “จงอุตสาหกรรมที่จะเรียนวิชา..... เพื่อจะให้ดีตั้งแต่เกิดมา ”</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>3. “เพราะรู้เป็นแน่ว่าเมื่อรักลูกเกินไป.....ทั้งในปัจจุบันและอนาคต”</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

<p>4. “การมีพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินนั้น จะไม่เป็นการช่วยเหลืออุดหนุนแก้ไขอันใดได้เลย”</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	มหาวชิราวุธ วิทยาลัยอาชีวศึกษา
---	-----------------------------------

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 5

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเขียนชี้แจงเหตุผลของข้อความต่อไปนี้

<p>1. “จงตั้งใจอยู่เสมอว่าตัวเป็นคนจนมีเงินใช้เฉพาะแต่ที่จะรักษาความสุขของตัวเอง พอสมควรเท่านั้น.....จะเลี้ยงชีวิตและ</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	--

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 6

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. รัชกาลที่ 5 ทรงมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความรู้ของไทยและความรู้ของชาวยุโรป

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. รัชกาลที่ 5 โปรดให้พระเจ้าลูกยาเธอทั้ง 4 พระองค์ ศึกษาให้รู้ภาษาทั้งหมดที่ภาษาและรู้ถึงระดับใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. รัชกาลที่ 5 ทรงให้พระเจ้าลูกยาเธอ ฝึกภาษาไทยโดยวิธีใด นักเรียนเห็นว่า มีข้อดีอะไรบ้าง

.....
.....

.....

 4. พระบรมราชาบาทองค์ที่ 6 สรุปเป็นข้อความสั้น ๆ ได้ว่า

.....

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่ 7

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

1. เขม็ดเขม็ด

.....

2. ดิรัจฉาน →

3. ทิฐิมานะ →

.....

4. บรรดาศักดิ์ →

.....

5. เบี้ยหวัด →

.....

6. เป็นธุระ →

.....

.....

7. พระคลังข้างที่ →

.....

...

8. ลูกขุนนาง →

.....

...

9. วิชาหนังสือ →

.....

...

10. อี ส ร อ → ย ล ไ ฮ เ น ส ป ริง น ษ์

.....

2. ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างข้อความในพระบรมราโชวาท ซึ่งเป็นข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันของตน

พระบรมราโชวาท	ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้สำรอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำตอบที่กำหนดให้ แล้ววงกลมล้อมรอบคำที่ถูกต้องให้ชัดเจน

จิประวัติ
ประวิตร

รพีพัฒน์
กิตติยากร
ปราจิณกิตติบดี
จันทบุรินฤนาท
ราชบุรีดิเรกฤทธิ์
นครไชยศรีสุรเดช

จ	น	ท	บุ	ค	ว	า	ม	จ	ณ	บ	ดี	ร	ป	ระ	วิ	ช	ร
ไ	ช	ร	ศ	รี	สุ	ร	เ	ด	ช	น	ก	ฤ	ท	ธี	ด	ก	พ
น	ค	จ	น	ท	บุ	รี	น	ฤ	น	า	ท	น	า	ท	ป	ระ	ฤ
จ	ร	ป	ระ	ส	ว	ติ	ก	ร	ย	ก	ร	า	ช	ดิ	เ	ร	ก
ร	ช	ป	ร	า	จ	ณ	ก	ติ	บ	ดี	ว	ต	ร	พี	พ	น	น์
ป	ก	ติ	ระ	น	ต	ร	ก	จ	น	ท	บุ	ร	ณ	ร	ช	ณ	ก
ระ	จ	ร	ณ	วิ	อ	ช	ย	ส	ย	อ	า	ม	พ	ช	พั	ณ	น
วั	ป	วั	ณ	ร	ต	น	า	ร	ร	า	ร	สี	ม	พี	จ	ร	ป
ติ	พี	ว	ร	ณ	พั	ร	า	ช	บุ	รี	ติ	เ	ร	ก	ฤ	ท	ธี
น	ค	ร	ไ	ช	ย	ศ	รี	สุ	ร	เ	ด	ช	จ	ร	ป	ติ	ว

ผลงานเรื่องพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5 (กลุ่มทดลอง)

ชื่อ-สกุล..... เลขที่ ชั้น ม.3/....

คำสั่ง ให้ผู้เรียนสร้างผลงานคนละ 1 อย่างตามความสนใจและความถนัด โดยนำสาระสำคัญของพระบรมราโชวาทมาเขียนเป็นคำขวัญ คำประพันธ์ เรียงความ ย่อความ หรือวาดภาพระบายสีประกอบการบรรยาย ฯลฯ (ทำเป็นการบ้าน) และนำเสนอผลงานในชั่วโมงหน้า

แบบประเมินผลงานเรื่องพระบรมราโชวาท (กลุ่มทดลอง)

ผู้รับการประเมิน ชื่อ-สกุล เลขที่
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/....

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน	4	3	2	1
สิ่งที่ประเมิน				
- การเขียน สรุปสาระ	เขียนสรุปสาระ สำคัญได้ชัดเจน	เขียนสรุปสาระ สำคัญด้วยภาษา	เขียนสรุปสาระ สำคัญได้แต่ยังไม่	เขียนสรุปสาระ สำคัญไม่ถูกต้อง

สำคัญ	โดยใช้ภาษาของ ตนเองลำดับเรื่อง ถูกต้อง	ของตนเองได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง เท่าที่ควร	ถูกต้องเท่าที่ควร มีข้อบกพร่องใน การลำดับเรื่อง	
- กลวิธีการเขียน ตามรูปแบบ	กลวิธีการเขียน ถูกต้องตามรูปแบบ	กลวิธีการเขียน ถูกต้องตามรูปแบบ	กลวิธีการเขียน ไม่ถูกต้องตาม รูปแบบ	กลวิธีการเขียน ไม่ถูกต้องตาม รูปแบบเท่าที่ควร
- ผลงาน	ผลงานสวยงาม น่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ	ผลงานไม่น่าสนใจ เท่าที่ควร	ผลงานไม่น่าสนใจ

ผลการประเมิน

ระดับคะแนน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

(กลุ่มทดลอง)

เรื่อง พระบรมราโชวาท

กลุ่มที่.....

คำชี้แจง แบบสังเกตนี้เป็นแบบสังเกตที่ผู้สอนใช้ทำการประเมิน ขณะผู้เรียนทำงานกลุ่มร่วมกัน

1. สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันในการทำงาน มี
 ไม่มี
2. มีสมาชิกในกลุ่มบางคนไม่ให้ความร่วมมือในกลุ่ม มี
 ไม่มี
3. ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มไม่ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน มี
 ไม่มี
4. ในขณะที่เพื่อนในกลุ่มรายงานหน้าชั้น มีผู้เรียนบางคน มี
 ไม่มี
ทำงานอื่น
5. บรรยากาศในการทำงานกลุ่ม เป็น
กันเอง เคร่งครัด
6. ผลงานของกลุ่มอยู่ในระดับ น่า
พอใจ ไม่น่าพอใจ
7. ในการทำงานกลุ่มครั้งต่อไป กลุ่มควรปรับปรุงในเรื่องใด อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารประกอบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ถ้อยคำ คำพังเพย สุภาษิต

ถ้อยคำ

ถ้อยคำ คือ ถ้อยคำหรือกลุ่มคำที่มีความหมายคลุมเครือ งดงามและมีความหมายแฝงที่ลึกซึ้งกว่าคำพื้น ๆ ทั่วไป เพราะไม่ได้ใช้ความหมายตรงตามรูปคำที่นำมาประกอบกัน และเป็นถ้อยคำที่ได้ขยี้ความหมายของคำยาว ๆ ลงให้เหลือเพียงสอง- สามคำ หรือมากกว่านี้ ซึ่งผู้กล่าวได้เลือกสรรถ้อยคำมาแล้ว เพื่อความสละสลวยของภาษาและมีความหมายดีเหมาะสมที่สุดในแต่ละเรื่องที่กำลังกล่าวถึง

ตัวอย่างถ้อยคำ

จุดได้ตำต่อ	หมายความว่า	อยากรู้ชื่อหรือเรื่องราวของผู้อื่นแล้วไปถามตรงตัวของผู้นั้น เพราะไม่รู้จักมาก่อน
ข้าวแดงแกงร้อน	หมายความว่า	ผู้มีบุญคุณ
เจ้าไม่มีศาล	หมายความว่า	เป็นใหญ่ไม่จริง
ใจดีสู้เสือ	หมายความว่า	ต่อสู้ศัตรูด้วยใจเย็น
ชักใบให้เรือเสีย	หมายความว่า	ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนการกระทำซึ่งคืออยู่แล้วให้เสียไป
ชักแม่น้ำทั้งห้า	หมายความว่า	หว่านล้อมให้เชื่อด้วยคำพูด
ชักหน้าไม่ถึงหลัง	หมายความว่า	รายได้ไม่พอกับรายจ่าย
ซุบมือเปิบ	หมายความว่า	ถือเอาประโยชน์จากผู้อื่นโดยไม่ลงทุน
หรือ		ไม่ช่วย
ชื่อเหมือนแมวนอนหวด	หมายความว่า	ชื่อไม่จริง คนคด
เต่าหัวงู	หมายความว่า	คนสูงอายุมิเล่ห์เหลี่ยมมากโดยเฉพาะทางเพศ

คำพังเพย

คำพังเพย คือ คำกล่าวซึ่งกล่าวเป็นเชิงเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม ความหมายมักสอดคล้องกับสิ่งที่ยกขึ้นเปรียบ จึงแลเห็นได้ไม่ยาก คำพังเพยอาจจะมีลักษณะติชมหรือแสดงความ

คิดเห็นที่กล่าวขึ้นมาลอย ๆ นอกจากจะไม่ทราบว่าเป็นใครกล่าวแล้วยังไม่ทราบว่ามาจากใครสักคน จึงจัดเป็นสำนวนไทยอีกชนิดหนึ่ง

ตัวอย่างคำพังเพย

แกงจืดให้รู้คุณเกลือ	หมายความว่า	ต่อเมื่อเดือดร้อนจึง
นึกถึงคุณ		
กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้	หมายความว่า	กว่าจะแก้ไขได้ก็สายเกินไป
เสียแล้ว		
กำแพงมีหูประตูดมีช่อง	หมายความว่า	ให้ระวังคำพูด
ฆ่าความเสียขายพริก	หมายความว่า	ทำงานใหญ่แต่ไม่ลงทุน
งมเข็มในมหาสมุทร	หมายความว่า	ทำงานด้วยความ
ยากลำบาก		
จับปลาสองมือ	หมายความว่า	ตัดสินใจไม่เด็ดขาดว่าจะเลือกข้างไหน
ชิงสุกก่อนห่าม	หมายความว่า	ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อนเวลาอันสมควร
น้ำเซียวอย่างวางเรือ	หมายความว่า	อย่าขัดขวางเหตุการณ์ที่กำลังรุนแรง
น้ำจืดให้รีบตัก	หมายความว่า	เมื่อมีโอกาสต้องฉวย
โอกาสนั้น		

สุภาษิต

สุภาษิต คือ คำกล่าวที่ดั่งงามเป็นคำสั่งสอนที่มุ่งแนะนำให้ปฏิบัติ หรือให้ละเว้นเพื่อเป็นคุณประโยชน์ในการที่จะดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างดี เป็นคำกล่าวที่ดั่งงามและเป็นความจริงทุกยุคทุกสมัย สุภาษิตมักจะทราบที่มาและอาจทราบว่าเป็นใครกล่าว เช่น พุทธสุภาษิต สุภาษิตพระร่วง สุภาษิตสอนหญิง โคลงโลกนิติ ภาษิตอิศรญาณ เป็นต้น

ตัวอย่างสุภาษิต

พุทธภาษิต

อตุตทาหิ อตุตโณ นาโถ	คนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน
ธมฺโม หเว รกฺษติ ธมฺมจาร	ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม
อโรคยา ปรมา ลาภา	ความไม่มีโรคเป็นลาภอย่างยิ่ง

สุขา สุขุมสุต สามคฤ์

ความพร้อมเพรียงของหมู่ย่อมให้เกิด

สุข

ปมาโท มจฺจฺโนปทํ

ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

สุภษิตพระร่วง

ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง
ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน
เข้าเดือนอย่าลืมพรา

สร้างกุศลอย่ารู้โรย
การเรือนตนเร่งคิด
ได้หน้าอย่าลืมหลัง

โคลงโลกนิติ

ปลูกไม้หม่นรดน้ำ
ดักลอบอย่างเหมิดเมิน
เกี่ยวขู้ชอบเพียรดิน
เรียนสิ่งใดใครรู้

จำเริญ
หม่นกู่
สารสื่อ
เร่งให้มีเพียร

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านตีความ

ความหมายการอ่านตีความ

การอ่านตีความเป็นศิลปะการอ่านขั้นสูง ที่แสดงถึงความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจ เนื้อหาสาระเจตนาและน้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในงานเขียน ทั้งยังสามารถแสดงความคิดเห็น สืบเนื่องเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างคมคายลึกซึ้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านตีความ

1. การอ่านตีความเป็นเพียงการเผยแพร่เจตนาของผู้แต่ง โดยการทำความกระจ่างกับคำศัพท์สำนวน รูปประโยคแล้วอธิบายให้ชัดเจนเพื่อยุติข้อโต้แย้ง
2. วรรณกรรมมีสารแฝงที่ผู้เขียนอาจตั้งใจหรือไม่ก็ได้ ผู้อ่านมีหน้าที่ค้นหาความหมายแฝงออกมาให้ชัดเจน

ตัวอย่างการตีความ

ความช่วยเหลือเกิดขึ้นจากตัวเราเอง
ความทุกข์ย่อมมิได้เพราะเราเช่นกัน
การระงับกรรมชั่วหรือชำระตนเองให้บริสุทธิ์
ให้บริสุทธิ์ต้องเริ่มด้วยตัวเรา
ให้การทำความคิด หรือละความชั่ว
ไม่มีใครจะช่วยเหลือเราได้นอกจากตัวเราเอง
เราเท่านั้นที่จะต้องเดินด้วยตัวเอง
พระพุทธเจ้าเป็นแต่ทรงชี้ทางเท่านั้น

(กรรมของ พอล การ์ด)

พรมหา แปล

สาระสำคัญของเรื่อง การทำความดีต้องทำด้วยตนเอง
ผู้เขียนเรื่องนี้มีเจตนาเพื่อชี้ให้เห็นความจริงว่าความดี ความช่วยเหลือเกิดจากการกระทำ
ของตัวเราเอง

ตัวอย่างการตีความ

เมื่อดอกไม้ ออกดอกในสวน
ทุกทุกดอก ออกงดงามร่วมกัน
ทุกทุกดอกก็ได้ทำหน้าที่ของตน
ทุกทุกดอกก็ไม่เคยเป็นห่วงที่
จะเสียหายหรือคดโกงคนอื่น
เพราะทุกทุกดอกมีโอกาสดูแล
ความงดงามอันยิ่งใหญ่ กว้างใหญ่ร่วมกัน
เมื่อสวนนั้น ดอกไม้ ออกดอกยิ่งกว้างใหญ่

(จ้าง แซ่ตั้ง)

บทกวีบทนี้ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อบอกเชิงแนะนำด้วยน้ำเสียงที่มีความหวัง มีแนวคิดที่ชี้ให้เห็นว่าสังคมจะเจริญได้เพราะคนในสังคม ดอกไม้ในบทกวีหมายถึง คนในสังคม ดอกไม้ ออกดอกหมายถึง คนที่รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตัวเอง ส่วน สวนหมายถึง สังคม หากคนในสังคม รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ซื่อสัตย์และรู้จักเสียสละ ทุกคนก็จะได้รับผลแห่งความดีที่ปฏิบัติเท่าเทียมกัน ไม่มีการแก่งแย่งแข่งขัน สังคมก็จะสงบสุขและงดงาม

ความสำคัญของการอ่านตีความ

การอ่านตีความเป็นการอ่านขั้นสำคัญที่ทำให้เข้าใจงานเขียนทุกชนิดเพราะเป็นการอ่านละเอียดที่ต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ การสังเกตและการวิเคราะห์ของผู้อ่านเอง การอ่านตีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องอ่านได้หลายแง่หลายมุม
2. ช่วยให้เห็นคุณค่าของวรรณกรรมอันมีผลเกี่ยวโยงถึงคุณค่าของชีวิตและสิ่งแวดล้อม

3. การอ่านตีความช่วยให้เกิดการฝึกคิด ฝึกไตร่ตรองหาเหตุผล เป็นผลให้ผู้อ่านมีความละเอียดถี่ถ้วนและมีวิจารณญาณในการอ่านมากยิ่งขึ้น
4. การอ่านตีความเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงวรรณคดี
5. การอ่านตีความช่วยให้ผู้อ่านมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ลึกซึ้ง มีใจกว้างยอมรับความแตกต่างของมนุษย์ด้วยกันได้

ประเภทของการอ่านตีความ

1. การอ่านตีความหรือการอ่านพินิจสาร คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ สารและท่าทีของผู้เขียนอย่างกระฉ่งชัด
2. การอ่านตีบท หรือการอ่านออกเสียงอย่างวินิจสาร
การอ่านตีบท คือศิลปะการติดต่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกและความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างมนุษย์ โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านตีความไปปฏิบัติจนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของเรื่องไปสู่ผู้ฟังอย่างได้อารมณ์ ด้วยวิธีการอ่านออกเสียงอย่างสมบทบาท

ขั้นปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านตีความ

1. อ่านเรื่องที่จะตีความนั้นให้ละเอียด แล้วพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้
2. ขณะที่อ่านต้องพยายามคิดหาเหตุผลและไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเอง ว่าข้อความหรือเรื่องนั้น ๆ มีความหมายถึงสิ่งใด
3. พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำที่เห็นว่ามีความสำคัญและจะต้องไม่ลืมตรวจสอบบริบทด้วยว่า บริบทหรือสิ่งแวดล้อมนั้นได้กำหนดความหมายของคำนั้นอย่างไร
4. ต้องพึงระลึกไว้เสมอว่า การอ่านตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์ การถอดคำประพันธ์ หมายถึง การเก็บความหมายของบทประพันธ์ตอนนั้น ๆ มาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วให้ครบทั้งข้อความแต่การตีความนั้นเป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญ จะคงไว้ซึ่งคำของข้อความเดิมไม่ได้ ถ้าข้อความเดิมมีสรรพนามจะต้องเปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 3 แทนที่
5. การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้มาจากตีความนั้นจะต้องให้ความหมายชัดเจน
6. ต้องไม่ลืมว่า การอ่านตีความนั้นไม่ว่าจะเป็นการตีความเกี่ยวกับเนื้อหา หรือเกี่ยวกับน้ำเสียงก็ตาม ทั้งสองอย่างนี้เป็นการตีความตามความรู้และความคิดของเราเอง คนอื่นไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับความคิดของเราก็ได้ แต่เราจะพิจารณากันที่การให้เหตุผลเป็นประการสำคัญ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง อิศรญาณภายิต

อิสรญาณภายิต เป็นงานนิพนธ์ของหม่อมเจ้าอิสรญาณ พระโอรสในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงมหิศวรินทราเมศ หม่อมเจ้าอิสรญาณทรงผนวช และประทับ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงได้ฉายาว่า “อิสสรญาโณ” กล่าวกันว่าหม่อมเจ้าอิสรญาณทรงนิพนธ์สุภาษิตหรือเพลงยาวเรื่องนี้ขึ้น เพราะความน้อยพระทัยว่าทรงถูกบริภาษ

อิสรญาณภายิตแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกลอนเพลงยาว สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่าตอนต้นของสุภาษิตนี้เริ่มต้นด้วย “อิสรญาณชาตูกลอนอักษรสาร” ไปจนถึงวรรค “ปฤชนรักกับชังไม่ยั้งยืน” เท่านั้นที่เป็นบทนิพนธ์ของหม่อมเจ้าอิสรญาณ ตอนที่ต่อจากนี้เป็นผลงานของผู้อื่น อิศรญาณภายิตเป็นผลงานที่มีชื่อเสียงมาก และเป็นสุภาษิตที่ประทับใจผู้อ่าน มีผู้จดจำกันต่อทุกยุคสมัย เนื่องจากมีเนื้อหาสาระดี และมีกลวิธีการประพันธ์ที่มีความไพเราะ นอกจากนี้แนวคิดและคติที่ได้จากสุภาษิตก็กระทบใจผู้อื่นได้เสมอ เพราะมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับประสบการณ์ในชีวิตจริงที่คนทั่วไปมักได้ผ่านพบมาด้วยตนเอง เช่น การถูกคนสบประมาท การถูกคนหลอกลวง เป็นต้น ในชั้นนี้ได้ยกมาศึกษาเฉพาะตอนที่เชื่อว่าเป็นพระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าอิสรญาณเท่านั้นในตอนท้ายของเรื่องจึงไม่จบลงด้วยคำว่า “เฮย”

เนื้อเรื่องอิสรญาณภายิต

อิสรญาณภายิตเป็นคำสอนหรือคำตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นความจริงและน่าสนใจ บางตอนมีคุณค่า ผู้อ่านสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เนื้อหาของอิสรญาณภายิตกล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

1. การช่วยเหลือเกื้อกูล

ตัวอย่าง

ชายข่าวเปลือกหญิงข่าวสาร โบราณว่า

เราก็จิตคิดคุณเล่าเขาก็ใจ

น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าอัมภมาสัย

รักกันไว้กว่าชังระวังการ

จะเห็นว่ากวีได้ยกสำนวนโบราณมาตั้งไว้ในวรรคต้น 2 วรรค คือ ชายข่าวเปลือกหญิง ข่าวสาร และน้ำพึ่งเรือเสื่อพึ่งป่า ซึ่งหมายถึงการเกื้อกูลและการพึ่งพาอาศัยกันดังชายกับหญิง ข่าวเปลือกกับข่าวสาร น้ำกับเรือ เสื่อกับป่า กวีจึงสอนด้วยสองวรรคหลังว่า เราก็จิตคิดดูแลเขาก็ใจ รักกันไว้ดีกว่าซังระวังการ ซึ่งหมายถึงว่า ให้รักษาน้ำใจกันไว้มิให้หาย และให้รักกันไว้ดีกว่าเกลียดชังกัน

2. ความมีน้ำใจต่อกัน การให้อภัย และการไม่ดูถูกผู้อื่น

ตัวอย่าง

ผู้ใดดีต่อย่างอกิจ

ผู้ใดผิดอ่อนพักอย่าหักท้าว

สิบศึกก็ไม่ถึงกับถึงพาล

เป็นชายชาญอย่าเพ่อคาดประมาทชาย

เนื้อความในบทประพันธ์นี้สอนให้ทำดีตอบแทนผู้ที่ทำความดีแก่เรา ไม่คว่นลงโทษ หรือไม่ซ้ำเติมผู้ทำผิด เพราะหากไปซ้ำเติมให้เขาเป็นคนไม่ดีก็จะส่งผลร้ายยิ่งขึ้น ควรให้เกียรติ ลูกผู้ชายด้วยกัน

3. ความมีสติ

ตัวอย่าง

เมื่อรักยาวดีกว่าสั้นต่อกันเข้า

รักสั้นเอามืดบั้นบั้นขยา

มิใช่ตายแต่เขาเราก็ตาย

แหงนดูฟ้าอย่าให้อายเทวดา

บทประพันธ์นี้ยกเอาคำสอนมาจากนิทานชาดกเรื่องที่ 284 ในพระไตรปิฎก ซึ่งกล่าวถึง ทิฆนากุมารโอรสพระเจ้าที่มิติ กษัตริย์แห่งแคว้นโกศลที่ถูกพระเจ้าพาราณสีปลงพระชนม์ พระกุมารถูกนำไปเลี้ยงที่กรุงพาราณสี เมื่อสบโอกาสในการปลงพระชนม์พระเจ้าพาราณสีเป็นการแก้แค้นให้พระชนกและพระชนนี พระกุมารก็นึกถึงโอวาทของพระชนกและพระชนนีที่ว่า “อย่าเห็นสั้นดีกว่ายาว จงเห็นยาวดีกว่าสั้น” ซึ่งหมายความว่าให้คิดถึงอนาคตมากกว่าจะคิดสั้น ๆ และอย่าตัดสินใจ ทำสิ่งใดอย่างขาดสติพระกุมารจึงตัดสินใจไม่ปลงพระชนม์พระเจ้าพาราณสี ในที่สุดพระเจ้าพาราณสีได้ประทานพระธิดาให้อภิเษกและได้ครองแคว้นโกศล สุภามิตนี้สอนให้รู้จักคิดถึงวันข้างหน้าและให้รู้จักประมาณตนหรือรู้จักพอดี เพราะหากคิดหรือทำสิ่งใดเกินขอบเขตของความพอเหมาะพอดีโดยไม่คิดถึงอนาคตจะส่งผลร้ายทั้งแก่ตนและแก่ผู้อื่น

ข้อความนี้ยังตรงกับสำนวนไทยว่า “รักยาวไว้สั้น รักสั้นให้ต่อ” ซึ่งหมายถึงการคบหากันนั้นหากต้องการคบกันไปยืดยาวต่อไปต้องยุติความคิด โกรธเคืองหรือความขุ่นข้องหมองใจที่มีต่อกัน แต่หากต้องการให้มีมิตรภาพสิ้นสุดลงก็ให้โกรธเคืองหรือขุ่นข้องหมองใจกันต่อไปได้

ตัวอย่าง

อย่าดูถูกบุญกรรมว่าทำน้อย น้ำตาลย้อยมากเมื่อไรได้หนักหนา
 อย่างนอนเปล่าเอากะจอกออกมา แหงนดูหน้าเสียดที่หนึ่งแล้วจึงนอน
 ให้มีสติระลึกถึงความผิดชอบชั่วดี มิให้ประมาทละเลยการทำความคิดหรือความชั่วว่าเป็น
 ของเล็กน้อย ความดีแม้ไม่มากก็ให้รีบทำ ความชั่วแม้เพียงเล็กน้อยก็ไม่ทำ นอกจากนี้ก่อนนอน
 ควรนึกสำรวจการกระทำของตนก่อน

4. การคิดใคร่ครวญก่อนทำ

ตัวอย่าง

เห็นตอหลักปักขวางหนทางอยู่ พิเคราะห์ดูควรทิ้งแล้วถึงถอน
 เห็นเต็มตาแล้วอย่าอยากทำปากบอน ตรงเสียดก่อนจึงต้องทำกรรมทั้งหมด

ก่อนพูดหรือทำสิ่งใดให้คิดใคร่ครวญให้ดีก่อน ไม่ให้เป็นคนปากไวมือไว เปรียบ
 เหมือนคนเห็นหลักที่เขาคอกขวางทางไว้ ไม่ควรรีบถอนทิ้งหรือวิพากษ์วิจารณ์ ควรพิจารณาดูก่อน
 เพราะเขาอาจมีเหตุผลหรือความจำเป็นจึงได้ตอกเอาไว้

5. การรู้จักเลือกทำเลอกบุคคลที่เหมาะสม

ตัวอย่าง

เพชรอย่างดีมีค่าราคายิ่ง ส่งให้ถึงจะรู้ค่าราคาหรือ
 ต่อผู้ดีมีปัญญาจึงหาหรือ ให้เขาลือเสียดว่าขายนี้ขายเพชร

การจะมอบของสำคัญให้กับใคร หรือทำงานสำคัญร่วมกันใคร ต้องพิจารณาเลือกบุคคล
 ที่เหมาะสมจึงจะเกิดคุณค่าหรือความสำเร็จ หากเลือกบุคคลที่ไม่เห็นค่าหรือไม่ตระหนักถึง
 ความสำคัญก็จะไร้ประโยชน์หรือล้มเหลวได้ ตรงกับสำนวนว่า “ยื่นแก้วให้วานร”

6. ความสงบเสถียรเข้มงวดและความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่

ตัวอย่าง

ของสิ่งใดเจ้าว่างามต้องตามเจ้า ใครเลยเล่าจะไม่งามตามเสด็จ

ให้เข็มตัว เมื่อผู้มีอำนาจหรือผู้ใหญ่กล่าวสิ่งใดอย่าพยายามไปขัด

ตัวอย่าง

เดิมตามรอยผู้ใหญ่หมาไม่กัด ไปพูดขัดเขาทำไมขัดใจเขา

สอนให้ปฏิบัติตามแบบอย่างของผู้ใหญ่ ไม่ให้พูดขัดคอผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจจะทำให้
เกิดผลไม่ดีแก่ตัว

ตัวอย่าง

วาสนาไม่คู่เคียงเคียงเขาซาก

ถึงมีปากเสียเปล่าเหมือนเต่าหอย

ให้สำนึกอยู่เสมอว่า หากอำนาจวาสนาไม่ทัดเทียมกันจะได้เคียงอะไรได้ลำบาก อยู่ใน
สภาพที่ไม่อาจพูดอะไรได้ บทประพันธ์ตอนนี้มีน้ำเสียงในทางประชดประชัน

7. การวางตัวและการให้เกียรติผู้อื่น

ตัวอย่าง

เกิดเป็นคนเชิงคูให้รู้เท่า

ใจของเราไม่สนใจใครจะสอน

อยากให้เขาเราต้องก้มประนมกร

ใครเลยหอนจะว่าตัวเป็นวัวมอ

ให้รู้จักวางตนและให้รู้เท่าทันคน ให้รู้จักเตือนตน คือรู้จักยับยั้งชั่งใจ นอกจากนี้ให้รู้จัก
การให้เกียรติผู้อื่น เพราะคนทุกคนย่อมรู้สึกรู้ว่าตนเองมีเกียรติ ไม่มีใครจะดูหมิ่นตนเอง

8. ความมีจิตใจที่หนักแน่น

ตัวอย่าง

เป็นบ้าจี่นิยมชมว่าเอก

คนโหยกหยกรักภรรยาากลำบากหมอ

อันยศศักดิ์มิใช่เหล้าเมาแต่พอ

ถ้าเขาขอเหมือนอย่างเงาเราให้คัน

ให้เป็นคนหนักแน่นไม่ให้หลงไหลหรือมัวเพลินไปกับคำเยินยอหรือมัวเมาไปกับยศศักดิ์

ที่ได้รับ

ตัวอย่าง

อันเสาคินแปดศอกตอกเป็นหลัก

ไปมาสลักบ่อยเข้าเสายังไหว

จงฟังหูไว้หูคอยดูไป

เชื่อน้ำใจดีกว่าอย่าเชื่อยุ

ให้เป็นคนหนักแน่น ไม่ให้ฟังคำยุแหย่ ให้ไตร่ตรองพิจารณาก่อนถึงจะเชื่อ

9. การรู้จักประมาณตน

ตัวอย่าง

สูงอย่าให้สูงกว่าฐานนานไปล้ม

จะเรียนคมเรียนเถิดอย่าเปิดฝัก

คนสามขามีปัญญาหาไว้ทัก

ที่ไหนหลักแหลมคำจงจำเอา

ให้วางตนอย่างพอเหมาะพอดี ไม่วางตนให้สูงเกินฐานะของตนเพราะอาจทำให้พลาดได้ หากจะแสวงหาความรู้ก็ให้เรียนได้ แต่ไม่ควรโอ้อวด ให้คบค้าผู้สูงอายุเพราะมีปัญหาและประสบการณ์มาก และให้รู้จักจำสิ่งดี ๆ มีคุณค่าและนำไปใช้

10. การใช้ปยวาจา

ตัวอย่าง

หญิงเรียกแม่ชายเรียกพ่อขอไว้ใช้ มันชอบใจข้างปลอกไม่ชอบดู

ให้ใช้ถ้อยคำที่อ่อนโยนไปเพราะกับผู้อยู่ได้บังคับบัญชาดีกว่าการดู เพราะธรรมชาติของมนุษย์ย่อมไม่ชอบการใช้ถ้อยคำรุนแรง

11. ความวิริยะอุตสาหะ

ตัวอย่าง

เอาปลาหมอบเป็นครูดูปลาหมอบ บนบกหนออกุดสำหรับเสือกกระเดือกกระดิก

สอนให้มีความอดทนต่อความลำบาก และมีความเพียรพยายามไปจนกว่าจะประสบความสำเร็จ ดูปลาหมอบที่จะกระเสือกกระสนไปบนบกเพื่อไปถึงแหล่งน้ำข้างหน้า

12. ความสำรวมในการแสดงภูมิรู้

ตัวอย่าง

ถึงรู้จริงนิ่งไว้อย่าไขรู้ เต็มที่ครูเดียวเท่านั้นเขาสรรเสริญ
ไม่ควรกำเกินหน้าอย่าเกิน อย่างเพลิดเพลินคนซังนัคนรักน้อย

สอนไม่ได้ให้เป็นคนโอ้อวดความรู้จนเกินงามหรือเกินความพอดี อาจจะเกินหน้าผู้อื่น และสร้างความไม่พอใจได้ ให้สำนึกว่าคนที่อาจซังเรามีมากกว่าคนที่รักเรา

13. การรู้จักกำลังของตน

ตัวอย่าง

แต่ไม้ไผ่อันหนึ่งตันอันหนึ่งแฉะ สีเหะเหะตอกตะบันเป็นควันนิว
ข้างถีบอย่าว่าเล่นกระเด็นปลิว แรงหรือหิวซังใจจะสู้ซัง

ให้พิจารณาดูให้ดี หากคิดจะต่อต้านอำนาจของผู้ที่เหนือกว่า เพราะเปรียบกันไม่ได้ มีแต่จะเสียเปรียบและเดือดร้อน เหมือนคนถูกซังถีบ คนยอมกระเด็นไปเพราะกำลังน้อยกว่า

ตัวอย่าง

ล่องแห่เล่นได้ใจกล้ากล้า แต่ว่ายอัยก่แข็งเข้าเมืองหาง
ต้องว่องไวในทำนองคล่องท่าทาง ตบหัวผางเดียวม้วนจึงควรถือ

ให้พิจารณาให้ดีเมื่อจะคิดประลองหรือต่อสู้กับผู้มีอำนาจกว่า จะต้องมีใจกล้าแกร่ง เฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ และรู้จักเลือกจังหวะและโอกาส จึงควรทำ เปรียบได้กับการล่องแห่

จะเห็นว่าอิศรญาณภายิตให้ความรู้และข้อคิดต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. คติเตือนใจจากสุภาษิต สามารถนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
 2. เห็นคติและค่านิยมของคนไทยสมัยโบราณ
 3. ได้พบว่าสุภาษิตหรือสำนวนภาษาบางส่วนที่คนไทยใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มีที่มาจากอิศรญาณภายิต
 4. ให้เห็นแนวคิด อารมณ์ และความรู้สึกของกวีที่แฝงอยู่ในถ้อยคำกวีนิพนธ์ ซึ่งอาจมีทั้งความขุ่นเคือง ความน้อยเนื้อต่ำใจ การเหน็บแนมและมีการประชดประชันแฝงอยู่ด้วย
 5. ได้เห็นลีลาของการแต่งกลอนเพลงยาวของหม่อมเจ้าอิศรญาณที่ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ แต่นำมาเรียงร้อยได้เหมาะสมและได้ความหมายลึกซึ้ง ทำให้ผู้อ่านติดใจเพราะสามารถจดจำได้โดยอัตโนมัติ
 6. ได้เรียนรู้วิธีแต่งกลอนเพลงยาว และได้รู้จักเพลงยาวที่ถือได้ว่ามีความไพเราะเป็นแบบอย่างของกลอนเพลงยาวได้
- นอกจากนี้อิศรญาณภายิตยังทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลินด้วยเสียงและลีลาของกลอนเพลงยาวอีกด้วย

ลักษณะคำประพันธ์

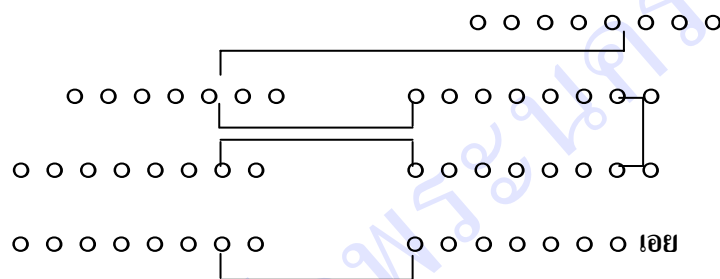
อิศรญาณภายิตใช้คำประพันธ์รูปแบบกลอนเพลงยาว ซึ่งมีเนื้อความที่เป็นการโต้ตอบระหว่างชายหญิง เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “กลอนสังวาส” หรือ “กลอนเพลงยาวสังวาส” กลอนเพลงยาวตัดวรรคระดับในบทแรกออก เริ่มต้นด้วยวรรครับ ไม่จำกัดความยาว จึงเรียกว่ากลอนเพลงยาว

เนื้อหาอาจเป็นการรำพึงรำพันถึงความรัก หรือเรื่องอะไรก็ได้ เช่น กลอนเพลงยาวพญากรณ์กรุงศรีอยุธยา กลอนเพลงยาวจดหมายเหตุกรรมหมื่นอัปสรสุดาเทพประชวร เป็นต้น

กลอนเพลงยาวมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกลอนสุภาพ วรรคหนึ่งมี 7-9 คำ
2. ขึ้นต้นด้วยวรรครับ คือวรรคที่ 2 ของบาทเอก
3. ไม่จำกัดความยาว
4. วรรคสุดท้ายจะต้องลงด้วยคำว่า “เอ๋ย” เสมอ

แผนผังกลอนเพลงยาว

เอกสารประกอบการเรียนรู้

เรื่อง การอ่านตีความ

เรื่องที่ 1. กฎแห่งความรัก

ฉันเคยอยู่ในประเทศอังกฤษ อเมริกาหรือประเทศที่พัฒนามานานหนักหนาแล้ว ที่นั่นฉันได้รับเกียรติอย่างสูงส่งเหลือเกิน ความจริงฉันจะอยู่ที่ไหนก็ได้ ไม่จำกัดหรอก เพราะฉันมีลักษณะเป็นสากล นี่..ฉันคิดเอาเองนะ บางที...ฉันเคยรู้เคยได้ยินว่า มีการเรียกร้องหาฉัน ต้องการฉัน หนัก ๆ เข้า หากฝ่ายที่ไม่ยินดีให้ใครเอ่ยชื่อฉัน ถ้าทนไม่ได้ก็ถึงกับต่อสู้กันถึงขั้นนองเลือด

คุณเคยเห็นไหมเคยได้ยินไหมเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ฉันเคยได้ยินพวกเขาพูดกันว่า..ฉันคือเครื่องหมายแสดงความเป็นอารยะของพวกเขา เขาขาดฉันไม่ได้ ฉันเป็นแนวครรลองที่ถูกต้อง ที่จริงในเมืองไทยฉันมาอาศัยอยู่ถึงศตวรรษแล้ว แต่ไม่ได้พัฒนาให้ก้าวหน้าเหมือนชาวอเมริกาหรือยุโรปเลย เป็นเพราะการศึกษาเป็นต้นเหตุใช่ไหมหรือด้วยอะไรกันนะจึงไม่พัฒนาให้ก้าวหน้า

ประเทศอื่น ๆ กว่าจะได้ฉันต้องต่อสู้ด้วยเลือดเนื้อ สำหรับประเทศไทย พวกที่นำฉันเข้ามาครั้งแรกนั้น ช่วงทำทนาย..ทำทนายกับความตายเหลือเกิน และที่สุดเขาก็นำฉันมาอยู่ที่นี้ได้จริง ๆ แต่..เขาไม่ค่อยอุมชูทะนุถนอมฉันเท่าที่ควร เหมือนที่อื่นหรอก

ฉันเติบโตบ้างทรุดโทรมบ้าง แต่จริง ๆ แล้วฉันล้มลุกคลุกคลานเสียมากกว่า ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะกลุ่มคนเพียงไม่กี่คนเท่านั้น น่าจะสำนึกสักนิดก็ยังดีว่า กว่าจะได้ฉันมาไม่ใช่ของง่าย ๆ เลย.. แต่คนส่วนใหญ่แล้ว เขาเห็นฉันคุณค่าของฉันมาก และให้เกียรติสูงส่งแก่ฉันเสมอ

เขาวางฉันไว้บนพานทอง แล้วประกอบเป็นอนุสาวรีย์ที่เด่นสง่า แต่เดี๋ยวนี้ถูกคนที่โหดชั่วทำลายฉันเสมอ หรือบางทีจะทำการปฏิวัติรัฐประหารก็มักจะอ้างฉัน ทำเพื่อฉันแล้วคุณล่ะจะไม่ช่วยปกป้องฉันบ้างหรือ ? ช่วยสนับสนุนให้ฉันเต็มใบเสียทีเถิด.....

คงรู้ว่าฉันคือใคร

เรื่องที่ 2 . รักกันวันละนิด

มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มีมันสมอง มีความคิด มีการค้นคว้าอย่างไม่หยุดยั้ง บัดนี้ดิฉันตระหนักดีแล้วว่า..มนุษย์เลิกไปทุกอย่าง..ในทางธรรมะ บอกว่าสัตว์และมนุษย์เหมือนกันหลายอย่าง เช่นมีกามตัณญา คือความต้องการ การสืบพันธุ์

อาหารสัญญา คือ ความต้องการอาหารเลี้ยงชีพ และมรณะสัญญา ความกลัวตายเป็นที่ตั้ง.. ก็บอกแล้วไงเล่า...มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มีเหตุผล มีคุณธรรม มีความคิดใหม่ ๆ จึงมี “ธรรมสัญญา” ที่แตกต่างจากสัตว์ทั้งมวล... คือการรู้ดีรู้ชั่วทั้งหลาย

เพราะมนุษย์มีความคิดความอ่านนี้แหละ... จึงให้กำเนิดดิฉันขึ้นมาชมโลกมนุษย์จวบจนกระทั่งทุกวันนี้ ซึ่งเป็นยุคของพลาสติกและไนลอน

เข่าว่ากันว่า มนุษย์ทางยุโรป อเมริกา เป็นต้นคิดแล้ววิทยากรก็เผยแพร่ปรับปรุงมาใช้ในสาขาต่าง ๆ มากมาย

สำหรับดิฉันนั้นก็เกิดมาจากพวกพลาสติกและไนลอนเช่นเดียวกัน ดิฉันถูกผลิตมาจากโรงงาน...แล้วมนุษย์ ก็นำดิฉันไปอาศัยอยู่ในที่คับแคบ รูปร่างดิฉันคล้ายกัน แต่ผิวพรรณอาจจะแตกต่างกันบ้าง ฉันรักความบริสุทธิ์เป็นที่สุด ดิฉันจึงชอบทานอาหารสี่ส้นก่อนข้างขาว ๆ

มนุษย์จะนำเอาอาหารไปทาที่ขมิ้นพิเศษ แล้วนำไปสัมผัสกับก้อนหินแข็ง ๆ หลาย ๆ ก้อน ดิฉันจะเป็นผู้กำจัดความสกปรกที่ติดอยู่กับก้อนหินอีกด้วย

มนุษย์ทั้งหลาย....ควรจำด้วยว่า ควรรักดิฉัน เป็นประจำ....อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง หลังอาหารเช้าและเย็นนะคะ

ดิฉัน คือใครคะ

เรื่องที่ 3. รักอมตะ

ฉันเกิดที่ไหน พ่อแม่เป็นใคร ฉันไม่รู้จัก ถึงแม้ฉันจะเกิดมาโชคดีคือเรือนร่างฉันสวยงามหอมอยู่เสมอ เพราะฉันมีช่างประจำตัวคอยตกแต่งเปลี่ยนแปลงให้ฉันได้สวย ใคร ๆ ที่เห็นฉันอด ไม่ได้ที่จะรักและเหลียวกลับมาองเสียไม่ได้

ฉันเดินทางรอบโลกไปหลายแห่ง ทุกประเทศที่ฉันผ่าน เขาสนใจฉันเสมอ อ้อ...ฉันลืมบอกไปในการเที่ยวรอบโลกครั้งนี้ฉันไปพร้อม ๆ กับเพื่อนของฉันหลายคน แต่ละคนก็สวยไปคนละแบบ ประเทศที่ฉันประทับใจมากคือประเทศฝรั่งเศส เขาทำให้ฉันมีชื่อเสียงมาก และทำให้ฉันทั้งหลายสนใจฉันไปอีกนาน

นิสัยฉันแปลกชอบทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยเฉพาะผู้หญิงที่สวย ๆ รวย ๆ แต่งตัวเก่ง ๆ ฉันยังชอบวันหนึ่งมีคนกลุ่มหนึ่ง ฉันรู้ว่าเขานักทัศนาศร พวกเขาตรงมายังร้านที่ฉันอาศัยอยู่ในกลุ่มนั้นฉันพอใจและชอบผู้หญิงที่สวยมาก ในสายตานั้น ฉันอยากจะพูดคุยกับเธอเหลือเกิน และฉันก็สนใจเมื่อเธอปลื้มใจจากเพื่อน ๆ มายังที่ฉันยืนอยู่ เธอสัมผัสตัวฉัน มองฉันด้วยแววตา รักใคร่ ชื่นชม เธอหอมฉัน ฉันเคลิบเคลิ้มและก็ภูมิใจ เธอคงชอบฉันแน่ ๆ เพราะฉันมีเรือนร่างที่งดงามได้สัดส่วนและหอมหวานชวนดม จริงดังคาดเธอชวนฉัน ขอให้ฉันไปอยู่ด้วยพร้อมกับให้ค่าตัวฉันด้วย ซึ่งราคาแพงลิบลิ่ว ฉันตกลงที่จะไปอยู่กับเธอ บ้านของเธอโอ้อ่า สวยงามมาก น่าอยู่จริง ๆ หล่อนพาฉันไปอยู่ห้องเดียวกับเธอ ซึ่งเป็นห้องนอนของเธอ จับฉันนั่งหน้ากระจกที่สวยงาม ฉันชอบและพอใจที่จะอยู่กับเธอจะติดตามเธอไปทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าเธอจะอยู่บ้านหรืออยู่แห่งใด เธอให้ฉันเข้าไปเกลือกกลั้วบริเวณเหล่านั้น เพื่อที่กลิ่นกายของฉันจะได้ติดกับเธอและทำให้เธอหอม ฉันทำให้เธอทุกวัน เธอก็พอใจ สักวันหนึ่ง เมื่อวันหมดอายุขัย ไร่เขียวแรงและหมดสิ้นหยาดเลือดแล้ว ฉันคงหมดหน้าที่พิทักษ์เธอ แต่ลูก ๆ หลาน ๆ ของฉันที่สามารถทำงานนี้ได้คงมาทำงานแทนฉันตราบเท่าที่เธอยังมีกำลังทรัพย์จะซื้อมารับใช้

คุณผู้ใหม่ฉันคือใคร

เรื่องที่ 4. แสงสว่างแห่งความรัก

ผมเป็นอีกผู้หนึ่งที่มองหาสิ่งสวย ๆ งาม ๆ มาเป็นเพื่อนใจเหมือนกับเขาบ้าง แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่พบที่ถูกต้อง เรื่องที่เลือกเพราะความอยากใกล้ชิดอยากเก้ หรืออยากเด่นนั้นไม่ใช่ความคิด

ของผมนั่นแน่นอน สำหรับผมนั้นรักเพียงอย่างเดียว เพราะคำนี้มีความหมายต่อผมลึกซึ้งมากนัก ด้วยเหตุผลนี้แหละผมจึงยังไม่พบใครที่ถูกต้อง และแล้วโชคก็เข้าข้างผมจนได้

วันหนึ่งผมพบเธอเข้าที่ร้านแห่งหนึ่ง รูปร่างเธอสะสวยสะดุจดตาผมมาก เธออบบางผิวขาวใส ช่วงขาเรียวยาวได้สัดส่วน ผมมองเธอและยิ้มให้เธออย่างพึงพอใจ แต่สายตาที่เธอมองสบตาผมไม่ได้มีความรู้สึกใด ๆ แฝงอยู่เลย ผมยังไม่ละความพยายาม เผื่อวันเวียงไปพบเธอที่ร้านบ่อย ๆ ยั่งยืนวันผมเริ่มแน่ใจว่า ผมรักเธอชอบเธอ และต้องการเธออย่างแน่นอน แต่ผมยังไม่กล้าอาจเอื้อม เพราะยามนี้ผมจน ผมยังคงผ่านร้าน เพื่อจะได้พบเธอเสมอ ผมเห็นชายหลายคนเข้ามาพัวพันกับเธอ ทำให้ผมชักไม่ค่อยแน่ใจ เกรงใครจะมากกว่าเธอไปเสียก่อน เมื่อผมมีฐานะดีขึ้นจึงตัดสินใจเข้าพบคุณแม่ของเธอ ท่านก็ให้การต้อนรับผมอย่างดี รวมทั้งเป็นสื่อกลางพาเธอมาพบกับผมอีกด้วย เธอยังคงรักษามารยาทไว้เหมือนเดิม จนทำให้ผมดูไม่ออกว่าเธอรังเกียจผมหรือเปล่า ผมพูดคุยกับคุณแม่ของเธอในเรื่องราวของเธออยู่นาน ซึ่งเธอก็นิ่งโดยไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ เมื่อผมจัดการตามประเพณีเรียบร้อยก็ได้เธอมาอึ้งแอบ ผมมีความภาคภูมิใจและสุขใจที่สุดเมื่อมีเธออยู่ใกล้ เธอเปรียบเหมือนแสงสว่างแห่งชีวิต ซึ่งคอยอยู่เคียงข้างผมตลอดเวลายามใดที่ผมอ่านหนังสือก็มักจะ มีเธอมาตลอดเคลียอยู่ข้าง ๆ อย่างน่ารัก เธออ่อนแอและบอบบางมาก ผมต้องคอยทะนุถนอมเธอไว้เสมอ ๆ แต่นิจจาถึงแม้ผมจะให้ความรักและสนใจทะนุถนอมเธอได้อย่างไรก็ตาม เธอก็จากผมไป วันหนึ่งเธอพลัดตกจากที่สูงข้างหนึ่งของเธอหัก ร่างของเธอแตกกระจายอยู่เต็มพื้น ชีวิตผมจะมีคณเมื่อยามขาดเธอ

รู้ไหมครับเธอคือใคร

เรื่องที่ 5. มาตุภูมิรัก

รุ่งอรุณของวันใหม่ อ่า...มันเป็นวันที่มีความหมายต่อทุก ๆ ชีวิต ที่กำลังตื่นขึ้นมารับสภาวะการณ์อันวากวนของชีวิตมนุษย์ทุกผู้ อย่างไม่มีวันจบสิ้น

สำหรับตัวฉัน....ในชีวิตที่กว้างขวางไม่มีเพื่อนแม้แต่คนเดียวที่จะมาปลอบใจ ฉันถูกผูกมัดไว้สูงส่ง โดดเดี่ยว...ความเปล่าเปลี่ยวเจ็บเหงาแล่นเข้ามาเกาะกุมจิตใจของฉัน ฉันรู้ว่าฉันจะอยู่ในสถานที่ตัวเองมีความสุขได้ไม่นานนัก ถูกดึงขึ้นดึงลงเสมอ ๆ แต่ถึงกระนั้นฉันยังมีศักดิ์ศรีในสัญลักษณ์แห่งความอิสระของประเทศ ทั้งที่ฉันดูฝ้ายฝืนเล็ก ๆ ไม่น่าจะมีความสำคัญอะไร ทุกชาติทุกภาษาต่างให้เกียรติฉันถ้วนหน้ากัน

ฉัน....บางครั้งบอกถึงความมีเกียรติความภาคภูมิใจอย่างสมศักดิ์ศรี ความเป็นอิสระที่ไม่มีใครขึ้นแก่ใคร ฉันเหมือนตัวอะไรที่มนุษย์จับฉันเข้าสู่สถานการณ์ฉันเองสับสน บางวันฉันสวยส่งอย่างน่าอัศจรรย์ แต่ฉันรู้สึกดีว่าขณะนั้นมันอยู่บนความโศกเศร้าของบุคคลอื่น บุคคลซึ่งกระทำความดี ยากที่จะหาใครเปรียบ หากผลที่ได้รับฉันคิดว่าทุกคนคงหนีไม่พ้น

ฉัน....วันนี้ ยังคงทำทนายกับอะไรบางอย่าง เพราะฉันถือว่าฉันมีเกียรติพอ ที่จะทำให้คนอื่น ๆ เห็นความสำคัญของฉัน แน่นอนเรือนร่างของฉัน สีเส้นที่ทำให้สะดุดตา สะดุดคิด เพราะถ้าขาดฉันเสียคนหนึ่งเขาจะไม่มีอะไรเป็นหลักประกันความมั่นคงได้เลย

แน่นอน ฉันจะได้ใกล้ชิดเขาก็ต่อเมื่อชีพนั้นดับลงอย่างเสียสละ เพื่อมาตุภูมิ ฉันขอภาวนาจงเป็นสุขเถิด ฉันยินดีที่จะรองรับและปกป้องเธอในยามนี้ ยามที่เธอต้องจากทุก ๆ คน ฉันจะอยู่เป็นเพื่อนเธอจนกว่าร่างของฉันจะค่อย ๆ จางหายไปที่สุดในที่สุด

รู้บ้างไหมฉันคือใคร

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การอ่านตีความ

กลุ่มที่

- 1.
 1.
 ประธานกลุ่ม
- 2.
 2.
 กรรมการ
- 3.
 3.
 กรรมการ
- 4.
 4.
 กรรมการ
- 5.
 5.
 ผู้รายงาน
- 6.
 6.
 เลขานุการ

คำสั่ง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของบทประพันธ์ต่อไปนี้

เรียน	ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น	รั ก
	ฝนทั้งเท่าเข้มเพียร	ฝ่ายหน้า
	คนเกียกเกียดหน้าเวียน	วนจิต
	กลอุทกในตะกร้า	เปี่ยมล้นฤามี
โลกนิติ		โคลง
พระยาเชชาดิศร	สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ	กรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การอ่านตีความ

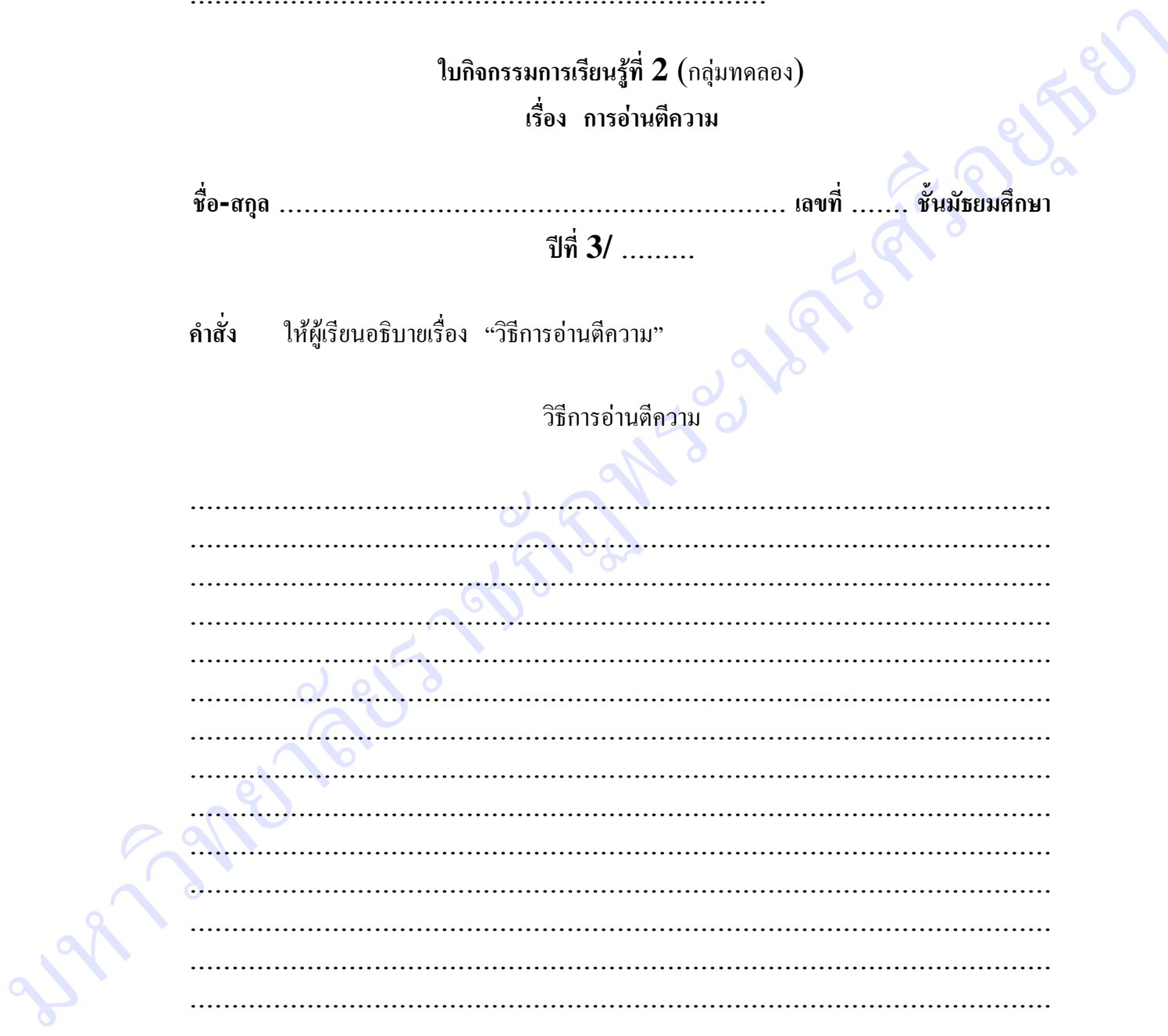
ชื่อ-สกุล เลขที่ ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3/

คำสั่ง ให้ผู้เรียนอธิบายเรื่อง “วิธีการอ่านตีความ”

วิธีการอ่านตีความ

.....

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การอ่านตีความ

กลุ่มที่

1.
 ประธานกลุ่ม
2.
 กรรมการ
3.
 กรรมการ
4.
 กรรมการ
5.
 ผู้รายงาน
6.
 เลขานุการ

คำสั่ง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายความหมายบทหรือกรอ่งที่กำหนดให้ (กลุ่มละ 5 บท) จากเรื่องอิสรณภายิต หน้า 111-112

กลุ่มที่ 1	บทที่ 2 - 6
กลุ่มที่ 2	บทที่ 7 - 11
กลุ่มที่ 3	บทที่ 12 - 16

กลุ่มที่ 4

บทที่ 17 - 21

กลุ่มที่ 5

บทที่ 22 - 26

บทที่.....

.....
.....
.....
.....

ความหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

บทที่.....

.....
.....
.....
.....

ความหมาย

.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

.....
.....
.....
.....
.....

บทที่.....

.....
.....
.....
.....

ความหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

บทที่.....

.....
.....
.....
.....

ความหมาย

.....
.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

.....
.....

บทที่.....

.....
.....
.....
.....

ความหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 (กลุ่มทดลอง)
เรื่อง อิศรญาณภายิต

ชื่อ-สกุล เลขที่ ชั้น

ม.3/

1. ให้ผู้เรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกและทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่กล่าวผิด
-1. หม่อมเจ้าอิศรญาณมีพระนามเดิมว่าอะไรไม่ปรากฏชัดเจน
 -2. หม่อมเจ้าอิศรญาณเป็นพระโอรสในกรมหลวงศิรินทรบรมราชินี
 -3. หม่อมเจ้าอิศรญาณทรงผนวชอยู่ที่วัดสุวรรณดาราราม
 -4. ขณะบวชได้รับพระนามฉายาว่า อิศสรญาโณ
 -5. อิศรญาณภายิตทรงนิพนธ์ขึ้นมาเพื่อระบายความอัดอั้นตันใจเชิงประชดประชัน
 -6. อิศรญาณภายิตบางแห่งเรียกว่า เพลงยาวเจ้าอิศรญาณ
 -7. อิศรญาณภายิตที่เป็นพระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าอิศรญาณมีจำนวน 21 บท
 -8. สมเด็จพระพระยานริศรานุวัดติวงศ์เป็นผู้สันนิษฐานว่าอิศรญาณภายิตมีผู้แต่งเดิมใน
ภายหลัง
 -9. คุณค่าของอิศรญาณภายิตให้คติสอนใจแก่ผู้อ่านหรือฟังเป็นอย่างดีและนำไปปฏิบัติได้
 -10. อิศรญาณภายิตแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ

2. ให้ผู้เรียนจับคู่คำและความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
(.....)	ข้อ 1. เกียรติคุณ ความยกย่องนับถือเกียรติของตน
(.....)	แหวะ 2. ทำงานหนัก
(.....)	คนสามขา 3. สำเร็จด้วยใจ
(.....)	ตะบัน 4. การแสดงธรรมสั่งสอน
(.....)	เทศนา 5. เครื่องจองจ้านักโทษ ทำด้วยไม้ มีช่อง
สำหรับ	สอดมือหรือเท้าแล้วมีลิ่มตอกกำกับกันหลุด
(.....)	ปลูชุน 6. สามัญชน คนที่ยังมีกิเลสหนา
(.....)	ผีเรือน 7. เอาสิ่งมีคมแหะคว้านให้กว้าง ในที่นี้
	หมายถึงไม้ไผ่ผ่าซีก

(.....)	มโนมัย	8. คนแก่
(.....)	มอ	9. เนื้อความอันไพเราะ
(.....)	ยศ	10. ฝึที่อยู่ประจำเรือน
(.....)	หลังตากแดด	11. กระทั่งกระแทกลงไป
(.....)	ศุภอรรถ	12. ความรู้ที่เป็นไทแก่ตัว
(.....)	หุนหวน	13. วัชว์ผู้ เสี่ยงอย่างเสี่ยงวัชร้อง
(.....)	อชฌาสัย	14. เวียนกลับ
(.....)	อิศรญาณ	15. กิริยาดี นิสัยใจคอดี

3. ให้ผู้เรียนเลือกข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ไปเติมให้สอดคล้องกับเนื้อหาในคำประพันธ์

1. ความมีสติ
2. การใช้ปัญญา
3. ความมีจิตใจที่หนักแน่น
4. ความอดทนและความมีวิริยะอุตสาหะ
5. การรู้จักประเมินพลังอำนาจ
6. การคิดใคร่ครวญก่อนทำ
7. ความสำรวมในการแสดงภูมิรู้
8. ความรู้จักสามัคคี
9. การรู้จักเลือกทำสิ่งที่เหมาะสม
10. ความรู้และการรู้จักประมาณตน
11. การพิจารณาไตร่ตรองไม่หลงเชื่อง่าย
12. ความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่
13. การวางตัวและการให้เกียรติผู้อื่น
14. ความสงบเสถียรเยียมตัว
15. ความมีน้ำใจต่อกัน การให้อภัยกัน และการไม่สับสนประมาท
16. ความมีวิสัยทัศน์ และการรู้จักความพอดี

1. ชายข่าวเปลือกหญิงข้าสารโบราณว่า น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าอชฌาสัย

เราก็จិតคิดดูเล่าเขาก็ใจ

รักกันไว้ดีกว่าซังระวังการ

2. ผู้ใดดีต่ออย่างอกิจ
สิบดึกก็ไม่ถึงกับถึงพาล

ผู้ใดผิดผ่อนพักอย่างหักหาญ
เป็นชายชาญอย่างเพื่อคาตประมาทชาย

3. รักสั้นนั้นให้รู้อยู่เพียงสั้น
มิใช่ตายแต่เขาเราก็ตาย

รักยาวนานอย่าให้เย็นเกินกฎหมาย
แหงนคู้ฟ้าอย่าให้อายแก่ทเวดา

4. อย่าดูถูกบุญกรรมว่าทำน้อย
อย่านอนเปล่าเอากระงกยกออกมา

น้ำตาลข้อยมากเมื่อไรได้หนักหนา
ส่องดูหน้าเสียวที่หนึ่งแล้วจึงนอน

5. เห็นตอหลักปักขวางหนทางอยู่
เห็นเต็มตาแล้วอย่าอยากทำปากบอน

พิเคราะห์ดูควรทิ้งแล้วจึงถอน
ตรองเสียก่อนจึงค่อยทำกรรมทั้งมวล

6. เพชรอย่างดีมีค่าราคายิ่ง
ต่อผู้ดีมีปัญญาจึงหาหรือ

ส่งให้ลึงจะรู้ค่าราคาหรือ
ให้เขาถือเสียว่าขายน้ขายเพชร

7. ของสิ่งใดเข้าว่างามตามใจเจ้า
จำไว้ทุกสิ่งจริงหรือเท็จ

ใครเลยเล่าจะไม่งามตามเสด็จ
พริกไทยเม็ดนิดเดียวก็ย้วยยังร้อน

8. เดินตามรอยผู้ใหญ่มาก
ใครทำดีแล้วหย่อนผ่อนลงเอา

ไปพูดขัดเขาทำไมขัดใจเขา
นักเลงเก่าเขาไม่หาญราญนักเลง

9. เกิดเป็นคนเชิงคูให้รู้เท่า
สอน
อยากใช้เขาเราต้องก้มประนมกร

ใจของเราไม่สอนใจใครจะ
ใครเลยห่อนจะว่าตัวเป็นวัวมอ

10. เป็นบ่าจี้ไม่นิยมชมว่าเอก
ยากลำบากหมอ
อันยศศักดิ์มิใช่เหล้าเมาแต่พอ

คนโทยกเหยกรักษา
ถ้าเขาขอมเหมือนอย่างเงาเราให้ค้น

11. อันเสาคินเปิดศอกดอกเป็นหลัก
จงฟังหูไว้หูคอยดูไป

ไปมาปลักบ่อยเข้าเสายังไหว
เชื่อน้ำใจดีกว่าอย่าเชื่อยุ

12. สูงอย่าให้สูงกว่าฐานนานไปล้ม
คนสามขามีปัญญาหาไว้ทัก

จะเรียนคมเรียนเถิดอย่างเปิดฝัก
ที่ไหนหลักแหลมคำจงจำเอา

-1. ชายข่าวเปลือกหญิงข่าวสารโบราณว่า น้ำพึ่งเรือเสื่อพึ่งป่าอักษมาสัย
-2. ผู้ใดดีดีต่อย่างอกิจ ผู้ใดผิดผ่อนพักอย่าหักหาญ
-3. รักสั้นนั้นให้รู้อยู่เพียงสั้น รักยาวนานอย่าให้เย็นเกินกฎหมาย
-4. เห็นเต็มตาแล้วอย่าอยากทำปากบอน ตรองเสียก่อนจึงค่อยทำกรรมทั้งมวล
-5. เอาหลังตากแดดเป็นนิจคิดคำนวณ รู้ถึถ้วนจึงสบายเมื่อปลายมือ
-6. ของสิ่งใดเจ้าว่างามต้องตามเจ้า ใครเลยเล่าจะไม่งามตามเสด็จ
-7. เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด ไปพูดขัดเขาทำไมขัดใจเขา
-8. อันเสาหินแปดสอกดอกเป็นหลัก ไปมาผลักบอยเข้าเสายังไหว
-9. หญิงเรียกแม่ชายเรียกพ่อขอไว้ใช้ มันชอบใจข้างปลอบไม่ชอบดู
-10. ถึงรู้จริงนั่งไว้อย่าไขว่ เต็มที่ครูเดียวเท่านั้นเขาสรรเสริญ
-11. วาสนาไม่คู่เคียงเกลียงเขายาก ถึงมีปากมีเสียงเปล่าเหมือนเต่าหยอ
-12. พ่อแม่เลี้ยงปิดปกเป็นกนกจอ จนแล้วหนอเหมือนเปรตเหตุด้วยจน

5. ให้ผู้เรียนบอกประโยชน์และข้อคิดที่ได้มาเป็นข้อ ๆ

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-
- 4.....
-
- 5.....

ผลงานเรื่องอิศรญาณภายิต (กลุ่มทดลอง)	
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
..... ชั้น ม.3/.....	

คำสั่ง ให้ผู้เรียนเลือกสุภาษิตที่ชอบจากอิศรญาณภาษิต หรือจากสุภาษิตเรื่องใดก็ได้ คนละ 1 สุภาษิต มาสร้างเป็นผลงานคนละ 1 ชิ้น (เขียนภาษิตและอธิบายความหมาย) ในรูปแบบของที่คั่นหนังสือหรือการวาดภาพระบายสีประกอบคำบรรยาย ฯลฯ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง

แบบประเมินผลงานเรื่องอิศรญาณภาษิต (กลุ่มทดลอง)

ผู้รับการประเมิน ชื่อ-สกุล เลขที่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/....

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
- การอธิบาย ความหมาย ของสภานิติ บัญญัติ	อธิบายความหมาย ของสภานิติ บัญญัติได้ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน	อธิบายความหมาย ของสภานิติ บัญญัติได้ ถูกต้อง แต่ไม่ ครบถ้วนเท่าที่ควร	อธิบายความหมาย ของสภานิติ บัญญัติได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	อธิบายความหมาย ของสภานิติ บัญญัติ ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร
- รูปแบบ ของผลงาน	รูปแบบของผลงาน สวยงามน่าสนใจ	รูปแบบของผลงาน น่าสนใจ	รูปแบบของผลงาน ไม่น่าสนใจ เท่าที่ควร	รูปแบบของผลงาน ไม่น่าสนใจ

ผลการประเมิน

ระดับคะแนน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ก

ง

จ

อ

ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน (กลุ่มทดลอง)

เอกสารประกอบการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์

การอ่านวิเคราะห์

การอ่านวิเคราะห์ คือ การอ่านอย่างพินิจพิจารณาเพื่อแยกแยะส่วนประกอบตามประเภทของงานเขียน เป็นการอ่านในระดับสูงขึ้นไปกว่าการอ่านเพื่อความรู้หรืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ผู้อ่านต้องพิจารณาเรื่องที่อ่านว่ามีส่วนดีหรือส่วนบกพร่องอย่างไร

หลักการอ่านวิเคราะห์

1. อ่านเรื่องที่จะวิเคราะห์อย่างละเอียด พิจารณาว่าเรื่องที่อ่านเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น บันเทิงคดี สารคดี ตำรา ฯลฯ มีรูปแบบใด เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย ละครพูด บทกวี ฯลฯ มีองค์ประกอบใด

2. พิจารณาว่าองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละส่วนเป็นอย่างไร

3. บอกได้ว่าผู้แต่งใช้กลวิธีในการเสนอเรื่องอย่างไร

4. สรุปแนวคิดของผู้เขียนได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดใดมายังผู้อ่าน และมีจุดประสงค์ใด

5. พิจารณาสำนวน ภาษา ว่าเหมาะสมกับประเภทและรูปแบบของงานเขียนหรือไม่

ตัวอย่างการอ่านวิเคราะห์

เรื่องพ่อ

พ่อเขียน โคลงเขียนกลอนสอนให้ท่อง

ให้รู้คำคล้องจองท่องจำได้

รู้แม่กงจงแจ้งอยู่เจเนใจ

แต่ง ก.ไก่ ข.ไข่ ให้รู้เรียน

ว่า “ก.เอ๋ย เจ้า ก.ไก่

เจ้าจงขันเรื่อยไป” อย่าได้เปลี่ยน

มีสมุดหนังสือถือต่างเขียน
 ให้รักอ่านรักเขียนรักเรียนรู้
 ให้รู้จักรักตัวรู้ชั่วดี
 รู้ว่าในคนตรีมีต่อสู
 ในหยาบซ่าสาริยามีคำครุ
 รู้ศัตรูรู้มิตรรู้คิดทำ
 เมื่อสิ้นพ่อจึงได้เข้าใจพ่อ
 ตกหลุมบ่อร้ายระบมแทบล้มคว่ำ
 แต่ใจพ่อต่อใจให้จงจำ
 ภาระพ่อเลิศล้ำไม่ลดรา
 “ก. เอ๊ย เจ้า ก. ไก่
 เจ้าจงขันเรื่อยไป” เกิดไก่อกล้า
 ในความงามความดีมีดวงตา
 พ่อคือฟ้าคือดินคอยยินดี

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

การวิเคราะห์

บทกวีเรื่อง พ่อ เป็นกวีนิพนธ์ร่วมสมัยใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ มีบางวรรคที่จำนวนคำไม่ครบตามแบบบังคับ เช่น ก.เอ๊ย เจ้า ก.ไก่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้แต่งไม่เคร่งครัดเรื่องฉันทลักษณ์

เนื้อหาของบทกวีกล่าวถึงความรักของพ่อที่มีต่อลูก มีแนวคิดที่ชี้ให้เห็นว่าพ่อคือผู้ชี้แนะทางเดินชีวิตให้แก่ลูก ผู้แต่งนำเสนอแนวคิดด้วยการใช้กลวิธีย้อนกล่าวถึงวัยเด็กที่มีพ่อคอยห่วงใยและใส่ใจจนถึงยามที่ไม่มีพ่อแล้ว ทำให้ผู้อ่านซาบซึ้งไปกับความรักของพ่อที่มีต่อลูก

ทางด้านภาษาผู้แต่งใช้คำง่าย ๆ ที่มีความหมายแฝงให้ผู้อ่านตีความ เช่น คำสอนของพ่อที่กล่าวว่า “ก.เอ๊ย เจ้า ก.ไก่- เจ้าจงขันเรื่อยไป” เกิดไก่อกล้า บทประพันธ์ 2 วรรคนี้เป็นการสอนให้ดำเนินชีวิตต่อไปด้วยความเข้มแข็ง

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว

การอ่านเพื่อพิจารณาคูณค่าของหนังสือควรจะได้พิจารณาองค์ประกอบและกลวิธีในการแต่งควบคู่กันไปตามประเภทและชนิดของหนังสือ ดังนี้

บันเทิงคดี

การอ่านหนังสือบันเทิงคดีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นวนิยาย เรื่องสั้น ควรพิจารณาส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงเรื่อง โครงเรื่องที่ตีควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1 มีความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับตัวละครในเรื่อง
- 1.2 มีข้อขัดแย้งหรือปมปัญหา อาจเป็นข้อขัดแย้งหรือปมปัญหาระหว่างตัวละครด้วยกันหรือตัวละครกับสิ่งแวดล้อม หรือที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครเอง เรื่องที่ไม่มีข้อขัดแย้งหรือปมปัญหา ดังกล่าวย่อมเป็นเรื่องพื้น ๆ ขาดรสชาติ
- 1.3 มีการขมวดปมเพื่อสร้างความกระวนกระวายใจใคร่รู้เรื่องต่อไปเป็นตอน ๆ แล้วจึงคลายปมนั้น ๆ ในภายหลัง

1.4 มีความสมจริง คือ เป็นเรื่องที่สมเหตุสมผล มีน้ำหนัก เหตุการณ์บางอย่างถึงแม้จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง แต่เป็นเรื่องบังเอิญตามธรรมดาที่ไม่ควรนำมาใช้ เช่น คนกำลังจะอดตายเพราะขาดเงิน พยายามแสวงหาทุกวิถีทางก็หาไม่ได้ ในที่สุดได้มาโดยเก็บตกได้

2. การดำเนินเรื่อง มีส่วนสำคัญที่ทำให้เรื่องน่าสนใจ การดำเนินเรื่องอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งตามความเหมาะสม ดังนี้

- 2.1 ดำเนินเรื่องตามระยะเวลา เริ่มจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนไปสู่เหตุการณ์ที่เกิดหลัง
- 2.2 ดำเนินเรื่องย้อนต้น คือ เริ่มตอนใดตอนหนึ่งก่อนก็ได้ เช่น เริ่มเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปสู่เหตุการณ์ที่เกิดทีหลังแล้วย้อนกลับไปยังเหตุการณ์ที่เกิดต่างสถานที่สลับไปมา

3. ตัวละคร ตัวละครที่ดีจะต้องมีนิสัยใจคอ พฤติกรรม ตลอดจนการสนทนาอย่างบุคคลธรรมดาหรือคล้ายบุคคลธรรมดามากที่สุด คือควรมีลักษณะ ดังนี้

- 3.1 มีลักษณะอย่างปุถุชนทั่วไป ไม่ดีหรือเลวจนเกินไป
- 3.2 มีความรู้สึกนึกคิด เช่น รัก โลภ โกรธ หลง เช่นเดียวกับคนธรรมดา

3.3 มีการกระทำหรือการแสดงออกสอดคล้องกับนิสัยใจคอของตัวอย่างเสมอต้นเสมอปลาย คือ เป็นบุคคลที่มีลักษณะอย่างไรก็เป็นเช่นนั้นตลอดเรื่อง การเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะของตัวละครก็ต้องมีเหตุผลพอสมควร มิใช่กล่าวขึ้นลอย ๆ

บทสนทนาที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. แสดงลักษณะนิสัยใจคอของตัวละคร
2. มีความสมจริงตามฐานะและบทบาทของตัวละคร
3. ช่วยดำเนินเรื่องแทนการบรรยายต่าง ๆ หรือเสริมการบรรยายเรื่อง
4. ชวนให้เรื่องเข้มข้นมีชีวิตชีวา

4. ฉาก หมายถึง สถานที่ เวลา และเหตุการณ์แวดล้อมที่เรื่องเกิดขึ้น เรื่องบางเรื่องใช้ฉากเพียงเล็กน้อย แต่บางเรื่องต้องเน้นฉากเป็นพิเศษ ลักษณะของฉากที่ดีมีดังนี้

4.1 สอดคล้องกับเรื่องและช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่อง เช่น ฉากรักควรมีธรรมชาติสวยงาม ฉากฆาตกรรมควรเป็นสถานที่เปลี่ยวพลอดคน

4.2 มีความจริง ช่วยให้เรื่องมีความเป็นจริงเป็นจังยิ่งขึ้น เช่น ฉากของนวนิยายเรื่อง ละครแห่งชีวิต ใชั้นครหลวงใหญ่ ๆ ของโลกตามสภาพที่เป็นจริงเป็นฉาก

5. สำนวนภาษา จะต้องเป็นสำนวนภาษาที่สละสลวย กะทัดรัดและคมคาย มุ่งให้เกิดอารมณ์ส นอกจากนี้จะต้องใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเหมาะสมกับท้องเรื่อง ตัวละครและบทบาทของตัวละครแต่ละตัว

6. แนวความคิด หนังสือประเภทบันเทิงคดี ถึงแม้จะมีองค์ประกอบดังกล่าวมาแล้วดีแต่เพียงใดก็เพียงทำให้หนังสือที่น่าสนใจ ชวนให้เพลิดเพลิน ซึ่งเป็นคุณค่าชั่วคราวชั่วคราวไม่เป็นแก่นสารอันใด คุณค่าที่สำคัญยิ่งของหนังสือประเภทบันเทิงคดีก็คือ แนวความคิดของผู้แต่ง แนวความคิดที่ดีจะต้องเป็นในลักษณะสร้างสรรค์ ยกระดับจิตใจและให้ความรู้ความเข้าใจชีวิตยิ่งขึ้น

สารคดี

การอ่านสารคดี ควรพิจารณาถึงเรื่องสำคัญต่อไปนี้

1. เนื้อหาสาระ คุณค่าประการสำคัญที่สุดของสารคดี คือ ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ นอกจากนี้เนื้อหาสาระนั้น ๆ จะต้องเป็นประโยชน์และน่าสนใจ เนื้อหาสาระของสารคดีอาจพิจารณาให้ละเอียดลงไปแต่ละประเภท ดังนี้

1.1 ประเภทวิชาการ เนื้อหาต้องถูกต้อง ทันสมัย หาข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรมีส่วนประกอบที่ช่วยให้ความละเอียด แจ่มแจ้ง เช่น ภาพ ตาราง และแผนภูมิ

1.2 ประเภทประวัติศาสตร์ เนื้อหาจะต้องถูกต้องตรงตามทฤษฎีปัจจุบัน ข้อเสนอพื้นฐานมีหลักฐานสนับสนุนดีพอและปราศจากอคติ มีภาพและแผนที่ประกอบตามความเหมาะสม

1.3 ประเภทชีวประวัติ เนื้อหาถูกต้องตามความเป็นจริง แสดงทั้งส่วนดีและส่วน บกพร่อง แต่อย่างไรก็ดีผู้เขียนควรมีจรรยาบรรณ รู้จักใช้ดุลพินิจว่าจะไรควรเปิดเผยหรือไม่ และเพียงใด

1.4 ประเภทท่องเที่ยว เนื้อหาถูกต้องตามความเป็นจริง ควรเป็นความรู้และความบันเทิง และมีความแปลกใหม่

1.5 ประเภทความคิดเห็นหรือปรัชญา เนื้อหาชวนสนใจ ชัดเจน มีเหตุผลหนักแน่น และเที่ยงธรรม

2. กลวิธีการเขียน สารคดีนอกจากจะให้ความรู้แล้วยังต้องให้ความบันเทิงอีกด้วย เพราะฉะนั้นกลวิธีการเขียนจึงมีความสำคัญไม่น้อย กลวิธีในการเขียนสารคดีที่ดีก็เช่นเดียวกับหลักการเขียนความเรียงทั่วไป ดังนี้

2.1 โครงเรื่อง มีเอกภาพและสัมพันธภาพ

2.2 องค์ประกอบ มีคำนำ เนื้อเรื่องและสรุป

2.3 โวหาร ใช้โวหารต่าง ๆ ตามความเหมาะสมแก่เรื่อง

2.4 สำนวนภาษา สำนวนภาษาในสารคดีจะต้องชัดเจน กระชับรัดกุมและ

สละสลวย

3. ส่วนประกอบ การพิจารณาสารคดีควรคำนึงถึงส่วนประกอบของหนังสือดังต่อไปนี้

3.1 ชื่อผู้แต่ง ควรเป็นชื่อจริงมากกว่านามแฝง เพราะแสดงถึงความรับผิดชอบของผู้แต่ง

3.2 คำนำ ควรแสดงความมุ่งหมาย สรุปสาระสำคัญของหนังสือหรือวิธีใช้หนังสือนั้น

3.3 สารบัญ ถ้าเป็นเรื่องยาวควรมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เพื่อแสดงเค้าโครงของหนังสือและสะดวกแก่การเลือกอ่านเฉพาะตอนใดตอนหนึ่ง

3.4 เชิงอรรถ อยู่ส่วนล่างของหนังสือใช้อธิบายความหมายหรือที่มาของคำหรือข้อความนั้นให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

3.5 บรรณานุกรม ควรแสดงไว้ให้มากพอสมควรเพื่อประโยชน์แก่การค้นคว้า เพิ่มเติมต่อไป

3.6 คำนีและส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น อภิธานศัพท์ ภาพ แผนภูมิ ภาคผนวก ถ้ามีก็ช่วยให้อ่านได้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการอ่านและพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว
เรื่อง พระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5

เรื่อง พระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5
ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพ.ศ. 2428 เพื่อพระราชทานข้อแนะนำและคำสั่งสอนต่าง ๆ แก่พระเจ้าลูกยาเธอ 4 พระองค์ คือ

1. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ (พระองค์เจ้ากิติยากรวรลักษณ)
2. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์)
3. กรมหลวงปราจิณกิติบดี (พระองค์เจ้าประวิตรวัฒโนดม)
4. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช (พระองค์เจ้าจิริประวิตรเดช)

เนื้อเรื่อง

พระบรมราโชวาทมีสาระสำคัญที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอบรมสั่งสอนพระราชโอรส 3 เรื่อง ดังนี้

1. การวางตัว ให้ประพฤติตัวอย่างลูกคนมีตระกูล ไม่อวดตัวว่าเป็นลูกกษัตริย์ และปรับตัวให้เหมาะกับสังคมตะวันตก การอวดตัวเป็นเจ้านายไม่มีประโยชน์ใด ๆ มีแต่จะสิ้นเปลืองเพราะต้องดำรงฐานะให้สมกับเป็นเจ้านายตามค่านิยมตะวันตก หากดำรงตนไม่ได้ย่อมเสื่อมเสียเกียรติยศ และเจ้านายไทยจะถูกดูแคลนไปด้วย

นอกจากนี้ ยังทรงสอนให้อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ถือตน และไม่อวดอ้างว่าเป็นลูกกษัตริย์ โดยประพฤติดนให้เรียบร้อยตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่ผู้ดูแลและราชทูตกำหนดไว้ หากประพฤติดิฉินต้องถูกลงโทษโดยไม่มีข้อยกเว้น

2. การใช้จ่าย เงินค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นเงินพระคลังข้างที่ ซึ่งเป็นพระราชทรัพย์ที่ทรงใช้สอยส่วนพระองค์ แยกต่างหากจากเงินแผ่นดิน ควรใช้จ่ายอย่างประหยัด เจม็ดแถม รู้จักเก็บออม ไม่ใช่สุรุ่ยสุร่ายเกินตัวจนเป็นหนี้สิน

3. การศึกษาเล่าเรียน ให้มีความเพียรและอดสาหะเรียนอย่างจริงจังเพื่อจะได้มีวิชาความรู้ นำกลับไปทำประโยชน์แก่บ้านเมือง ซึ่งจะได้ทำราชการในตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสมกับฐานันดรศักดิ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ให้พระราชโอรสได้ศึกษาเล่าเรียนเรียนเท่าเทียมกันทุกพระองค์ เป็นทรัพย์มรดกที่พระราชทานให้แทนเงินทองซึ่งเสื่อมสูญได้ นอกจากนี้ทรงอธิบายเพิ่มเติมว่า การศึกษาทำให้คนคิดว่าสัตว์เดรัจฉาน อีกทั้งพระองค์มีพระราชประสงค์ให้ศึกษาภาษาและวิชาเลขเป็นพื้นฐานการเรียนวิชาอื่น ๆ ต่อไป ให้รู้ไม่น้อยกว่า 2 ภาษา และสามารถใช้ได้เชี่ยวชาญเท่าเทียมกันทั้งภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

แนวการอ่านและพิจารณาพระบรมราโชวาท

1. การใช้ภาษา

นักเรียนควรศึกษาลักษณะของภาษาที่ใช้ในพระบรมราโชวาท ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาสามารถในการเขียนร้อยแก้ว ดังนี้

1.1 การใช้ถ้อยคำ ใช้ถ้อยคำภาษาไทยง่าย ๆ มีความหมายชัดเจน มีคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศเพียง 1 คำ คือ อีสรอแยลไฮเนสปรินซ์ (สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- อย่าให้ไวยสว่าเจ้าให้ถือเอาบรรดาศักดิ์เสมอลูกผู้มีตระกูลในกรุงสยาม
- เงินค่าที่จะใช้สอยในการเล่าเรียนกินอยู่แห่งนั้น จะใช้เงินพระคลังข้างที่ คือเงินที่เป็นส่วนสิทธิ์ขาดแก่ตัวพ่อเอง
- กลับมาไม่ได้ทำราชการค้ำกับเงินแผ่นดินที่ลงไปก็จะเป็นที่ติเตียนของคนบางจำพวกว่ามีลูกมากเกินไป จนต้องใช้เงินแผ่นดินเป็นค่าเล่าเรียนมากมายเหลือเกิน
- จงอดสาหะเล่าเรียนด้วยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำการให้เป็นคุณแก่บ้านเมืองของตัวและโลกที่ตัวได้มาเกิด

- อย่าได้ถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน พ่อมีอำนาจยิ่งใหญ่อยู่ในบ้านเมือง ถึงจะเกะกะไม่กลัวเกรงคุมเหงผู้ใด เขาก็คงจะมีความเกรงใจพ่อ ไม่ต่อสู้อหรือไม่อาจฟ้องร้องว่ากล่าว

1.2 การใช้โวหาร พระบรมราโชวาทใช้โวหารการเขียนผสมผสานกัน โวหารหลักคือ เทศนาโวหาร โวหารอื่น ๆ คือ บรรยายโวหาร อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร ซึ่งใช้ได้เหมาะสมกับเนื้อความ แสดงเหตุผลชัดเจน มีใจความที่โน้มน้าวให้กระทำตาม

1.2.1 บรรยายโวหาร

เรื่อง เจ้านายฝรั่ง เจ้านายไทย และการฝากเงินค่าเล่าเรียน

- ด้วยธรรมดาเจ้านายฝ่ายเขามีน้อย เจ้านายฝ่ายเรามีมาก ข้างฝ่ายเขามีน้อยตัวก็ยกย่องทำนุบำรุงกันใหญ่โตมากกว่าเรา ฝ่ายเราจะไปมียศเสมออยู่กับเขา แต่ความบริบูรณ์และยศศักดิ์ไม่เต็มเหมือนอย่างเขาก็จะเป็นที่น้อยหน้า และเห็นเป็นเจ้านายเมืองไทยเร็วไป
- เงินรายนี้ (เงินพระคลังข้างที่) ได้ฝากไว้ที่เบงกัซึ่งจะได้มีคำสั่งให้ราชทูตจ่ายเป็นเงินสำหรับเรียนวิชาชั้นต้น 5 ปี ๆ ละ 320 ปอนด์ เงิน 1,600 ปอนด์ สำหรับเรียนวิชาหลังอีก 5 ปี ๆ ละ 400 ปอนด์ เงิน 2,000 ปอนด์ รวมเป็นคนละ 3,600 ปอนด์ จะได้ว่าวิชาเสร็จสิ้นอย่างช้าใน 10 ปี แต่เงินนี้ฝากไว้ในเบงกัคงจะมีดอกเบี้ยมากขึ้น เหลือการเล่าเรียนแล้วจะได้ใช้ประโยชน์ของตัวเองตามชอบใจ เป็นส่วนยกให้ เงินส่วนของใครจะให้ลงชื่อเป็นผู้ที่ฝากเอง

1.2.2 อุปมาโวหาร

เปรียบเทียบการให้เงินเป็นค่าเล่าเรียน ชีวิต และการกระทำชั่ว

- ลูกคนใดมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี หรือไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี ก็จะต้องส่งออกไปเรียนวิชาทุกคนตลอดโอกาสที่จะเป็นไปได้ เหมือนหนึ่งได้แบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ลูก ๆ เสมอกันทุกคน

- ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยืดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา
- ความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด

1.2.3 สาธกโวหาร

ถ้าจะถือว่าเกิดมาเป็นเจ้านายแล้วหนึ่ง ๆ อยู่จนตลอดชีวิตก็เป็นสบาย ดังนั้นจะไม่ผิดอันใดกับสัตว์ดิรัจฉานอย่างเวลานัก สัตว์ดิรัจฉานมันเกิดมากิน ๆ นอน ๆ แล้วก็ตายแต่สัตว์บางอย่างยังมีหน้มีเขามิกระดุกเป็นประโยชน์ได้บ้าง แต่ถ้าคนประพฤตอย่างเช่นสัตว์ดิรัจฉานแล้ว จะไม่มีประโยชน์อันใดยิ่งกว่าสัตว์ดิรัจฉานบางพวกไปอีก เพราะฉะนั้นจงอุตสาหะที่จะเรียนวิชาเข้ามาเป็นกำลังที่จะทำตัวให้ดีกว่าสัตว์ดิรัจฉานให้จงได้ จึงจะนับว่าเป็นการได้สนองคุณพ่อซึ่งได้คิดทำนุบำรุงเพื่อจะให้ดีตั้งแต่เกิดมา

1.3 การนำเสนอสารและลีลาการเขียน การใช้ภาษานำเสนอสารและลีลาการใช้

ถ้อยคำภาษาเหมาะกับเนื้อหาและผู้รับสาร คือสื่อความตรงประเด็นและใช้ระดับภาษาเหมาะสม แสดงให้เห็น “จุดมุ่งหมาย” หรือ “เจตนา” และสะท้อนให้เห็นความรู้สึกของ “พ่อ” ที่ถ่ายทอดผ่านตัวอักษรอย่างชัดเจน

การใช้คำศัพท์เหมาะกับผู้รับสารซึ่งยังทรงพระเยาว์

“อย่าตื่นตัวเองว่าได้ไปร่ำเรียนภาษาฝรั่งเศสแล้วลืมภาษาไทย กลับเห็นเป็นการเก๋การโก้ อย่างเช่นนักเรียนบางคนมักจะเห็นผิดไปดั่งนั้น แต่ที่จริงเป็นการเสียที่ควรจะต้องดิ้นรนเท่าที่เดียว”

“อย่าทำใจโตมือโตศูรุษศูร่ายโดยถือว่าตัวเองเป็นเจ้านายมั่งมีมาก หรือถือว่าพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินมีเงินทองถมไป ขอบอกเสียให้รู้แต่ต้นมือว่าถ้าผู้ใดไปเป็นหนี้มาจะไม่ยอมใช้หนี้ให้เลย หรือถ้า เป็นการจำเป็นต้องใช้ จะไม่ใช่เปล่าโดยไม่มีโทษแก่ตัวเอง เพียงรู้เถิดว่าต้องใช้หนี้เมื่อใด ก็จะต้อง รับผิดชอบเมื่อนั้นพร้อมกัน อย่าเชื่อถ้อยคำผู้ใด หรืออย่าหมายใจว่าโดยจะใช้ศูรุษศูร่ายไปเหมือนอย่างเช่นคนเขาไปแต่ก่อน ๆ แต่พ่อเขาเป็นขุนนางเขายังใช้กันได้ไม่ว่าไรกัน ถ้าคิดดั่งนั้น คาคดดั่งนั้นเป็นผิดเท่าที่เดียว พ่อรักลูกจริง แต่ไม่รักลูกอย่างชนิดนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่ว่าถ้าจะรักอย่างนั้นตามใจอย่างนั้น จะไม่เป็นการมีคุณอันใดแก่ตัวลูกผู้ได้รับความรักนั้นเลย เพราะจะเป็นผู้ไม่ได้วิชาที่ปรารถนาจะให้ได้ จะไปได้แต่วิชาที่จะทำให้เสียชื่อเสียงและได้ความร้อใจอยู่เป็นนิจ”

“เงินทองนั้นไม่ควรจะนำมาจำหน่ายในการที่ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นเรื่องและเป็นการไม่มีคุณ กลับให้โทษแก่ตัว ต้องใช้แต่ในการจำเป็นที่จะต้องใช้ ซึ่งจะเป็นคุณประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นในทางชอบธรรม ซึ่งจะเอาไปกอบโกยใช้หนี้ให้แก่ผู้ทำความชั่วจนเสียทรัพย์ไปนั้นสมควรอยู่หรือ...จงจำไว้ ตั้งใจอยู่ให้เสมอว่าตัวเองเป็นคนจน มีเงินใช้เฉพาะแต่ที่จะรักษาความสุขของตัวเองพอสมควรเท่านั้น ไม่มั่งมีเหมือนใคร ๆ อื่น และไม่เหมือนกับผู้ดีฝรั่งเลย.... ตัวเองเป็นผู้ได้เงินจากรายการเลี้ยง พอสมควรที่จะเลี้ยงชีวิตและรักษาเกียรติยศเท่านั้น อย่างไม่อวดมั่งอวดมีทำเทียบเทียมเขาให้ฟุ้งชานไปเป็นอันขาด”

“ข้อบังคับว่าให้เขียนหนังสือถึงพ่อทุกคน อย่างน้อยเดือนละฉบับ... ดิดกันมาอย่าให้ขาด เพราะเหตุที่ลูกยังเป็นเด็ก ไม่ได้เรียนภาษาไทยแน่นอนมั่นคง ก็ให้อาศัยได้ถามครูไทยที่ออกไปอยู่ด้วย หรือค้นดูตามหนังสือภาษาไทยซึ่งได้จัดออกไปให้ด้วย.. เมื่อเขียนเข้ามาคำใดผิดจะดิ้นรนออกไปแล้วจงจำไว้ใช้ให้ถูกต้องไปภายหลัง อย่าให้มีความกลัวความกระดากว่าจะผิด ให้ทำตามที่ได้ความอดสาหะความแน่ใจว่าเป็นถูกแล้ว เมื่อผิดก็แก้ไปไม่เสียหายอันใด”

2. คุณค่า

พระบรมราชาบาทบับนี้เป็นวรรณกรรมคำสอนที่มีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ข้อคิดในการศึกษา มีดังเช่น มีความเพียรและอดสาหะในการเรียน สนใจเรียนภาษาต่างประเทศ วิชาเลข โดยไม่ละเลยการเรียนภาษาไทย และให้สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

- จงอดสาหะเล่าเรียนโดยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำการให้เป็นคุณแก่บ้านเมืองของตัวเองและโลกที่ตัวได้มาเกิด

- จงอุตสาหกรรมที่จะเรียนวิชาเข้ามาเป็นกำลังที่จะทำตัวให้ดีกว่าสัตว์ดิรัจฉานให้
จงได้

- เรียนภาษาและหนังสือในสามภาษา คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ให้ได้
แม่นยำ ชัดเจนคล่องแคล่วจนถึงแต่งหนังสือได้สองภาษาเป็นอย่างน้อย เป็นวิชาหนังสืออย่างหนึ่ง
กับวิชาเลข ให้เรียนรู้คิดใช้ได้ในการต่าง ๆ อีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น

- ใจว่าจะต้องการเอามาใช้แต่เฉพาะภาษาฝรั่งเศสหรืออย่างฝรั่งเศสนั้นอย่างเดียว
ภาษาไทย และหนังสือไทยซึ่งเป็นภาษาของตัวเอง หนังสือของตัวเอง คงต้องใช้้อยู่เป็นนิจ.. เพราะฉะนั้น
จะทิ้งภาษาของตัวเองให้ลืมถ้อยคำที่จะพูดให้สมควรเสีย หรือจะลืมวิธีเขียนหนังสือไทยที่ตัวได้ฝึกหัด
แล้วเสียนั้น ไม่ได้เลย..อย่าตื่นตัวเองว่าได้ไปร่ำเรียนภาษาฝรั่งเศสแล้วลืมภาษาไทย

2.2 ข้อคิดในการประพฤติตน เป็นคำแนะนำให้ประพฤติดี อ่อนน้อมต่อมตัว
เชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่ ไม่โอ้อวด ไม่ประพฤติชั่วและใช้อำนาจทำให้เกิดความเดือดร้อน

- ความซื่อสัตย์นั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด
เพราะฉะนั้นคงเป็นคนอ่อนน้อม วาง่ายสอนง่าย อย่าให้เป็นทสิมมานะไปในทางที่ผิด จงประพฤติ
ตัวหันมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเถิด จงละเว้นทางที่ชั่วซึ่งรู้ได้เองแก่ตัวหรือมีผู้ตักเตือน
แนะนำให้รู้แล้ว อย่าให้ล่วงให้เป็นที่ไปได้เลยเป็นอันขาด

- เมื่อไปอยู่ในโรงเรียนแห่งใด จงประพฤติการให้เรียบร้อยตามแบบอย่าง
เขาตั้งลงไว้ อย่าเกะกะวุ่นวายเชื่อตัวเชื่อฤทธิ์ไปต่าง ๆ

2.3 ข้อคิดในการใช้จ่าย เช่น รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยจนเป็น
หนี้สิน แม้จะมีเงินมากมาย แต่ก็ยังเป็นเงินที่ได้จากการทำงาน เป็นงานหนักที่เหน็ดเหนื่อยกว่าจะได้
เงินมาใช้จ่าย จึงควรใช้เท่าที่จำเป็น

- เงินทองที่แลเห็นมาก ๆ ไม่ได้เป็นของหามาได้โดยง่ายเหมือนเวลาที่จ่ายไป
ง่ายนั้นเลย ต้องใช้แต่ในการจำเป็นที่จะต้องใช้ ซึ่งจะเป็นการมีคุณประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น
ในทางชอบธรรม

2.4 ความรู้เกี่ยวกับพระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ได้แก่ พระราชจริยาวัตรในฐานะเป็นกษัตริย์ และเป็นบิดา

- ส่วนเงินที่พ่อได้หรือลูกได้เพราะพ่อนั้นก็เพราะอาศัยที่พ่อเป็นผู้ทำบำรุงรักษา
บ้านเมือง และราษฎรผู้เจ้าของทรัพย์นั้นก็เกลี้ยเรียไรกันมาให้ เพื่อจะให้มันเป็นกำลังที่จะหาความสุข
คุ้มกับค่าที่เหน็ดเหนื่อยที่ต้องรับภาระในตำแหน่งอันสูง คือเป็นผู้รักษาความสุขของเขทั้งปวง

- ลูกคนใดที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี หรือไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี
ก็ต้องส่งออกไปเรียนวิชาทุกคนตลอดโอกาสที่จะเป็นไปได้ เหมือนหนึ่งได้แบ่งทรัพย์มรดกแก่
ลูกเสมอ ๆ กันทุกคน

- พ่อคงรับว่าเป็นลูก และมีความเมตตากรุณาตามธรรมดาที่บิดาจะกรุณาต่อบุตรเงินนั้น... ซึ่งจะเอาไปกอบโกยใช้หนี้แก่ลูกผู้ทำความชั่วจนเสียทรัพย์ไปนั้นสมควรอยู่หรือ เพราะฉะนั้นจึงต้องว่าไม่ยอมที่จะใช้หนี้ให้ โดยจะต้องใช้ให้ก็ต้องมีโทษเป็นประกันมั่นใจว่า จะไม่ต้องใช้อีก เพราะจะเจ็ดหลายในโทษที่ทำนั้น
- จงอุตสาหะพากเพียรเรียนวิชาให้รู้มา ได้ช่วยกำลังพ่อเป็นที่ชื่นชมยินดีสมกับ ที่มีความรักนั้นเถิด

สรุปได้ว่า พระบรมราชาบาทเป็นวรรณคดีคำสอนที่มีคุณค่าแก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เป็นวรรณคดีร้อยแก้ว เป็นการส่วนพระองค์ที่มีคุณประโยชน์ต่อพสกนิกรอย่างกว้างขวางวงการศึกษา พระบรมราชาบาทฉบับนี้ จะทำให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ขยันหมั่นเพียรเล่าเรียน หนังสือ และตระหนักถึงความรัก ความปรารถนาดีของบิดามารดา ที่อบรมสั่งสอนบุตรในเรื่อง การศึกษาเล่าเรียนและการประพฤติตน เพื่อให้บุตรมีชีวิตที่เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ ในชีวิต

เอกสารประกอบการเรียนรู้ บทละครพูดเรื่อง “เห็นแต่ลูก”

สรุปสาระสำคัญ

ที่มาของเรื่อง เรื่องเห็นแต่ลูกเป็นพระราชนิพนธ์บทละครซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น โดยทรงคิดเค้าโครงเรื่องด้วยพระองค์เอง ทรงใช้พระนามแฝงว่า “พระขรรค์เพชร”

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประวัติและผลงาน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระนามเดิมว่า สมเด็จพระฟ้ามหาธีราวุธ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2423 เมื่อพระชนมายุ 8 พรรษาทรงได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนเทพทวารวดี ทรงได้รับการศึกษาขั้นต้นในพระบรมมหาราชวัง เมื่อพระชนมายุ 14 พรรษา ได้เสด็จไปศึกษาวิชาที่ประเทศอังกฤษทั้งวิชาพลเรือนและทหารที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด และโรงเรียนนายร้อยทหารบกแซนเฮิสต์

เมื่อสมเด็จพระบรมเชษฐา เจ้าฟ้ามหาธีรธาดาเสด็จสวรรคต ทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เมื่อเสด็จกลับจากทรงศึกษาวิชาในประเทศ

อังกฤษแล้วทรงผนวชและจำพรรษาที่วัดบวรนิเวศวิหาร เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเมื่อ พ.ศ. 2453 ทรงปรับปรุงบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าหลายประการ เช่น ยกฐานะโรงเรียนมหาดเล็กหลวงขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งธนาคารออมสิน ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พระราชบัญญัติขนานนามสกุล ตั้งกองเสือป่าและลูกเสือ

พระองค์ทรงเป็นทั้งนักปราชญ์และจินตกร ทรงพระปรีชาสามารถทางด้านอักษรศาสตร์และโบราณคดีได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษกว่า 200 เรื่อง อาทิเช่น พระร่วง มัทนะพาธา มหาตมะ เวณิสวาณิข สาวิตรี ธรรมาธรรมะสงคราม หัวใจนักรบ เป็นต้น ในงานพระราชนิพนธ์ทรงใช้พระนามแฝงต่าง ๆ กัน เช่น อัสวพาหุ ศรีอยุธยา พันแหลม สุกรีพ รามจิตติ นายแก้วนายขวัญ พระบรรค์เพชร เป็นต้น ชาวไทยได้ถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์ว่า “สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า” เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 พระชนมายุ 45 พรรษา

จุดมุ่งหมายในการแต่ง เพื่อความบันเทิงใจของผู้อ่าน ในขณะที่เดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ของบิดาต่อบุตร

ลักษณะคำประพันธ์ เป็นบทละครพูดขนาดสั้น

เนื้อเรื่องย่อ นายลำ ทิพเดชะ เป็นเพื่อนเก่าของพระยาภักดีนฤนาถ นายลำได้มาหาพระยาภักดีนฤนาถ เพื่อขอพบแม่ล่อเพื่อจะเปิดเผยความจริงให้แม่ล่อทราบว่าตนเป็นบิดา และจะมาขออาศัยอยู่กับแม่ล่อ แต่พระยาภักดีนฤนาถ ไม่ยอมเพราะนายลำเป็นคนเคยต้องโทษมาก่อน ขณะนั้นแม่ล่อกำลังจะแต่งงานกับนายทองคำ ลูกเจ้าคุณธรมชิต พระยาภักดีนฤนาถเกรงว่าถ้าทุกคนรู้ความจริง นายทองคำ อาจรังเกียจแม่ล่อ พระยาภักดีนฤนาถเสนอให้เงินแก่นายลำและให้นายลำกลับไป แต่นายลำไม่ยอมเกิดได้เพียงกันขึ้นจนพระยาภักดีนฤนาถจะตีนายลำด้วยเส้มี พอดีแม่ล่อกลับมา นายลำจึงได้สนทนากับแม่ล่อ และบอกแม่ล่อว่าตนเป็นเพื่อนเก่าเจ้าคุณ แม่ล่อจึงได้ชักถามถึงบิดามารดาของตนและบอกนายลำว่าเท่าที่เคยเห็นภาพถ่ายของบิดาคิดว่าบิดาเป็นคนดี และได้เชิญนายลำให้มารดน้ำในวันแต่งงานของตน แต่นายลำปฏิเสธไม่ยอมให้แม่ล่อรู้จักตนไปมากกว่านี้ เพราะไม่ยอมกลบภาพในใจแม่ล่อที่คิดว่าบิดาของตนเป็นคนดีจึงได้ฝากแหวนของแม่นวลภรรยาตนให้แก่เจ้าคุณไว้เพื่อมอบแก่แม่ล่อในวันแต่งงาน แล้วนายลำก็ลากลับพิษณุโลกก่อนไปพระยาภักดีนฤนาถได้ให้เงินจำนวนหนึ่งแก่นายลำและมอบรูปถ่ายแม่ล่อให้ด้วย

ตัวละคร

เรื่องนี้เป็นบทละครพูด ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของบทละครคือตัวละคร ซึ่งแสดงลักษณะนิสัยออกมาทางพฤติกรรมและบทสนทนา ตัวละครสำคัญในเรื่องมี 3 ตัว ได้แก่ นายล้า พระยาภักดีดินถนาถ แม่ลออ มีลักษณะนิสัยดังนี้

นายล้า

- เป็นคนไม่ซื่อสัตย์เพราะเคยโกงเงินของราชการจนต้องโทษจำคุก
- ชอบดื่มสุรา ไม่รับผิดชอบครอบครัวทั้งภรรยาและบุตรไว้จนต้องมาอาศัยอยู่กับ

พระยาภักดีดินถนาถ

- ทำงานเพื่อความอยู่รอดของชีวิตโดยไม่เลือกว่าเป็นงานสุจริตหรือไม่
- เห็นแก่ความสุขส่วนตัว เมื่อเดือนร้อนก็คิดฟุ้งลูกสาว
- รักลูก เห็นแก่ความสุขของลูก ไม่แสดงตัวว่าเป็นพ่อเมื่อทราบความรู้สึกในใจของลูกที่รักและเทิดทูนพ่อว่าเป็นคนดี

พระยาภักดีดินถนาถ

- ใจดีมีเมตตา รับผิดชอบต่อแม่พลและแม่ลออ ภรรยาและบุตรนายล้าเพื่อนเก่าเป็นอย่างดี
- รักและปรารถนาดีต่อเพื่อนเก่า ให้ความช่วยเหลือเรื่องเงินทองเมื่อเพื่อนเดือดร้อนและเตือนให้ตั้งใจทำมาหากิน

แม่ลออ

- กิริยาวาจาเรียบร้อย เคารพนบถนอบผู้ใหญ่ที่เป็นเพื่อนของบิดา
- รู้กาลเทศะ ไม่อยู่ร่วมวงสนทนากับผู้ใหญ่เพราะผู้ใหญ่อาจมีเรื่องส่วนตัวสนทนากัน
- ซื่อ ไม่มีไหวพริบ ไม่รู้จักพิจารณาสถานการณ์ ไม่รู้สึกสะอึดใจไปหน้าของนายล้ากับภาพถ่ายที่ตนมีอยู่

ข้อคิดและค่านิยมที่ได้จากเรื่อง

1. ในสมัยรัชกาลที่ 6 ประชาชนนิยมถ่ายรูปกันบ้างแล้ว
2. ประชาชนสมัยนั้นนิยมพูดทับศัพท์ภาษาอังกฤษ แม้แต่บ่าวในบ้าน เช่นคำว่า ออฟฟิศ
3. ผู้ชายไทยนิยมดื่มสุรา สูบบุหรี่
4. ในสมัยนั้นนิยมใช้โซดารับรองแขก
5. ผู้ที่เคยต้องโทษมักเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป
6. การทำความชั่วย่อมได้รับผลชั่วแน่นอนไม่วันใดก็วันหนึ่ง
7. บุตรย่อมมีความรักและศรัทธาในตัวบิดาเสมอ แม้จะไม่เคยเห็นหน้า

8. ความรักและความภูมิใจในตัวบุตรทำให้บิดายอมเสียสละเพื่อบุตรโดยไม่หวังผลตอบแทน
9. ความรักอันบริสุทธิ์ระหว่างเพื่อนทำให้ไม่ทอดทิ้งกัน ยังช่วยเหลือกันเมื่ออีกฝ่ายได้รับความเดือดร้อน

ภาษาที่ใช้

ภาษาที่ใช้ในบทละครเรื่องนี้เป็นภาษาที่ใช้กันในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงแตกต่างจากภาษาที่ใช้ในปัจจุบันอยู่บ้าง ซึ่งจะยกมาเฉพาะคำที่ใช้แตกต่างกันดังนี้

คำที่ใช้ในบทละคร	คำที่ใช้ในปัจจุบัน
เป็นโทษ	ต้องโทษ
บาปฐิ	บาปฐิ
หมอความ	ทนายความ
อันหนึ่ง	อย่างหนึ่ง
ระหาย	กระหาย
ความอบรม	การอบรม
อินัง	สนใจ, เอาใจใส่
ฉาย	ถ่าย
เกินเวลา	สายเกินไป
ขยาย	เปิดเผย
หมาย	ตั้งใจ
จำคนแน่น	จำคนแน่น
อาญาจักร	อาญาแผ่นดิน
เกลอ	เพื่อน
รับประทานโทษ	ขอโทษ
ได้แท้	ท่าน
ขอรับ	ครับ
การ	งาน
เทียว	ที่เดียว
ลำแดง	แสดง
เหนียวใจ	อคใจ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็น

การเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนที่ผู้เขียนใช้เหตุผลและหลักฐานอ้างอิงมาประกอบเพื่อให้การแสดงความคิดเห็นของคนน่าเชื่อถือ รูปแบบการเขียนแสดงความคิดเห็น อาจจะเป็นจดหมาย บทความ เรียงความ หรือการตอบข้อสอบอัตนัย

องค์ประกอบของการแสดงความคิดเห็น

1. ประเด็นสำคัญ ผู้เขียนต้องสรุปประเด็นสำคัญให้ได้ว่า จะเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องอะไร

2. ข้อมูลสนับสนุน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น และนำข้อมูลมาประกอบการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือและคล้อยตามข้อมูลที่ใช้นำมาประกอบการเขียนแสดงความคิดเห็นอาจเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการพิสูจน์แล้ว ความเชื่อ หลักการ สติติจากองค์กรต่างๆ สิ่งสำคัญคือผู้เขียนควรเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือ

หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

1. ควรเสนอความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ ผู้เขียนควรเสนอความคิดเห็นที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่อผู้อ่าน อาจจะเสนอแนวทางเลือกให้ผู้อ่านนำไปปฏิบัติ และเป็นทางเลือกที่ปฏิบัติได้จริง

2. ใช้ข้อมูลสนับสนุนอย่างถูกต้องเหมาะสมข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาสนับสนุนความคิดเห็น ผู้เขียนควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าถูกต้อง น่าเชื่อถือ

3. ไม่ชี้แนะหรือครอบงำความคิดของผู้อื่น ควรนำเสนอข้อมูลและความคิดเห็นของตน เพื่อผู้อ่านพิจารณาตัดสินใจ ไม่ควรใช้อารมณ์ส่วนตัวหรืออคติของผู้เขียน

ขั้นตอนการแสดงความคิดเห็น

1. สรุปประเด็นสำคัญ หรือตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการแสดงความคิดเห็น
2. คิดพิจารณาว่าตนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนั้นอย่างไร ถ้าต้องการแสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุนประเด็นนั้น ก็ต้องเขียนให้เป็นประโยชน์หรือข้อดี
3. ควรนำเสนอความคิดเห็นของตนเอง โดยมีข้อสนับสนุนหรือเหตุผลอย่างเพียงพอ ไม่ควรเสนอความคิดที่ซ้ำซ้อนกับเรื่องที่ต้องการแสดงความคิดเห็น
4. จัดลำดับความคิดอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง ผู้เขียนอาจสรุปความคิดรวบยอดของตนไว้ท้ายเรื่อง เพื่อเน้นย้ำความสำคัญและให้ผู้อ่านนำไปคิดพิจารณาต่อ

บทความเรื่องทรศนะหญิง

อันที่จริงก็น่าเห็นใจผู้หญิงบางคนทั้งนางแบบและนักแสดงที่ต้องจำใจยอมเปลื้องเสื้อผ้า อารมณ์ถ่ายภาพ พวกเธออ้างว่าที่ยอมแก้ผ้าถ่ายภาพไปและเปลือยนั้น เพราะความจำเป็นต้องใช้เงิน ซึ่งมักจะเป็นเงินก้อนใหญ่พอที่จะช่วยกิเลสของเจ้าตัวให้หลงใหลได้ จริ่งอยู่ใคร ๆ ก็ยอมเกลียดกลัวความจน และที่น่าคิดคือ ยังมีอาชีพอื่นที่สุจริตพอจะหาเงินได้ เพราะการกระทำความชั่วยอมสร้างความเสื่อมค่าให้แก่ตัวเอง ทั้งยังขัดต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทยด้วย มีบางคนกล่าวอย่างสะใจว่า พวกเธอเหล่านี้ไม่ยินดียินร้ายกับเรื่องการรักษาวรรณธรรมอันดีงามดอก ยินดีที่จะได้รับเงิน และเงินก็คือพระเจ้า ช่วยพวกเธอได้สารพัด

ในเรื่องนี้ได้มีผู้ออกความเห็นกันมากดังปรากฏอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง พระนักเทศน์แห่งวัดสวนแก้วก็ได้พูดเตือนใจบรรดาหญิงสาวทั้งหลายว่า การยอมถ่ายภาพเปลือยนั้นเป็นการทำตัวให้หมดราคา การกระทำความชั่วเกิดจากคนมักง่าย เห็นแก่ได้ รวมทั้งมีสื่อคอยกระตุ้นให้เกิดความอยากดัง และดังแล้วก็จะได้เงินด้วย ท่านยังได้ให้ความเห็นด้วยว่าการกระทำความชั่วเป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรมทางเพศและคิดว่าบั้นปลายชีวิตของพวกเธอจะตกอับท่านยังได้ขอร้องว่าอย่าได้ทำแบบนี้เลย เพราะเป็นการทำลายวัฒนธรรมไทย นักเขียนชื่อดังผู้หนึ่งได้ให้ความคิดเห็นว่าการที่ดารานางแบบหันมาเปลือยกายถ่ายภาพนู้ดกันมากขึ้นนั้น ล้วนทำลายค่าของชีวิตตัวเองทั้งสิ้น แม้จะอ้างว่าแก้ผ้าเพื่อทำมาหากิน แต่มันการทำมาหากินแบบไม่ลงทุน หารู้ไม่ว่าการทำเช่นนี้ส่งผลให้ชีวิตไร้คุณค่า เขาได้ชี้ว่าการทำเช่นนั้นยอมเป็นตราบาปที่ตัวสร้างขึ้นเองจะส่งผลกระทบให้แก่แฟนและลูก ๆ เขาขอร้องสื่อทุกแขนงว่าอย่าได้ให้ความสำคัญแก่พวกที่ถ่ายภาพเปลือย

กัน มากนัก มีหลายท่านที่ประณามว่าการถ่ายภาพโป๊เปลือยนั้นเป็นการหากินง่ายเกินไป เหมือนคน สิ้นไร้ไม้ตอกและไร้ความอาย ทั้งยังยอมประจานความไม่รู้จักอายของตนด้วย และควรจะได้รับ การต่อต้านจากบุคคลทั่วไป ผู้เขียนคิดว่าปัญหาเรื่องการถ่ายภาพเปลือยนี้ น่าจะได้รับการดูแล จากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมของไทย ตราบใดที่เนื้อหนังมังสายังเป็นสิ่งที่ มนุษย์ปวงชนชื่นชมยินดี แต่ก็ควรจะจำกัดขอบเขตอยู่ในแควดวงไม่ควรจะปล่อยให้ประเจิดประเจ้อ พอๆ กับหนังสือโป๊ที่วางตลาดเกลื่อนทั่วไป

ทั้งนี้ยอมทำให้เกิดผลกระทบด้านจริยธรรมของเยาวชนโดยแท้ ทำให้เกิดคิข้มขึ้น และอาชญากรรมทางเพศมากขึ้นด้วย และสำหรับผู้ถ่ายรูปเปลือยเพื่อหาเงินเพียงอย่างเดียวก็น่าคิด ว่าในช่วงชีวิตต่อไปของคุณ การกระทำเช่นนี้จะก่อความสะเทือนใจแก่ผู้เป็นสามีและลูก ๆ มาก น้อยเพียงไรและเงินที่ได้รับนั้นคุ้มค่ากับความสะเทือนใจที่คนซึ่งตนรักได้รับหรือไม่

“อุจน์จิตต์” (จากสตรีสาร 48/20)

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

กลุ่มที่

1.
ประธานกลุ่ม
2.
กรรมการ
3.
กรรมการ
4.
กรรมการ
5.
ผู้รายงาน
6.
เลขานุการ

คำสั่ง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทความแสดงความคิดเห็น เรื่อง “ทรศนะ” ของอุจน์จิตต์

แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ผู้เขียนแสดงทรรศนะเรื่อง

.....
....

2. ประเด็นสำคัญของการแสดงความคิดเห็น คือ.....

3. รูปแบบของการเขียนคือ

.....
.....

4. จุดมุ่งหมายในการเขียนแสดงทรรศนะ คือ

.....
.....
.....

5. ผู้เขียนเห็นด้วยกับบทความนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

6. วิธีเขียนเรื่องนี้ น่าสนใจหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว

ชื่อ-สกุล เลขที่

..... ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3/.....

คำสั่ง ให้ผู้เรียนเขียนแผนภาพความคิดเรื่องการอ่านพิจารณาวรรณกรรมร้อยแก้ว

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

กลุ่มที่

1.
 ประธานกลุ่ม

2.
 กรรมการ

3.
 กรรมการ

4.
 กรรมการ

5.
 ผู้รายงาน

6.
 เลขานุการ

คำสั่ง 1. ให้ผู้เรียนทุกกลุ่มอ่านบทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” แล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

1. โครงเรื่อง
2. การดำเนินเรื่อง
3. ตัวละคร
4. ฉาก
5. สำนวนภาษา
6. แนวความคิด

2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้
 กลุ่มที่ 1 ถ้าแม่ลออทราบว่ามีนายล้าเป็นบิดา ผู้เรียนคิดว่าแม่ลออจะรู้สึกอย่างไรและ

จะปฏิบัติตนอย่างไร

กลุ่มที่ 2 ผู้เรียนคิดว่าเหตุการณ์ตอนใดอ่อนหวานที่สุด ตอนใดรุนแรงที่สุด และ ตอนใดเศร้าที่สุด

กลุ่มที่ 3 ผู้เรียนคิดว่าระหว่างนายล้ากับพระยาภักดี ใครเห็นแก่ลูกมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 4 ผู้เรียนคิดว่าถ้านายทองคำทราบว่านายล้าเป็นบิดาของแม่ลออ นายทองคำยัง คิดจะแต่งงานกับแม่ลออหรือไม่ เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 5 ผู้เรียนคิดว่าบทละครพูดเรื่องนี้ ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่ผู้เรียน อธิบายพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ

ผลงานบทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” (กลุ่มทดลอง)

ชื่อ-สกุล..... เลขที่

๒ /

คำสั่ง ให้ผู้เรียนเขียนแนะนำบทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” ด้วยถ้อยคำกระชับรัดกุม เพื่อเชิญชวน ให้ผู้สนใจอ่าน ในรูปแบบการโฆษณา ฯลฯ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง

แบบประเมินผลงานบทละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” (กลุ่มทดลอง)

ผู้รับการประเมิน ชื่อ-สกุล เลขที่
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/....

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
- แนะนำอ่าน บทละครพูด เรื่อง“เห็นแก่ลูก”	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้ ถูกต้องชัดเจน	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้ ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน	อธิบายคุณค่าของ บทละครพูดได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	อธิบายคุณค่า ของบทละครพูด ได้แต่ไม่ถูกต้อง เท่าที่ควร
- รูปแบบของ ผลงาน	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบน่าสนใจ	รูปแบบ ไม่น่าสนใจ

ผลการประเมิน

ระดับคะแนน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารประกอบการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง

วรรณกรรมร้อยกรอง คือ การแต่งหนังสือประเภทที่มีลักษณะบังคับในการแต่ง เช่น บังคับฉันทลักษณ์จำนวนคำ สัมผัส เสียงเอกโท เป็นต้น ซึ่งกฎเกณฑ์บังคับของร้อยกรองมีรายละเอียด ผิดแตกต่างกันไปตามประเภทของร้อยกรองแต่ละชนิด

ประเภทของวรรณกรรมร้อยกรอง

1. แบ่งตามลักษณะการแต่ง หมายถึง การแบ่งวรรณกรรมร้อยกรองตามประเภทของคำประพันธ์ เช่น กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย แต่ละประเภทแยกออกเป็นชนิดย่อย ๆ มีชื่อเฉพาะต่างกันไป เช่น กาพย์สุรางคนางค์ กาพย์ฉบัง กลอนแปด กลอนหก โคลงสี่สุภาพ โคลงฉันท์ อิทธิสังฉันท์ อินทรวชิรฉันท์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแบบการประพันธ์ต่างชนิดเข้าไว้ด้วยกัน เช่น ลิลิต ประกอบด้วยร่าย โคลงสอง โคลงสามและโคลงสี่ งานประพันธ์ที่เรียกว่า ฉันท์ใช้กาพย์ร่วมกับฉันท์ กาพย์ห่อโคลงและกาพย์เห่เรือใช้โคลงสี่สุภาพและกาพย์ยานี 11 แต่งรวมกัน การเรียงลำดับร้อยกรองแต่ละประเภทเข้าด้วยกันก็มีวิธีต่างกันตามแบบที่กำหนดไว้

2. แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการใช้

- 2.1 เล่าเรื่อง เล่านิทาน เช่น นิทานคำกลอนเรื่องโคบุตร พระอภัยมณี เล่าเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ เช่น ลิลิตตะเลงพ่าย อุษยवासาน บทสวดเฉลิมพระเกียรติ เช่น โคลงเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนารายณ์
- 2.2 บันทึกรวบรวมเหตุการณ์ เช่น โคลงชะลอพระพุทไธยาสน์ โคลงคั่นจารึกวัดพระเชตุพน
- 2.3 พรรณนาความรู้สึก ได้แก่ นิราศต่าง ๆ เช่น นิราศนรินทร์ นิราศภูเขาทอง
- 2.4 สอน เช่น กฤษณาสมน้องคำฉันท์ สุภาษิตสอนหญิง
- 2.5 แสดงการละเล่น เช่น บทละครรำ บทพากย์โขน
- 2.6 เป็นบทร้อง เช่น บทมโหรีเรื่องกากี บทร้องส่งเพลงไทยเดิม
- 2.7 แสดงความคิด เช่น โคลงโลกนิติ โคลงกลอนของครูเทพ
- 2.8 บันทึกวิชาการ เช่น ตำรายา ตำราควมัว คำสอนวิธีแต่งโคลงในจินดามณี

หลักการพิจารณาบทร้อยกรอง

การพิจารณาบทร้อยกรอง มีหลักในการพิจารณาดังนี้

1. รูปแบบการแต่ง หมายถึง การพิจารณาว่าผู้แต่งแต่งได้ถูกต้องตามแบบแผนหรือข้อบังคับของฉันทลักษณ์ตามลักษณะของคำประพันธ์แต่ละชนิดหรือไม่ ในกรณีที่เป็บบทร้อยกรองปัจจุบันผู้พิจารณาจะต้องเข้าใจลักษณะของบทร้อยกรองในอดีตและสามารถเปรียบเทียบได้ว่าบทร้อยกรองดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือไม่ และแตกต่างจากบทร้อยกรองเดิมอย่างไร ผู้เขียนมีความเคร่งครัดในลักษณะการแต่งแบบเดิมหรือต้องการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่

2. กลวิธีการแต่ง หมายถึงการกำหนดโครงเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์และฉากของเรื่อง กลวิธีการแต่งเหล่านี้ขึ้นกับชนิดของบทร้อยกรอง เช่น บทละคร บทสวดศุติบุคคล นิราศ กลวิธีก็จะแตกต่างกันไป

2.1 การกำหนดโครงเรื่อง ในบทร้อยกรองของเก่า ถ้าเป็นบทละครหรือนิทานก็ต้องมีตัวละครทั้งคนและสัตว์บางครั้งอาจให้สัตว์พูดได้ โครงเรื่องมักจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวและความรัก โดยในตอนต้นผู้แต่งมักให้ตัวละครพบกับปัญหาต้องถูกขับไล่ออกจากบ้านเมืองไป ำเรียนวิชากับฤาษี และได้ต่อสู้กับฝ่ายอธรรมจนชนะได้กลับมาครองเมืองในที่สุด

ส่วนความรักมักให้ตัวละครมีทั้งฝ่ายธรรมและฝ่ายอธรรม มีการชิงรักหักสวาท ทำเสน่ห์ ยาแฝด ใส่ร้ายป้ายสีโดยจะมีเทวดาหรือฤาษีเป็นผู้ช่วยคลี่คลายเหตุการณ์

ส่วนบทสวดดี โคร่งเรื่องมักเป็นการกล่าวขย่อง เช่น บทสวดดีพระมหากษัตริย์จากกล่าวถึงการสู้รบ พระราชนิพนธ์กวีที่สำคัญและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยการกล่าวขย่องเปรียบเทียบกับเทพต่าง ๆ เช่น พระนารายณ์หรือพระอิศวร

นิราศ จะเป็นเรื่องราวของการเดินทาง พรรณนาเหตุการณ์ ใช้ฉากของภูมิประเทศ คร่ำครวญถึงคนรัก เมื่อพบเห็นธรรมชาติที่สวยงามไม่ว่าเป็นนก ต้นไม้ สายน้ำ หรือภูเขา ก็จะโยงไปถึงนางอันเป็นที่รักและคร่ำครวญด้วยความอาลัยอาวรณ์ที่ต้องจากนางมา เป็นต้น

2.2 การสร้างตัวละคร ตัวละครอาจกำหนดบุคลิกลักษณะจากรูปร่าง อุปนิสัย ใจคอ หรือการประพฤติปฏิบัติ ตัวละครเอกในบทละครมักให้เป็นคนดี คนเก่งในการต่อสู้ มีของวิเศษหรืออาวุธประจำกายและเมื่อตกอยู่ในที่ลำบากมักจะมีเทวดาหรือฤาษีมาช่วยเหลือ

2.3 การสร้างฉากและบรรยากาศ ฉากได้แก่สถานที่เวลา และเหตุการณ์ ซึ่งผู้แต่งใช้ฉากในจินตนาการแต่บรรยายให้สมจริงหรือใช้ฉากสถานที่จริงก็ได้ เช่น การบรรยายสภาพความเป็นอยู่และการละเล่นเพลงเรือในแม่น้ำลำคลองของชาวบ้านในอดีตในนิราศภูเขาทองของสุนทรภู่

มาจอดเรือหน้าวัดพระเมรุข้าม

ริมอารามเรือเรียงเคียงขนาน

บ้างขึ้นล่องร้องรำเล่นสำราญ

ทั้งเพลงการเกี้ยวแก้มันแซ่เซ็ง

บ้างจลองผ้าป่าเสภาขับ

ระนาดรับร่ำคล้ายกับนายเส็ง

มิไครยแลอร่ามเหมือนสำเพ็ง

เมื่อคราวเคร่งก็มีใครจะได้ดู

อ้ายลำหนึ่งครั้งท่อนกลอนมันมาก

ช่างยาวลากเรือยเจื้อยจนเหนื่อยหู

ไม่จบบทคล่ี่ยวเหมือนเงี้ยวงู

จนลูกคู่ขอทุเทว่าหาวนอน

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

3. เนื้อหาสาระ เนื้อหาในบทร้อยกรองนั้นมีหลากหลาย ในการพิจารณาระดับง่ายที่สุดคือ คว้าเรื่องนั้นเป็นไปในทำนองใด สร้างสรรค์ ยกระดับจิตใจผู้อ่านให้สูงขึ้น สะท้อนสังคม แสดงแง่คิดปรัชญาต่างๆ ทำให้รู้จักชีวิตและโลกกว้างขึ้น รู้วิธีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุขหรือไม่หรือเป็นเรื่องที่จุดให้จิตใจของผู้อ่านต่ำลง

4. ความงามหรือความไพเราะของบทร้อยกรอง

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความไพเราะของบทร้อยกรอง มีดังนี้

4.1 คำที่เลือกสรรใช้ ในการแต่งคำประพันธ์กวีจะเลือกใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้งสะท้อนอารมณ์ มีการเลือกสรรคำที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ มิใช่คำดาษดื่นที่ใช้ในภาษาร้อยแก้วหรือภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกหญิงที่รักว่าเป็นดวงใจ เขาวมาลย์ ดวงศุคา เป็นต้น

4.2 ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดอารมณ์คล้อยตาม ได้แก่

4.2.1 อุปมา เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งซึ่งคล้ายหรือเหมือนกับสิ่งหนึ่ง โดยมีคำว่า คู่ ประหนึ่ง เหมือน เปรียบ แม่น รวากับ เป็นคำเชื่อม เช่น

น้ำใจนางเหมื่อยอย่างชลาลัย ไม่เลือกไหลห้วยหนองคลองลหาน
เสียดายทรงวิไลแต่ใจพาล ประมาณเหมือนหนึ่ง

ผลอุทุมพร

4.2.2 อุทาหรณ์ หรือเปรียบเทียบความ เป็นการเปรียบเทียบโดยยกสำนวน สุภาษิต คำพังเพย หรือนิทานมาเปรียบเทียบ เช่น

รู้�้อยว่ามากรู้	เริงใจ
กลกบเกิดอยู่ใน	สระจ้อย
ไปเห็นทะเลไกล	กลางสมุทร
ชมว่าน้ำบ่อน้อย	มากล้าลึกเหลือ

(โคลงโลกนิติ:กรมพระยาเดชาดิศร)

4.2.3 สัญลักษณ์ ได้แก่คำที่มีความหมายใช้แทนสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งเป็นที่เข้าใจและยอมรับของคนทั่วไป เช่น สีขาวแทนความบริสุทธิ์ ดอกไม้แทนผู้หญิง แก้วแทนสิ่งที่มีค่าและความดีงาม เป็นต้น

ในลักษณะนั้นว่าน่าประหลาด	เป็นเชื้อชาตินักรบกลั่นกล้า
เหตุไฉนย่อท้อรอร่า	ฤาจะกล้าแต่เพียงวาที
เห็นแก้วแวววับที่จับจิต	ไปไม่คิดอาจเอื้อมให้เต็มที
เมื่อไม่เอื้อมจะได้อย่างไรมี	อันมณีหรือจะโลดไปถึงมือ

(ท้าวแสนปม : รัชกาลที่ 6)

4.2.4 การเปรียบเทียบเกินจริง กวีต้องกล่าวเปรียบเทียบเกินจริงเพื่อสร้างความรู้สึกและอารมณ์ให้คนอ่าน เช่น

ถึงต้องง้าวหลาวแหลนสักแสนเล่ม ให้ติดเต็มตัวมุดพอหลุดถอน
แต่ต้องคาพาใจอาลัยวรรณ สุดจะถอนทิ้งขว้างลงกลางคัน

(นิราศวัดเจ้าฟ้า : สุนทรภู่)

4.2.5 บุคลาธิษฐาน ได้แก่ การกำหนดให้สิ่งที่มีชีวิตมนุษย์แสดงอาการ
แทนมนุษย์เพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกให้คนอ่านนึกเห็นภาพได้อย่างชัดเจน เช่น

สายลมบอกเล่าเรื่องราว ผันเฟื่องถึงฟ้าปราสาท
กรองเมฆทอมา่านปานไย ห่มให้นางฟ้าตาดาว

(ในสายลมหนาว : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

5. คุณค่าของบทร้อยกรอง

5.1 คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เป็นการพิจารณาบทร้อยกรองในด้านความไพเราะ
ของ บทร้อยกรอง ความงามของภาษา การเลือกใช้ถ้อยคำ สุนทรียรสทางเสียง ทางความหมาย
สำนวนโวหาร ความเพลิดเพลีน ฯลฯ

5.2 คุณค่าด้านจิตใจ เป็นการให้ข้อคิด ปรัชญา คติสอนใจ หรือแง่มุมในการ
ดำรงชีวิตผู้ส่งเสริมให้ผู้อ่านดำรงชีวิตในแนวทางที่ถูกต้อง

5.3 คุณค่าด้านความรู้ เป็นการให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ทั้งด้านภาษา
ประวัติศาสตร์และตำนานต่าง ๆ เป็นต้น

5.4 คุณค่าด้านสังคม เป็นการให้ผู้อ่านเข้าใจสังคมมากขึ้น สะท้อนปัญหา
และสภาพสังคม

5.5 คุณค่าด้านอารมณ์ เป็นการให้ความเพลิดเพลีนสนุกสนาน

ตัวอย่างการพิจารณาบทร้อยกรอง

เรื่อง เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม

ผู้แต่ง สุนทรภู่

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นวรรณคดีที่เกิดขึ้นในรัชกาลที่ 2 ได้รับยกย่องจาก
วรรณคดีสโมสรในรัชกาลที่ 6 ว่าเป็นยอดของกลอนสุภาพ

นิยายเรื่องขุนช้างขุนแผน จัดเป็นนิยายพื้นเมืองขนาดยาว มีเค้าโครงเรื่องจริงจากชีวิต
ของชาวบ้านจังหวัดกาญจนบุรี และสุพรรณบุรี มีการนำประวัติศาสตร์ไทยตอนที่เกี่ยวข้องกับ
เชียงใหม่และล้านช้าง ในการทำสงครามมาเป็นหลัก

เนื้อหาของเรื่อง เป็นการชิงรักหักสวาท ระหว่างผู้ชายสองคน คือขุนช้างกับขุนแผนซึ่ง
ปรารถนาผู้หญิงคนเดียวกัน คือ นางพิมหรือนางวันทอง

เรื่องขุนช้างขุนแผน มีกวีแต่งหลายคน เฉพาะตอนกำเนิดพลายงามสุนทรภู่เป็นผู้แต่งใจความสำคัญกล่าวถึงนางวันทองซึ่งมาอยู่กับขุนช้างได้คลอดบุตรชายชื่อ“พลายงาม” นางวันทองให้หนีภัยจากขุนช้างที่คิดจะฆ่าเพราะรู้ว่าไม่ใช่ลูก โดยให้พลายงามเดินทางไปหาย่าชื่อ นางทองประศรีซึ่งอยู่ที่กาญจนบุรี เมื่อได้อยู่กับย่าแล้วมีโอกาสไปเยี่ยมพ่อคือขุนแผนในเรือนจำ กลับจากเยี่ยมบิดาได้ศึกษาวิชาการต่าง ๆ พออายุ 13 ปี ทำพิธีโกนจุกจนผมยาวตัดผมทรงมหาดไทยแล้วก็ลาย่าไปหาพ่อหวังจะถวายตัวเป็นมหาดเล็กเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่ขุนแผน

สุนทรภู่เป็นกวีที่ผ่านประสบการณ์ทั้งในด้านดีและด้านร้ายมามาก ท่านได้สอดแทรกชีวิตของท่านไว้ในเรื่องหลายตอน เช่น ตอนพลายงามกำพร้าพ่อ คล้ายชีวิตของสุนทรภู่ที่พ่อและแม่หย่าร้างกันตั้งแต่ท่านยังเด็กมาก โดยสุนทรภู่ก็อยู่กับแม่ซึ่งภายหลังมีสามีใหม่ และตอนขุนแผนติดคุก ก็ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของสุนทรภู่ที่ต้องจำคุกเพราะเมาสุราและทำร้ายญาติผู้ใหญ่

สาระสำคัญของเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนที่จะได้อ่านต่อไปนี้แสดงถึงความสำคัญของการศึกษา เช่น เมื่อนางวันทองจะส่งลูกไปอยู่กับย่า นางสอนลูกว่า

“อุตสาห์ไปให้ถึงเหมือนหนึ่งว่า ให้คุณย่าเป็นอาจารย์สอนอ่านเขียน”

“ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ เจ้าจงอุตสาห์ทำสมาธิสมาธิ”

และเมื่อพลายงามได้พบขุนแผน ขุนแผนก็ยังสอนพลายงามว่า

“แล้วลูกหลังตั้งความพลายงามน้อย เจ้าจงค่อยรำเรียนเขียนคาถา

รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา ไปเบื้องหน้าเดบใหญ่จะให้คุณ”

การดำเนินเรื่องให้ความเพลิดเพลินอย่างยิ่ง มีรสชาติทั้งรัก โกรธ โศก ตลกขบขัน ฯลฯ ทั้งนี้สุนทรภู่สามารถสร้างฉากและบรรยากาศได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนกับเรื่อง เช่น ตอนนางวันทองตามหาลูก ดังนี้

“ตะโกนเรียกพลายงามทราชมสาวท ใจจะขาดคนเดียวเที่ยวตามหา

สะอื้นไอ้โพล้เพล้เดินเอกา สกุนานอนรังสะพรั่งไพร่

เห็นฝูงนกกบฏตรึงสุดเศร้า ไอ้ลูกเราไม่รู้ว่ายู่ไหน

ชะนีโหยโยหยวนรัญจวนใจ ยิ่งอาลัยแลหาน้ำตานอง”

ลักษณะนิสัยของตัวละครทุกตัวมีความสมจริง เช่น พ่อเลี้ยงอย่างขุนช้างที่เกลียดชังลูกเลี้ยง ซึ่งเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง ความหวังหาอาหารระหว่างแม่กับลูกที่ต้องจากกัน ลักษณะเด็กที่นิสัยอารมณ์เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ดังเช่นพลายงามที่คร่ำครวญหาแม่โศกเศร้าระหว่างการเดินทางและกลายเป็นสนุกเมื่อได้ป็นขึ้นต้นมะขม

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม มีกลวิธีการแต่งที่ดีเด่นหลายประการ เช่น

1. กระบวนกลอนไพเราะมีสัมผัสในทั้งสัมผัสสระและพยัญชนะ

“แม่รักลูกลูกก็รู้ว่ายูว่ารัก
จะกินนอนวอนว่าแมตตาเตือน
คนอื่นสักหมื่นแสน ไม่แม่นเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว”

2. ลำนวนโวหารสะท้อนใจทั้งน้อยใจ อาลัย โกรธ ฯลฯ
น้อยใจ

“เสียดแรงลูกผูกใจจะได้ฟัง
ไอ้มีพ่อก็ไม่เหมือนคนทั้งปวง
พ่อโกรธจึงสิ่งไรเป็นใหญ่หลวง
มีแต่ดวงลูกรักไปหักคอ”

อาลัย
“เหลือยหลังยังเห็นแม่แลงม่น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณ์
แม่อีกเห็นลูกน้อยละห้อยหา
ไอ้เปล่าตาต่างสะอื้นขึ้นตะลิ่ง”

โกรธ

“วันนี้คำจำจะไปให้ถึงบ้าน
ลูกผู้ชายตายไหนก็ตายไป
สับกระบาสหัวเชือดให้เลือดไหล
แล้วซัดใจอี๊ดฮัดกัดฟันฟาง”

3. การพรรณนาเห็นภาพพจน์ ดังนี้

“ลูกเริ่มศึกพฤษภาป่าสัค
จึงหรีดร้องก้องเสียงเคียงเรไร
ไม่แกว่งกวัดก้านกิ่งประวิงไหว
ทั้งล่องไนเรือยแร่เวแว็บ
คูหว่าร้องมอมเมียงเสียงว่าแม่
ยืนชะเง้อแลดูเงี้ยวหุดรับ
อยู่เน่แม่จำจงมารับ
วังกระสับกระสนวนเวียนไป”

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนนี้ได้ถูกนำมาเป็นหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยตลอดมา เพราะมีคุณค่าหลายประการ นอกจากคุณค่าทางการประพันธ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีคุณค่าต่อไปนี้

1. ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ เช่น การรับขวัญ การตัดจุก การศึกษา การรับราชการ ฯลฯ
2. ได้ศึกษาถึงสังคมไทยในอดีต เช่น การประกอบอาชีพของชาวชนบท อุดมคติของพ่อแม่ที่มีต่อลูกชาย ความเชื่อทางไสยศาสตร์และโหราศาสตร์
3. ให้อุบายคติธรรมในการดำรงชีวิต เช่น
“รู้สิ่งไรไม่สู้รู้วิชา
ไปเบื้องหน้าเดิบใหญ่จะให้คุณ”
“โบราณสมมุติมนุษย์นี้
ยากแล้วมีใหม่สำเร็จถึงเจ็ดหน
ที่ทุกข์โศกโรคร้อนค้อยผ่อนปรน
คงจะพ้นโทษทัณฑ์ไม่บรรลัย”
4. ให้อุบายภาษาและภาษามอญจากบททำขวัญ เช่น
ภาษาลาว
ภาษามอญ

เมื่อ แปลว่า ไป, กลับ	ย่องกระหนาะ	แปลว่า เหมือนอย่างนี้
อืด แปลว่า อุด	ย้ายเตาะ	แปลว่า พวกเรา, พี่น้อง
เพื่อ แปลว่า ฉันทน์ , เรา	ออรระหนาย	แปลว่า พ่อ (คำเรียกผู้ชาย)
เมิน แปลว่า ช้านาน	กกคะเนียงเกรียง	แปลว่า เรียกให้กลับ
พ้อม แปลว่า ภาชนะสานขนาดใหญ่	เกลิง	แปลว่า มา
บรรจุข้าวเปลือก	จะเปิง	แปลว่า กินข้าว

เอกสารประกอบการเรียนรู้

เรื่องการวิเคราะห์คุณค่าด้าน ภาษา เนื้อหา และสังคม

คุณค่าด้านภาษา (วรรณศิลป์)

วรรณศิลป์ เป็นภาษาที่กวีคิดสรรคำมาใช้ในงานประพันธ์อย่างไพเราะ งดงาม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามกับเหตุการณ์ในตอนต่าง ๆ ของเนื้อเรื่อง

การอ่านเพื่อรับรสคำและรับรสความ ซึ่งรสคำเกิดจากการสรรคำต่าง ๆ มาใช้ในบทประพันธ์ให้ถูกต้องตรงความหมาย เหมาะกับบุคคล หรือตัวละครในเรื่องและรสทางวรรณคดี โดยคำนึงถึงเสียงสัมผัส และการใช้โวหารภาพพจน์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ

รสทางวรรณคดี เป็นสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยตาและหู เป็นรสที่บ่งบอกถึงสภาวะการณ์ของอารมณ์ที่ถ่ายทอดผ่านภาษาสู่ผู้อ่าน ดังนั้นภาษากับรสวรรณคดีจึงแยกกันไม่ได้ รสวรรณคดีแบ่งออกได้เป็น 4 รส ดังนี้

1. เสาวรจนี เป็นบทที่ชมความงามไม่ว่าจะเป็นความงามของตัวละครหรือความงดงามของสถานที่ เช่น

ตาเหมือนตามฤคมาศ

พิศกิ้วพระลอราช

1. การใช้โวหารเปรียบเทียบแบบอุปมา (Simile) โดยมีคำเปรียบปรากฏอยู่ในข้อความ
คำเปรียบเหล่านี้ได้แก่ เสมือน คูด ฉก ดั่ง คั้ง ปูน เพียง ฯลฯ
2. การใช้โวหารเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ (Metaphor) คือการเปรียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งมากจนเกือบเป็นสิ่งเดียวกัน โดยมีคำเปรียบได้แก่ คือ เป็น เท่า ปรากฏอยู่ในข้อความ
3. การใช้โวหารเปรียบเทียบแบบกล่าวเกินจริง เรียกว่า อติพจน์ (Hyperbole) เป็นการเน้นข้อความนั้นให้มีน้ำหนักมากขึ้น
4. การเล่นคำ การใช้กลบทและกระสวน เป็นกลวิธีการแต่งที่กวีสรรหามาใช้เพื่อให้บทประพันธ์ของคุณมีความเด่นเป็นพิเศษ
5. การสมมุติให้สิ่งต่าง ๆ มีกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ เรียกว่า บุคคลวัต (Personification)
6. การใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่งที่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกัน เช่น ใช้ดอกไม้แทนผู้หญิงเพราะมีลักษณะร่วมกัน คือ ความสวยงาม เรียกว่า สัญลักษณ์ (Symbol)
7. การใช้คำให้กระทบความรู้สึกโดยการเลียนเสียงธรรมชาติแสดงแสง สี ให้ชัดเจน เรียกว่า สัทพจน์

คุณค่าด้านเนื้อหา

วรรณคดีแต่ละเรื่องจะมีคุณค่าด้านเนื้อหาแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประเภทของวรรณคดี ถ้าเป็นวรรณคดีประเภทสารคดีก็จะเน้นเนื้อหาสาระให้ความรู้ความคิดในด้านวิชาการ เช่น พระราชนิพนธ์สองเดือน สุภายิตโสฬสไตรยางศ์ สุภายิตนฤทมนการ เป็นต้น

ถ้าเป็นวรรณคดีประเภทบันเทิงคดีก็จะเน้นบันเทิงเป็นหลัก เช่น พระอภัยมณี อิเหนา สิงหนไกรภพ เป็นต้น

หลักเกณฑ์การพิจารณาคุณค่าด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระที่ให้แนวคิด ในปัจจุบันมักเน้นเรื่องแนวคิดเป็นสำคัญ แต่ในอดีตมักเน้นเนื้อเรื่อง กวีโวหาร เสียงสัมผัส จังหวะลีลา ความคิดที่ปรากฏในเนื้อหา และถ้าเป็นความคิดธรรมดา มักจะไม่ได้ได้รับความสนใจนัก ร้อยกรองที่มีผู้สนใจและกล่าวถึงจะต้องมีแนวคิดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

1. แนวคิดลึกลับซึ่งมคาย แนวปรัชญาน่าเลื่อมใส น่าเชื่อถือ และทำให้เกิดจินตนาการที่กว้างไกล ลึกลับซึ่งกินใจ ตัวอย่างเช่น

คราหิวไซ้จักต้อง	เสียดศรี
อุทกกล้านากิ	อยู่ได้
เย็นชานผ่านอินทรีย์	พอลื่น จิตนา
แม่มิได้อิมไซร์	ไซ้ต้อง วางวาย

(ขามมีด)

คำประพันธ์ข้างต้นนี้น่าเสนอแนวคิดลึกลับซึ่งมคายในเรื่อง ให้รู้จักอดทนต่อความหิว ให้พึงคิดเสมอว่า เมื่อหิวแล้วสิ่งที่หามาประทังชีวิตได้ยังมี หากทางออกโดยการดื่มน้ำให้รู้สึกสดชื่น เป็นกำลังใจให้ประทังชีวิตต่อไปได้ ถึงแม้จะไม่อิมอย่างเต็มที่ แต่ก็เป็นการออกซึ่งทำให้เรายังมีชีวิตอยู่โดยไม่ต้องทำลายศักดิ์ศรีของตนเองเพียงเพื่อให้หลุดพ้นจากความหิวเท่านั้น

2. แนวคิดแปลกใหม่ แนวคิดริเริ่มและแปลกใหม่ช่วยให้บทร้อยกรองนี้น่าสนใจ เพราะมีมุมมองที่พิเศษกว่าคนอื่น ตัวอย่างเช่น

มาจะกล่าวบทไป	ถึงระเด่นลันไดอนาถา
เสวยราชย์องค์เดียวเที่ยวรำภา	ตามตลาดเสาชิงช้าหน้าโบสถ์พราหมณ์
อยู่ปราสาทเสาคอดยอดค้วน	กำแพงแก้วแล้วล้วนด้วยเรียวหนาม
มีทหารหอนเห่าเฝ้าโมงยาม	คอยปราบปรามปัจจามิตรที่คิดร้าย

ระเด่นลันได : พระมหามนตรี (ทรัพย์)

คำประพันธ์ข้างต้นได้นำเสนอแนวคิดแปลกใหม่ โดยเนื้อเรื่องเป็นการล้อเรื่องอิเหนาบทละครพระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ 2 เป็นบทล้อสังคมเรื่องแรกในวรรณคดีไทย โดยการใช้คำที่ขัดแย้งกันกับเนื้อเรื่อง เช่น ระเด่นลันไดตัวเอกของเรื่องให้เกิดความขัดแย้งเพื่อสร้างอารมณ์ขัน ซึ่งการแต่งที่มีเนื้อเรื่องล้อเลียนวรรณคดีเก่า และการใช้วิธีเช่นนี้นับเป็นการเปิดแนวใหม่ทางการประพันธ์ของไทย

3. แนวคิดที่เป็นประโยชน์ ควรเป็นแนวคิดที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม หรือส่วนรวม ไม่ใช่เกิดประโยชน์เฉพาะผู้เขียนเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

ใครรานใครรุกค้ำ	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ขาดคั้น
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ ลิ่นแล
เสียชีพไปเสียสิ้น	ชื้อก้องเกียรติงาม

คำประพันธ์ข้างต้นนี้มีเนื้อความปลุกใจให้คนไทยทุกคนเกิดความรู้สึก รักชาติ ขอมสละทุกสิ่งแม้แต่ชีวิตด้วยความภาคภูมิใจ เพื่อให้ชาติไทยดำรงอยู่ ซึ่งนับเป็นการสอดแทรกแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างยิ่ง

คุณค่าด้านสังคม

การอ่านเพื่อพิจารณาคูณค่าด้านสังคม เป็นการอ่านที่ต้องใช้กระบวนการวิเคราะห์ โดยเฉพาะเรื่องที่มีตัวละครหลากหลาย พฤติกรรมของตัวละคร วิธีคิด คำพูด ซึ่งจะแสดงให้เห็นความซับซ้อนของจิตใจมนุษย์ นอกเหนือจากการมองเห็นลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น การพิจารณาคูณค่าด้านสังคมยังเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันในทุกส่วน ทั้งสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และจริยธรรมของคนในสังคมกับส่วนที่เป็นรูปธรรม เช่น สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต การแต่งกาย เป็นต้น

การพิจารณาคูณค่าด้านสังคม

แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ด้านนามธรรม อันได้แก่ความดี ความชั่ว ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และจริยธรรมของคนในสังคม ที่จะสอดแทรกอยู่ในเนื้อเรื่องซึ่งอาจเป็นการกระทำ คำพูด หรือวิธีคิดของตัวละครก็ได้ ตัวอย่างเช่น

- ความเชื่อ ศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และไสยศาสตร์ ในอดีตสังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้มาก เช่น

ไหลมาแต่ในคอโค แผ่ไปใหญ่โต
มโหฬารล้นน้ำไหล

กาพย์พระไชยสุริยา : สุนทรภู่

จะเห็นได้ว่า ความเชื่อในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งถือว่า โคเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ (โค เป็นพาหนะของพระอิศวร) น้ำไหลออกมาจากคอโคจึงถือว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ด้วย

2. ด้านรูปธรรม อันได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต การแต่งกาย การก่อสร้าง ฯลฯ

- สภาพความเป็นอยู่ วรรณคดีแต่ละเรื่องสามารถสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในสมัยนั้น ๆ ได้อย่างเด่นชัด เช่น

ถึงสำเพ็งแก่งตั้งริมฝั่งน้ำ แปะประจำจอดเรียงเคียงขนาน
มีชุ่มชอกตรอกนางจ้างประจาน ยังสำราญร้องขับหลับไม่ลง

นิราศเมืองแกลง : สุนทรภู่

ข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตของผู้คนในสังคมย่านตลาดสำเพ็งสมัยต้นรัชกาลที่ 1 สำเพ็งเป็นย่านการค้าของคนจีน มีสถานเรียงรมย์ หญิงขายบริการ

- ความนิยมในการปลูกไม้ประดับ ไม้ตัด พรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ได้สะท้อนให้เห็นความนิยมของบรรดาเจ้านายและขุนนางที่นิยมเล่นไม้ตัด ไม้ที่นิยมนำมาทำไม้ตัด ได้แก่ ไม้มะค่า มะขาม ไม้ข่อย ตะโก ฯลฯ

เห็นพฤษยาไม้มะค่ามะขามข่อย

ทั้งไทรน้อยยอดโยน โคนตะโขง

เหมือนไม้ตัดจั่ววางข้างพระโรง

เป็นพุ่มโพรงสาขาน่าเสียดาย

นิราศเมืองแกลง : สุนทรภู่

เอกสารประกอบการเรียนรู้

นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ความนำ

วรรณคดีนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี เป็นผลงานของพระสุนทรโวหาร (ภู่) หรือที่รู้จักกันในนาม “สุนทรภู่” ได้รับการยกย่องว่าเป็นวรรณคดียอดเยี่ยมประเภทนิทานคำกลอน นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีนี้เป็นเรื่อง que แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์และความมีวิสัยทัศน์ ที่กว้างไกลของผู้แต่ง ซึ่งในช่วงเวลานั้นโลกกำลังก้าวสู่ยุควิทยาศาสตร์ การปฏิบัติอุตสาหกรรม และการพัฒนาการเมืองการปกครอง สาระในเรื่องพระอภัยมณีครอบคลุมเรื่องเหล่านี้ทั้งหมด นับแต่พระอภัยมณีและศรีสุวรรณที่ไปเรียนทางด้านศิลปะการดนตรีและการต่อสู้ป้องกันตัว แทนที่จะเรียนทางรัฐศาสตร์การเมือง ส่วนพราหมณ์ 3 คน ได้แก่ โมรา ซานน และ วิเชียร เรียนทางธรรมชาติวิทยาและการต่อสู้ระยะไกล การรบการสงครามจะใช้หลักยุทธศาสตร์ และพิชัยสงครามมากกว่าการต่อสู้ระยะประชิดตัว เป็นต้น

เนื้อเรื่องย่อ

ท้าวสุทศน์ครองเมืองรัตนา ส่งโอรสคือพระอภัยมณีและศรีสุวรรณไปเรียนวิชาเพื่อเตรียมตัวปกครองบ้านเมือง พระอภัยมณีเลือกเรียนวิชาเป่าปี่ ศรีสุวรรณเรียนวิชากระบี่กระบอง กลับมาพระบิดากริ้วมาก ขับไล่ออกจากพระนคร สองพี่น้องไปพบพราหมณ์ 3 คน คือ โมรา สาณน และวิเชียรพราหมณ์อยากทราบประโยชน์ของวิชาเป่าปี่ พระอภัยมณีจึงเป่าให้ฟัง มีผลให้พราหมณ์ทั้งสามและศรีสุวรรณกลับไป นางผีเสื้อสมุทรได้ยินจึงตามเสียดำไปมา พบพระอภัยมณีก็ นึกรัก แปลงกายเป็นหญิงสาวเกี้ยวบังคับให้พระอภัยมณีเป็นสามี และอยู่ด้วยกันจนกระทั่งมีโอรส 1 คนชื่อ ลินสมุทร ฝ่ายศรีสุวรรณและพราหมณ์ทั้งสามตื่นขึ้นมาไม่พบพระอภัยมณีก็ตามหา จนเข้าเมืองรมจักร ศรีสุวรรณช่วยเจ้าเมืองรมจักรรบป้องกันเมืองไว้ได้ เจ้าเมืองจึงยกนางเกษราธิดาให้เป็นชายา มิธิดาด้วยกันคนหนึ่งชื่ออรุณศรี

จากนั้นกลับมากล่าวถึงพระอภัยมณีอยู่ในถ้ำกับนางผีเสื้อสมุทรจนได้บุตรคนหนึ่งซึ่ง ลินสมุทร มีรูปร่างลักษณะผสมผสานระหว่างมนุษย์กับยักษ์ จนกระทั่งลินสมุทธอายุได้ 8 ปี

วันหนึ่งขณะที่นางผีเสื้อสมุทรออกไปหาอาหาร ลินสมุทธไปเปิดปากถ้ำที่นางผีเสื้อสมุทร ใช้แผ่นหินปิดกั้นไว้ เห็นโลกภายนอกกว้างใหญ่สวยงาม และจับเงือกมาได้ตัวหนึ่งนำมาให้พ่อดู พระอภัยมณีตกใจที่ถูกเปิดถ้ำได้ และมีความหวังว่าจะหนีไปสู่อิสรภาพได้ด้วยกำลังของลูกและความช่วยเหลือของเงือกน้ำ จึงวางแผนพากันหนี

นางผีเสื้อสมุทรกลับมาแล้วนอนฝันว่าเทวดาหะมาทำลายถ้ำจนพินาศ เอาพระเนนเหล็ก ทูบนางเจียนตาย แล้วควักดวงตาทั้งสองของนางไป นางกลัวจนตัวสั่น ตื่นมาเล่าความฝันให้พระอภัยมณีฟัง พระอภัยมณีแนะนำให้นางผีเสื้อสมุทรไปสะเดาะเคราะห์ ถือศีลอดอาหาร 3 วัน จึงจะพ้นอันตราย ในระหว่างที่นางผีเสื้อสมุทรไปถือน้ำศีล พระอภัยมณีนัดหมายให้เงือกพ่อแม่ลูกพาหนี โดยมีจุดมุ่งหมายปลายทางอยู่ที่เกาะแก้วพิสดาร ซึ่งต้องใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 วัน

นางผีเสื้อสมุทรกลับมาจากการจำศีลไม่เห็นพระอภัยมณีและลูกก็ออกติดตามจนมาทันกัน ลินสมุทธหลอกล่อให้นางผีเสื้อสมุทรตามผิดทางเพื่อให้พระอภัยมณีปลอดภัย แต่เงือกพ่อแม่ทั้งสองหมดแรงก่อนจึงมอบให้เงือกน้อยลูกสาวแบกพระอภัยมณีว่ายน้ำหนีไปแทนตน เงือกพ่อแม่ถูก

นางผีเสื้อสมุทรจับกินเป็นอาหาร

นางเงือกสาวพาพระอภัยมณีถึงเกาะแก้วพิสดาร ซึ่งมีพระโยคีผู้มีมนตร์วิเศษคุ้มครองอยู่ นางผีเสื้อสมุทรเข้าใกล้ไม่ได้ก็อาละวาดคำทออยู่ห่าง ๆ พระโยคีจึงเสกทรายซัดขับไล่ นางผีเสื้อสมุทรให้หนีไปจากเกาะแก้วพิสดาร

แนวการอ่านและพิจารณานิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี

1. เริ่มต้นควรอ่านให้ตลอดเรื่อง เพื่อให้เห็นภาพรวมของเรื่อง เรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อนี้ เป็นตอนที่นิยมนำมาเล่นเป็นละครรำและตักกวางันมาก เพราะดำเนินเรื่องรวดเร็ว กระชับ ตัวละครไม่มากนัก แต่เกี่ยวข้องกับผูกพันกันอย่างใกล้ชิด แสดงถึงความรักความผูกพันในครอบครัว พ่อแม่ลูก ความกตัญญูทเวทที่พ่อเจียมมีต่อพระอภัยมณี ขอมสละได้แม้ชีวิตเพื่อตอบแทนคุณ และความกตัญญูของสินสมุทรที่ทำทุกวิถีทางเพื่อช่วยพ่อ เมื่อทราบว่าแม่มิใช่เพศพันธุ์เดียวกันกับพ่อและตนเองซึ่งเป็นมนุษย์

2. เรื่องพระอภัยมณีนี้เป็นนิทานคำกลอน คือใช้กลอน 8 คำเนินเรื่องตามแนวทวนของกวีผู้แต่ง คือ สุนทรภู่

3. เนื้อเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อนี้เป็นเรื่องสั้น ๆ ช่วงระยะเวลาเกิดขึ้นไม่กี่วันนับแต่พระอภัยมณีหนีไปถึงเกาะแก้วพิสดาร แม้เป็นระยะเวลาสั้น ๆ แต่มีสาระที่น่าพิจารณาอยู่หลายประการด้วยกันดังนี้

3.1 ธรรมชาติของเด็ก คือ สินสมุทรอายุ 8 ขวบ กำลังซุกซนรักพ่อมากกว่าแม่ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบว่าแม่เป็นยักษ์ แต่พ่อไม่ขู่เข็ญดุค่าเช่นแม่ วันหนึ่งขณะที่สินสมุทรเที่ยววิ่งเล่นอยู่ในถ้ำอย่างคระนองตามธรรมชาติของเด็ก และพบแผ่นหินใหญ่ปิดปากถ้ำอยู่ที่ผลักออกไปด้วยกำลังพิเศษของลูกยักษ์ทำให้ได้แลเห็นโลกกว้างที่แปลกตาน่ามหัศจรรย์ สินสมุทรออกคำพูดคำว่ายในทะเลกว้างไล่จับสัตว์น้ำเล่นเป็นที่สนุกสนาน และจับเงือกเต่าได้ตัวหนึ่ง เห็นเป็นสัตว์ประหลาด จึงนำมาทูลถามพระบิดา เมื่อพระอภัยมณีเห็นเช่นนั้นจึงเล่าความจริงให้สินสมุทรฟัง

3.2 ความกตัญญูทเวท เป็นคุณธรรมสำคัญของบุคคลที่หาได้ยากตามวิถีแห่งธรรมชาติ เมื่อพระอภัยมณีรู้ว่าสินสมุทรมีกำลังวังชามากถึงกับเปิดประตูถ้ำได้ ก็เกรงอันตรายถ้าผีเสื้อยักษ์รู้เข้าจึงเล่าเรื่องให้สินสมุทรฟังว่าแม่เป็นยักษ์ พ่อถูกลักพาตัวมา หากแม่เห็นว่าลูกมีกำลังมากก็รู้ว่าจะพาพ่อหนี เงือกเต่ารู้เรื่องก็แสดงความกตัญญูทเวทที่พระอภัยมณีไว้ชีวิต พร้อมจะช่วยเหลือเกลี้ยดินหน้าปากถ้ำเมื่อสินสมุทรยกหินปิดไม่ให้นางผีเสื้อเห็นร่องรอยแล้วยินดีที่จะพาหนี แม้ตัวจะตายก็ถือว่าได้แทนคุณ และความกตัญญูทเวทที่นี้ถ่ายทอดไปถึงเงือกสาวผู้เป็นบุตรให้สานต่อจนนำพาพระอภัยมณีไปถึงเกาะแก้วพิสดารได้อย่างปลอดภัย

3.3 อานุภาพแห่งความรัก เรื่องตอนนี้แสดงให้เห็นอานุภาพแห่งความรักได้หลายอย่าง เช่น ความรักระหว่างสามีภรรยา ระหว่างพ่อกับลูก และระหว่างแม่กับลูก จะเห็นได้จากการที่นางผีเสื้อหลงเชื่อพระอภัยมณีที่แนะนำให้ไปบำเพ็ญภาวนาที่ภูเขาในป่า นางแสดงความ

ห้วงใย ลินสมุทเป็นผู้เป็นลูก ลินสมุทเองก็สงสารแม่เมื่อรู้ว่าพระบิดาจะพาหนี ดังคำกลอน
ตอนที่ว่า

ฝายว่านางผีเสื้อก็เชื่อถือ	คิดว่าชื่อสุจริตพิสมัย
จึงตอบว่าถ้ากระนั้นฉันจะไป	อยู่เขาใหญ่ในป่าพนาวัน
พระโหมขงจงอยู่ในคูลา	เลี้ยงรักษาลูกน้อยคอยหม่อมฉัน
จะอดใจให้เหมือนคำที่รำพัน	ถ้าวสามวันก็จะมาอย่าอาวรณ์
แล้ววันทาลาองค์พระทรงโหม	ปลอบประโลมลูกแก้วแล้วสั่งสอน
อย่าแข็งนักรักตัวกลัวบิดร	แม่นไม่นอนมารคาจะมาตี ๆ
ลินสมุทสุดแสนสงสารแม่	ด้วยรู้แม่พระบิดาจะพาหนี
ให้ห้วงหลังกังวลด้วยชนนี	เจ้าโศกกราบกำบังคมคัด
บิดาครู้แจ้งจึงแกลั้งห้าม	จะวอนตามเขาไปโยในไพรสณฑ์
อยู่เป่าปี่ตีเกราะเสนาะครัน	แล้วรับขวัญลูกน้อยกลอยฤทัย

นอกจากนี้ยังมีความโกรธ ความหึงหวง อันมีพื้นฐานจากความรักที่นางผีเสื้อมีต่อพระอภัยมณีด้วย จนถึงกับอาละวาดคำทอพระฤาษีแห่งเกาะแก้วพิสดาร

3.4 ความเมตตาปราณี เป็นคุณธรรมสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้โลกสงบร่มเย็นในเรื่องตอนนี้ พระโยคีแห่งเกาะแก้วพิสดารได้แสดงความเมตตาปราณีต่อเพื่อนมนุษย์ ผู้ได้รับเคราะห์กรรมจากเรือแตกมาอาศัยอยู่หลายร้อยคน มีทั้ง จีน จาม พราหมณ์ แยก ไทย ชาววิถันดา และฝรั่ง คนเหล่านี้ได้รับความเมตตาปราณีจากพระฤาษีให้ที่พักพิง ให้ปลูกพืชพันธุ์ ัญญาหารในบริเวณเกาะเพื่อการดำรงชีวิต กลุ่มครองภยันตรายต่าง ๆ ให้จนกว่าจะมีเรือเดินสมุทรแวะรับ

แนวการวิเคราะห์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

แนวการวิเคราะห์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรนี้ อาจจะวิเคราะห์ในสาระหลัก 2 ประการด้วยกันคือ การวิเคราะห์ตัวละคร และการวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์

1. การวิเคราะห์ตัวละคร

ตัวละครสำคัญที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรนี้มีอยู่ไม่กี่ตัว ได้แก่ พระอภัยมณี นางผีเสื้อสมุทร ลินสมุท เจือกพ่อแม่ลูก พระโยคีแห่งเกาะแก้วพิสดาร นักเรียนควรอ่านคำบรรยายให้ละเอียด พิจารณาพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละคร รวมทั้งอารมณ์และ

ความนึกคิด ทั้งที่ผู้แต่งได้พรรณนาถึง ตัวละครอื่นพูดถึง และตัวละครพูดถึงหรือคิดถึงตัวเอง โดยดูตัวอย่างจากการวิเคราะห์พระอภัยมณีเท่าที่ปรากฏในตอนนี ดังนี้

พระอภัยมณีอยู่อย่างจำใจกับนางผีเสื้อสมุทรที่แปลงร่าง

“เป็นคู่ซิดเซชชมสมสมาน ต้องรักใคร่ไปตามยามกันดาร

จนนางมารมีบุตรบุรุษชาย”

พระอภัยมณีเลี้ยงดูบุตรไปตามกรรม สอนวิชาเป่าปี่และเพลงอาวรุทให้จนชำนาญ โดยพื้นฐานจิตใจแล้ว พระอภัยมณีเป็นคนใจอ่อนและซื่อๆ เช่น ตอนสินสมุทรจับเงือกนำมาได้

“พระลูกเล่าความจริงทุกสิ่งไป พระตกใจจึงว่าด้วยปรานี

แม่นแม่เจ้าเขารู้ว่าแรงนัก กลัวจะลักลอบพาบิดาหนี

จะโกรธเกรี้ยวเคี้ยวเล่นเป็นฐิติ ไม่พอที่ชีวิตันจะบรรลัย”

หรือ

“พระฟังคำนำเนตรลงพราวพราว คิดถึงยากยามวิโยคยิ่ง

โศกศัลย์”

และคำกลอนบางตอนว่า

“พระอภัยใจหายไม่วายเหลือว ให้เปล่าเปลี่ยวนัยนาเพียงอาสัญ

แต่มานะกษัตริย์ผู้ศักดิ์พัน อุตสาห์ก่ลั่นกลืนน้ำตาแล้วพาที”

หรือตอนที่หนีนางผีเสื้อสมุทรได้แล้วยังมีกลอนว่า

“พระอภัยใจอ่อนถอนสะอื้น อุตสาห์ฝืนพักตร์ว่านิจาเอ๋ย....”

อย่างไรก็ตาม พระอภัยมณีมีจิตเมตตาสงสารอันเป็นพื้นฐานของชาติติวงศ์ แสดงความเมตตาต่อเงือกในตอนต้นและยอมเผชิญภัยเองโดยบอกเงือกให้หนีเอาตัวรอดเมื่อนางยักษ์ตามมา ใกล้เคียงไล่มาถึงตัว เป็นต้น

สำหรับละครตัวอื่น ๆ โดยเฉพาะเงือกพ่อแม่ จะไม่ปรากฏในตอนอื่น ๆ นอกจากตอนนี้เท่านั้น เงือกพ่อแม่มีบทบาทมาก มีลักษณะคุณธรรมอันพิเศษ มีความกตัญญูกตเวทียอมตอบแทนพระคุณด้วยชีวิตเงือกแม่ไม่ได้มีบทบาทมากนัก นอกจากให้สินสมุทรจี๋หลังหนี ส่วนเงือกน้อยนั้นแสดงแต่บุคลิกภายนอก ตัวละครที่เด่นชัดคือนางผีเสื้อสมุทร สินสมุทร และพระโยคี ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากการอ่านคำกลอนอย่างละเอียด โดยประมวลจากคำบรรยาย คำพูด ความคิด และอารมณ์ของตัวละครนั้น

2. การวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์

นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็น “ยอดแห่งนิทานคำกลอน” จึงอาจกล่าวสรุปเป็นภาพรวมได้ว่าดียิ่งในเชิงวรรณศิลป์หรือศิลปะของการเรียบเรียง แต่ทั้งนี้นักเรียนควรวิเคราะห์เองว่าจริงหรือไม่เพียงใด โดยพิจารณาในแง่ต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 การใช้ถ้อยคำ สุนทรภู่ได้รับสมญาว่าเป็นเจ้าแห่งกลอนตลาด คือใช้ถ้อยคำภาษาง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันหรือคำพูดที่ใช้กันอยู่ทั่วไป มาร้อยเป็นคำกลอน มีเสียงลีลา จังหวะ และสัมผัสที่ไพเราะ แต่ละคำสื่อสารชัดเจน ให้อารมณ์ และได้รรถรส ใจความกระชับ คำเนินเรื่องรวดเร็วและเข้าใจง่าย เช่น บรรยายถึงลักษณะของสินสมุทรว่า

“.....	จนนางมารมีบุตรบุรุษชาย
ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช	แต่ดวงเนตรแดงคู่ดังสุริย์ฉาย
ทรงกำลังคั่งพระยาชาพลาย	มีเขี้ยวคล้ายชนนีมีศักดา”

หรือการบรรยายจากทะเลขณะที่พระอภัยมณีขึ้นเรือแก้วย่นหินนางผีเสื้อสมุทร สุนทรภู่บรรยายไว้เพียง 16 คำกลอน แล้วนำชื่อสัตว์น้ำมาซ้ำคำให้เห็นภาพ

“พระโถมยงองค์อภัยมณีนำถ	เพลิดประพาสพิศดูหมุ่มมัจฉา
เหล่าฉลามลี้วนฉลามตามกันมา	ค่อยเคลื่อนคลาดคล้ายคล้ายในสายชล
ฉนากอยู่คู่ฉนากไม่จากคู่	ขึ้นฟองฟู่ฟ่นฟองละอองฝน
ฝูงพิมพาพาฝูงเข้าแฝงวน	บ้างผุดพ่นฟองน้ำบ้างคำจร
กระโท่เรียงเคียงกระโท่ขึ้น โบกหาง	ลอยส้างกลางกระแสนแลสลอน
มังกรเกี่ยวเลี้ยวลอคอคค้อมังกร	ประชุมซ่อนแฝงชลขึ้นวนเวียน
ฝูงม้าน้ำทำท่าเหมือนม้าแผ่นดิน	ขึ้นลอยเล่นเลี้ยวลัดควัดเฉวียน
ตะเพียนทองล่องน้ำนำตะเพียน	คายนเฉยดูเพลีนจนเกินมา”

และสรุปไว้ 3-4 บรรทัด ตอนท้ายว่า

“เห็นละเมาะเกาะเขาเขี้ยวชอุ่ม	โขดตะกุ่มเคียงเคียงเรียงรุกษา
จะเหลียวซ้ายสายสมุทรสุดสายตา	จะแลขวาควันคลุ้มคลุ้มโพยม
จะเหลียวดูสุริย์แสงเข้าแฝงเมฆ	ให้วิเวกวาดองค์พระทรงโถม
ฟังสำเนียงเสียงคลื่นดูครื้น โครม	ยังทุกข์โถมนั่นในฤทัยทวิ”

ลักษณะอย่างนี้ทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมไปกับกวีที่พรรณนาเรื่องด้วย

2.2 การใช้กวีโวหาร กวีโวหารเป็นการใช้ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพพจน์หรือภาพในจินตนาการตามถ้อยคำของกวี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เป็นการบรรยายเพื่อเดินเรื่องมากกว่าการพรรณนา จึงไม่ใช่โวหารมากนัก ซึ่งพอจะจำแนกได้ดังนี้

- โวหารอุปมา มีการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เช่น
“ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช แต่ดวงเนตรแดงคู้งสุริย์ฉาย
ทรงกำลังคั่งพระยาชลาพลาย มีเขี้ยวคล้ายชนนีมีศักดา”
- หรือ
- “ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด คั่งสุรางค์นางนาฏในวังหลวง”
 - โวหารอุปลักษณ์ มีการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง เช่น
“เห็นหาดทรายพรายงามเป็นเงินราง”
 - โวหารอดีพจน์ มีโวหารที่กล่าวเกินจริง เพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึก
เช่น
“นางผีเสื้อเหลือโอรชโลดทะลิ่ง โดดหนึ่งยุคนธรขุนไศล
ลุยทะเลโครมครามออกตามไป สมุทรไทยแทบจะล่มถล่มทลาย”
- หรือ
- “แล้วลุกขึ้นยืนชะงอกโยกสังขาร จนโคลงคลอนเคลื่อนดังตั้งภูเขา”
 - โวหารสัทพจน์ มีการเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น
“ได้สามวันทันผิวกับลูกน้อย เห็นเลื่อนลอยลิลลิบยั้งถึถอน
กระโจมโจนโชนโชนโชนโลทร กลิ่นกระถ่อนฉลาดาบสะท้อนมา”

3. คุณค่า

3.1 คุณค่าทางสติปัญญา พระอภัยมณีนับว่าเป็นนิทานที่มีคุณค่ามากเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

3.1.1 จินตนาการของผู้แต่ง สุนทรภู่มีจินตนาการกว้างไกลมากในตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร โดยได้แสดงให้เห็นถึงจินตนาการทางพันธุกรรมศาสตร์ ลักษณะของลินสมุทรที่ได้เชื้อพันธุ์จากนางผีเสื้อสมุทร เช่น มีเขี้ยวอก วัยน้ำแก่ง มีกำลังมาก เป็นต้น หรือ การเกิดของเงือก ซึ่งเป็นการผสมพันธุ์ระหว่างมนุษย์กับปลา มีการผสมผสานทางพันธุกรรมหลายอย่าง ตั้งแต่รูปร่างลักษณะ พฤติกรรมพื้นฐาน เป็นต้น

3.1.2 ความรู้เรื่องคติธรรม ได้กล่าวไว้บ้างแล้วในตอนที่กล่าวถึงแนวการอ่าน วรรณคดีเรื่องนี้ ในตอนนี้มีโอวาทที่สำคัญของพระโยคีว่า

“ฝ่ายโยคีมียศพจนารถ	ให้โอวาทนางัยกะไม่หักหาญ
จงตัดบ่วงห่วงโยอาลัยลาญ	อย่าปองผลาญลูกพี่ของตัวเลย
ทั้งนี้เพราะเคราะห์กรรมทำให้วุ่น	จึงสิ้นบุญวาสนาสีกาเอ๋ย
เห็นมิได้ไปอยู่เป็นคู่เชย	ด้วยสองเคยปลุกเลี้ยงกันเพียงนั้น
อย่าคาราคีตติดตามด้วยความโกรธ	จะเป็นโทษกับสีกาเมื่ออาศัย
จงยับยั้งฟังคำรูปราพัน	ไปสวรรค์ันฤพานสำราญใจ”

กลอนตอนนี้มีทั้งคำแนะนำ คำปลอบประโลม และคำสั่งสอนครบถ้วน

3.1.3 ความรักและความกตัญญู ระหว่างบิดาและบุตรคือพระอภัยมณี กับ สีนสมุทร ระหว่างผู้มีพระคุณกับผู้ที่ได้รับคุณนั้นคือพระอภัยมณีกับพ่อเงือก ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

3.1.4 ความรู้เรื่องทะเล ฉากในตอนนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในทะเล ทั้งสิ้น ซึ่งมี ผู้สันนิษฐานว่า ทะเลที่กล่าวถึงนี้คือทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ มหาสมุทรอินเดีย อยู่ทางตะวันตกของประเทศไทยตลอดแนวไปจนถึงอ่าวเกาะตะมาในสหภาพ พม่า เกาะแก้วพิสดาร ในจินตนาการก็อยู่ในทะเลด้านนี้

3.2 คุณค่าทางอารมณ์ ในตอนนี้อาจแยกตามรสในวรรณคดีไทย ซึ่งก็คือ รส ทางอารมณ์ของผู้อ่านที่เกิดความรู้สึกคล้อยตามรสน่าของกวี ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ความรู้ และความบันเทิงไปพร้อม ๆ กัน ดังนี้

3.2.1 รสแห่งความงาม (เสาวرنี) คือบทชมความงามของตัวละคร สิ่ง ปลุกสร้าง ธรรมชาติ หรือความงามของสิ่งอื่นที่มองเห็นได้ อ่านแล้วทำให้เกิดภาพพจน์ตามบทกวี เช่น ตอนพระอภัยมณีชมโฉมนางเงือกน้อย

พงศ์กษัตริย์ทัศนนางเงือกน้อย	ดูเข้มซ้อยโฉมเฉลาทั้งเผ่าผม
ประไพพัศตร์ลักษณ์ล้ำล้วนขำคม	ทั้งเนียนมวลงเปล่งออกแต่งทรวง
ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด	ดังสุรางค์นางนาฏในวังหลวง
พระเพลิงพิศคิดหมายเสียดายดวง	แล้วหนักหน่วงนึกที่จะหนีไป

3.2.2 รสแห่งความรัก (นารีปราโมทย์) คือ บทกวีพาราสิ หรือปลอบประโลมใจ ส่วนมากเป็นบทของชายเกี่ยวหรือปลอบประโลมหญิง เช่น ตอนพระอภัยมณีปลอบประโลม นางผีเสื้อสมุทร ตอนฝันร้ายว่า

..... อนิจจาใจหาย
 เจียวสายใจ

แม้สิ้นสูญบุญนางในปางนี้	ไม่มีที่พึ่งพาจะอาศัย
--------------------------	-----------------------

จะกอดศพชนหน้าโศกาลัย	ระกำใจกว่าจะม้วยไปด้วยกัน
นีกจะใคร่สะเคาะพระเคราะห์เจ้า	พอบรรเทาโทษที่อาสัญ
เหมือนงอนง้อขอชีวิตแก่เทวีญ	กลัวแต่ขวัญเนตรพี่จะมีทำ

3.2.3 รสแห่งความโกรธ หรือตัดพ้อต่อว่า (พิโรธวาทัง) คือ บทแสดงอารมณ์โกรธหรือน้อยอกน้อยใจของตัวละครที่ผู้อ่านจะรู้สึกคล้อยตามไปด้วย เช่น ตอนนางผีเสื้อสมุทร ตัดพ้อต่อพระอภัยมณีว่า

นิจาเอ๋ยเคยอยู่เป็นคู่ชื่น	ทุกวันคืนค่ำเช้าไม่เศร้าหมอง
จนมีลูกปลุกเลี้ยงเคียงประคอง	มิให้ห้องเคืองขัดพระอัชฌา
อยู่ดีดีหนีเมียมาเสียได้	เสียน้ำใจนอกรักเป็นนักรหนา
จึงอุตส่าห์พยายามสู้ตามมา	ขอเป็นข้าบาทบงสุ์พระทรงธรรม

3.2.4 รสแห่งความโศกเศร้า (สัลลาปังคพิสัย) คือ บทแสดงอารมณ์โศกเศร้าอันเกิดจากการพลัดพราก การสูญเสีย ที่ตัวละครแสดงออก เช่น ตอนที่นางผีเสื้อสมุทรทราบว่ พระอภัยมณีกับสินสมุทรหนี

.....
.....
เสียน้ำใจในอารมณ์ไม่สมประดี	สองมือตืออกดมพุ่มน้ำตา
ลงกลิ้งเกลือกเสือกกายร้องไห้ไร	เสียงโฮโฮดังก้องท้องอุหา
พระรูปหล่อพ่อคุณของเมียอา	ควรรหรือมาทิ้งขว้างหมองหมางเมีย
ทั้งลูกน้อยยกลอยใจไปด้วยเล่า	เหมือนควักเอาดวงใจน้องไปเสีย
น้องร้อนรุ่มกลุ่มใจคังไฟเลีย	ทูนหัวเมียช่างไม่ไว้อาลัยเลย

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์

กลุ่มที่

1.
 1.
 ประธานกลุ่ม
2.
 2.
 กรรมการ
3.
 3.
 กรรมการ
4.
 4.
 กรรมการ
5.
 5.
 ผู้รายงาน
6.
 6.
 เลขานุการ

คำสั่ง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทหรือยกเรื่อง เรื่อง “อย่า” ของ ปราบรณา บำรุง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. รูปแบบการแต่ง คือ

2. กลวิธีการแต่ง คือ.....

3. เนื้อหาสาระคือ

4. จุดมุ่งหมายในการแต่งคือ

.....

 5. การใช้คำ – ภาษา คือ

.....

6. คุณค่าของบทร้อยกรอง คือ

.....

อย่า

ชีวิตคนมีค่ารักษาไว้
 ควรระวังระไวให้เคร่งครัด
 เอดส์โรคร้ายใครรู้ตัวกลัวโรคเอดส์
 ดิดเอดส์แก้ไม่ได้วายชีวิ
 สูบบุหรี่ก็มีโทษโปรดเลิกละ
 โรคมะเร็งถามหาพวุ่นวาย
 เชื้อแพทย์เถิดขอร้องมวลน้องพี่
 ถ้าไม่รักไม่ห่วงไม่ท้วงติง
 เฮโรอีนฝิ่นกัญชายาบ้าเหล่า
 อย่าอยากกริอย่าอยากลองแต่ต้องมัน
 ไซ้บังอาจอวดกล้ามาสอนสั่ง
 รู้ว่ามันอันตรายเป็นภัยพิษ

อย่างปล่อยไปตามสนุกทุกข์ถนัด
 สารพัดมากมายอันตรายมี
 อย่าร่วมเพศสำส่อนวอนน้องพี่
 ทางที่ดีต้องป้องกันพันอันตราย
 หยุคเถิดนะมัวประมาทอาจจะสาย
 อาจต้องตายก่อนแก้แย่งจริงจัง
 สูบบุหรี่อันตรายร้ายแรงยิ่ง
 ที่เฝ้าวิงวอนก็เพราะห่วงกัน
 ของมอมเมาเปล่าประโยชน์โทษมหันต์
 อันตรายทั้งนั้นปั่นชีวิต
 เพียงแต่เตือนให้ระวังยับยั้งจิต
 อย่าได้คิดลองดีไม่มีคุณ

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์

กลุ่มที่

1.
1.
2.
2.
3.
3.
4.
4.
5.
5.
6.
6.

คำสั่ง ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด “การวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม”

คำสั่ง ให้ผู้เรียนเขียนแผนภาพความคิดเรื่องการพิจารณาวรรณกรรมร้อยกรอง

ใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 (กลุ่มทดลอง)

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์

กลุ่มที่

1.
ประธานกลุ่ม
2.
กรรมการ

3.
 กรรมการ
4.
 กรรมการ
5.
 ผู้รายงาน
6.
 เลขานุการ

คำสั่ง 1. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านนิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนี
 นางผีเสื้อ แล้ววิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1. วิเคราะห์รูปแบบและกลวิธีในการแต่ง
 กลุ่มที่ 2. เล่าเรื่องย่อและวิเคราะห์เนื้อหาสาระ
 กลุ่มที่ 3. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร
 กลุ่มที่ 4. วิเคราะห์ความงามและความไพเราะของบทร้อยกรอง
 กลุ่มที่ 5. วิเคราะห์คุณค่าของบทร้อยกรอง

2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้
 ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวของพระอภัยมณีและวิธีแก้ไข
 กลุ่มที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครที่น่าเห็นใจมากที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผล

ประกอบการอธิบาย

กลุ่มที่ 3 นางผีเสื้อสมุทรควรจะปฏิบัติตนเช่นไรจึงจะเป็นที่รักของลูกและสามี
 ผู้เรียนคิดว่าควรมีหลักในการครองเรือนอย่างไรจึงจะทำให้ชีวิตคู่ยืนยาว

กลุ่มที่ 4 ถ้าผู้เรียนเป็นพระอภัยมณี ผู้เรียนจะคิดหนีนางผีเสื้อสมุทรหรือไม่ เพราะเหตุ
 ใด

กลุ่มที่ 5 ผู้เรียนคิดว่าเรื่องนี้ ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่ผู้เรียน และผู้เรียนจะนำไปใช้ใน
 ชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผลงานกลอนบทละครเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร (กลุ่มทดลอง)

ชื่อ-สกุล..... เลขที่ ชั้น

คำสั่ง ให้ผู้เรียนแต่ละคนเลือกบทกลอนที่ชอบ 3-4 บท อธิบายความหมายของบทกลอน และสรุปความคิดเห็นว่าเหตุใดจึงชอบ พร้อมวาดภาพระบายสีตกแต่งให้สวยงาม ในรูปแบบที่ตนเองสนใจและถนัด พร้อมนำเสนอผลงานหน้าชั้น

(กลุ่มทดลอง)

แบบประเมินผลงานกลอนบทละครเรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร
ผู้รับการประเมิน ชื่อ-สกุล เลขที่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/....

เกณฑ์การประเมินผลงาน

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
- การวิเคราะห์ คุณค่าของ บทกลอน	อธิบายความหมาย ของบทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ถูกต้องชัดเจน	อธิบายความหมายของ บทกลอนและแสดง เหตุผลได้ถูกต้อง แต่ ไม่ครบถ้วน	อธิบายความหมาย ของบทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ไม่ชัดเจน	อธิบาย ความหมายของ บทกลอนและ แสดงเหตุผลได้ ไม่ชัดเจน
- รูปแบบของ ผลงาน	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบสวยงาม น่าสนใจ	รูปแบบไม่สวยงาม เท่าที่ควร	ไม่ เท่าที่ควร รูปแบบ ไม่น่าสนใจ

ผลการประเมิน

ระดับคะแนน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด

ง

ช

อ

ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน (กลุ่มทดลอง)

นิทานคำกลอน เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

**แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย
และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์**

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน เวลา 40 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายหรือทำสัญลักษณ์ใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้
4. เมื่อสอบเสร็จแล้วให้ส่งกระดาษคำตอบและแบบทดสอบที่กรรมการคุมสอบ

ใช้เรื่องพระบรมราโชวาท ตอบคำถาม ข้อ 1-10

1. รัชกาลที่ 5 ส่งพระราชโอรสไปศึกษาต่างประเทศด้วยเงินพระคลังข้างที่ซึ่งเป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ด้วยเหตุผลใด?
 - ก. เพราะมีลูกมากเกรงคนติเตียนว่านำเงินแผ่นดินไปใช้มาก
 - ข. เพราะเงินแผ่นดินนั้นควรใช้สำหรับข้าราชการไปศึกษาดูงาน
 - ค. เพราะการให้การศึกษาก็เหมือนการให้ทรัพย์เป็นมรดกไว้ล่วงหน้า
 - ง. เพราะเกรงว่าลูกจะกลับมาทำประโยชน์ตอบแทนคุณแผ่นดินได้ไม่คุ้มค่า
2. หลักคำสอนในรัชกาลที่ 5 ที่พระราชทานพระเจ้าลูกยาเธอ ข้อใดมีความครบถ้วน ?
 - ก. เว้นการเป็นหนี้สิน และการเกรงผู้อื่น
 - ข. การไม่ไว้วางใจ และไม่ฟังซ่านสุรุ่ยสุร่าย
 - ค. การประหยัด การหมั่นเรียน และการรู้จักระวังใจผู้อื่น
 - ง. ความประพฤติ การศึกษา และการใช้จ่ายอย่างมีสติกำกับ
3. ผู้ตีฝรั่งเขามั่งมีสืบตระกูลกันมาด้วยได้ดอกเบียค่าเช่าต่าง ๆ ตัวเองเป็นผู้ได้เงินจากรายถูเลี้ยงพอสมควรที่จะเลี้ยงชีวิตและรักษาเกียรติยศเท่านั้น“อย่าไปอวดมั่งอวดมีทำเทียบเทียมเขาให้ฟังซ่านไปเป็นอันขาด” จากข้อความที่ขีดเส้นใต้ ตรงกับสำนวนไทยในข้อใด ?

- ก. วัตรรอยเท้า
- ข. จี๋ข้างจับตักแตน
- ค. เห็นข้างจี๋ จี๋ตามข้าง
- ง. ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ
4. “เงินเบี้ยหวัด” มีความหมายตามข้อใด ?
- ก. เงินเดือนที่จ่ายให้แก่ข้าราชการเป็นรายปี
- ข. เงินเดือนที่จ่ายให้แก่พระบรมวงศานุวงศ์เป็นรายปี
- ค. เงินเดือนที่จ่ายให้แก่ข้าราชการและพระบรมวงศานุวงศ์เป็นรายปี
- ง. เงินบำรุงพระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป จ่ายให้ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
5. “อย่าทำใจโตมือโตสุร่ยสุร่ายโดยถือตัวว่าเป็นเจ้านายมั่งมีมากหรือถือว่ามีเงินทองถมไป ขอบอกเสียให้รู้แต่ต้นมือว่าถ้าผู้ใดไปเป็นหนี้มาจะไม่ยอมใช้หนี้ให้เลย หรือถ้าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้จะไม่ใช้เปล่าโดยไม่มีโทษแก่ตัวเลย”
- จากข้อความข้างต้นผู้พูดมีจุดประสงค์เช่นใด ?
- ก. ข่มขู่
- ข. แนะนำ
- ค. คาดโทษ
- ง. ตักเตือน
6. “การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้ เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่น ๆ ด้วยเป็นของติดตัวอยู่ได้ ไม่มีอันตรายที่จะเสื่อมสูญ”
- จากข้อความข้างต้นแสดงทรรศนะใดชัดเจนที่สุด ?
- ก. มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
- ข. วิชาประเสริฐกว่าทรัพย์
- ค. หน้าที่ของบิดามารดา คือ จัดเตรียมมรดกไว้ให้ลูกด้วยการให้การศึกษา
- ง. สังคมยกย่องคนมีวิชาความรู้มากกว่าคนมีทรัพย์
7. นักเรียนคิดว่าผู้จบการศึกษาจากต่างประเทศได้รับประโยชน์ข้อใดมากที่สุด ?
- ก. สังคมให้การต้อนรับ และยกย่องสรรเสริญ
- ข. สามารถทำงานที่ต่างประเทศได้และมีรายได้ดี
- ค. สามารถทำคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติได้มาก

- ง. สามารถหางานทำได้ง่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
8. ถ้านักเรียนไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ พระบรมราโชวาทข้อใดที่นักเรียนควรยึดมั่นมากที่สุด ?
- จงเป็นคนอ่อนน้อมว่านอนสอนง่าย อย่าให้เป็นทวิมานะในทางที่ผิด
 - อย่าตื่นตัวเองว่าได้ไปร่ำเรียนภาษาฝรั่งแล้วลืมภาษาไทย กลับเห็นเป็นการเก๋การโก้
 - เงินนั้นไม่ควรนำมาจำหน่ายในการที่ไม่เป็นประโยชน์ไม่เป็นเรื่องและเป็นการที่ไม่มีคุณค่า
 - จงอุทิศเวลาเรียนโดยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำการให้เป็นคุณประโยชน์
9. จากการศึกษาเรื่องพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5 ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าผู้เขียนมีวิสัยทัศน์เช่นใด ?
- รักลูกเหนือสิ่งอื่นใด
 - รู้คุณค่าของการศึกษา
 - รอบคอบและมองการณ์ไกล
 - ลำบากก่อนจะสบายเมื่อปลายมือ
10. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างเจ้านายไทยกับเจ้านายฝรั่งเรื่อง “การใช้จ่ายทรัพย์” ?
- เจ้านายฝรั่งได้เงินมาด้วยดอกเบี้ย ส่วนเจ้านายไทยได้เงินจากรายการเลี้ยง การพิจารณาในการใช้จ่ายทรัพย์จึงต่างกัน
 - เจ้านายฝรั่งฉลาดในการใช้จ่าย ไม่สุรุ่ยสุร่ายฟุ้งเพื่อเหมือนเจ้านายไทย
 - เจ้านายไทยตระหนักดีเห็นยาว ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเหมือนเจ้านายฝรั่ง
 - เจ้านายฝรั่งใช้จ่ายทรัพย์ได้คุ้มค่ากว่าเจ้านายไทยเพราะมีรสนิยมนดี

ใช้เรื่องอิศรญาณภายิต ตอบคำถาม ข้อ 11-20

11. อิศรญาณภายิตให้ประโยชน์ข้อใดมากที่สุด ?
- ให้ความรู้และข้อคิดต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน
 - เห็นคุณค่าดีและค่านิยมของคนไทยสมัยโบราณ
 - นำคติเตือนใจจากภายิตไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

- ค. ผู้ใหญ่มีความรู้ประสบการณ์มากกว่า ย่อมรู้ว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี
- ง. ผู้ใหญ่สามารถคุ้มครองเด็กให้ได้รับความปลอดภัยได้เสมอ

ใช้บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกตอบคำถาม ข้อ 21- 30

21. จุดจบของเรื่อง “เห็นแก่ลูก” จบลงในลักษณะใด ?

- ก. นายล้าขอมรับเงินแล้วก็หนีไป
- ข. นายล้าบอกความจริงกับแม่ล่อ
- ค. นายล้าไม่เปิดเผยตัวเองกับแม่ล่อ
- ง. นายล้ายกลูกสาวให้พระยาภักดีนฤนาถ

22. ทำไมพระยาภักดีนฤนาถจึงไม่ต้องการให้นายล้าแสดงตนเป็นพ่อกับแม่ล่อ ?

- ก. เพราะนายล้ายากจน
- ข. เพราะนายล้าไม่เคยเลี้ยงดูลูก
- ค. เพราะนายล้าเคยถูกจำคุก
- ง. เพราะนายล้ามีอาชีพทุจริต

23. จากประโยคที่ว่า “ให้เขาคงนับถือรูปผมอันเท่านั้น” หมายความว่าอย่างไร ?

- ก. แม่ล่อเชื่อว่าพ่อรักตน
- ข. แม่ล่อเชื่อว่าพ่อเป็นคนดี
- ค. แม่ล่อเชื่อว่าพ่อตายแล้ว
- ง. แม่ล่อเชื่อว่าพ่อยังมีชีวิตอยู่

24. “เอ๊ะ! นี่แกจะขายฉันว่า แกเป็นพ่อแม่ล่อยังงั้นหรือ”

คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร ?

- ก. เปิดเผย
- ข. อธิบาย
- ค. ชี้แจง
- ง. ส่งข่าว

25. “จะทำไม แหม! ทำเก่งจริงนะ เจ้าคุณนะแกแล้วนะครับจะประพุดเป็นเด็กไปได้”

ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึงการกระทำในข้อใด ?

- ก. แจ้งตำรวจับ
- ข. ใช้อาวุธต่อสู้กัน
- ค. ใช้กำลังต่อสู้กัน
- ง. ให้คนรับใช้มาช่วยต่อสู้

26. “ยังงั้นซิ ถึงการน้อ โกงก็มีหลายชนิดหลายชั้นเหมือนกัน ถ้าไม่ยังงั้นคุณเองจะได้มาลอยหน้าเป็นพระยาอยู่หรือ”

จากข้อความดังกล่าวผู้พูดต้องการจะสื่อความหมายว่าอย่างไร ?

- ก. ผู้พูดถูกกล่าวหาว่าเคยน้อ โกง
- ข. ชุณนางข้าราชการล้วนเคยน้อ โกงทั้งนั้น
- ค. ผู้ฟังก็เคยน้อ โกงมาจน ได้ดิบได้ดี
- ง. บุคคลชั้นพระยามีความซื่อสัตย์ไม่เคยน้อ โกงใคร

27. แนวคิดจากบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกข้อใด ถ้าผู้เรียนนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันจะก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด ?

- ก. ความรักของบุพการีที่มีต่อลูกบริสุทธิ์และยิ่งใหญ่
- ข. การทุจริตทำให้ครอบครัวเดือดร้อน
- ค. ความสุภาพอ่อนหวานเป็นคุณสมบัติของสตรี
- ง. เงินคือสิ่งสำคัญที่จะบันดาลทุกอย่าง

28. ถ้านายทองคำทราบว่าแม่ล่อเป็นบุตรของผู้เคยต้องโทษมาก่อน คาดว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้น ?

- ก. นายทองคำจะไม่แต่งงานกับแม่ล่อ
- ข. นายทองคำจะแต่งงานกับแม่ล่อตามปกติ
- ค. แม่ล่อจะไม่ยอมแต่งงานกับนายทองคำ
- ง. แม่ล่อจะไปอยู่พิษณุโลกกับนายล้ำ

29. ลักษณะนิสัยที่เด่นที่สุดของพระยาภักดินฤนาถคือข้อใด ?

- ก. รักและหวังดีต่อเพื่อนอย่างจริงใจ
- ข. ชอบช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก
- ค. รัก ปราบปราม และอยากให้เด็กที่เลี้ยงไว้มีความสุข
- ง. มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้ได้บังคับบัญชา

30. คำพูดใดแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่น่ายกย่องของนายกล้า ?

- ๙. หล่อนได้เขียนรูปพ่อของหล่อนขึ้นไว้ในใจเป็นคนดีไม่มีที่ติ ผมไม่ต้องการลบรูปนั้นเสียเลย
- ๑๐. ผมมีความผิดที่ทิ้งแม่ล่อไปเสียนาน นี่แม่ล่อคงไม่รู้เลยซะว่าผมเป็นพ่อเห็นจะนึกว่าเจ้าคุณเป็นพ่อกระมัง
- ค. ผมคิดว่าเป็นหน้าที่จะต้องมาอยู่กับภักดีลูกสาวผม เพื่อจะได้ช่วยเหลือกิจการงานในฐระ

ต่าง ๆ

ตามเวลาอันควร

- ง. ผมตั้งใจทำมาหากินในทางอันชอบธรรมจริง ๆ ที่เดียว ถ้าผมคิดโยกโย้ไปอย่างใดอย่างหนึ่งอีกขออย่าให้แค้นอาญาจักรเลย

ใช้เรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ตอบคำถามข้อ 31-40

31. ผู้ที่ช่วยชีวิตพระอภัยมณีให้รอดพ้นจากนางผีเสื้อสมุทร คือใคร ?

- ก. นางเงือก
- ข. สีนสมุทร
- ค. ศรีสุวรรณ
- ง. โยคี

32. เหตุผลสำคัญข้อใดที่ทำให้นางผีเสื้อสมุทรต้องอดข้าวอดน้ำ 3 วัน ?

- ก. ทำพิธีเสริมบารมีให้ตัวเอง
- ข. ทำกุศลตามคำแนะนำของพระอภัยมณี
- ค. สะเดาะเคราะห์ที่ฝันร้าย
- ง. เทวดาเข้าฝัน

33. “เราลงเสกเลขไว้สำเร็จ ดั่งเขื่อนเพชรภูตปีศาจไม่อาจใกล้
มันอยู่ห่าง ๆ ช่างเป็นไร ทำไมได้นับดาเข้าอย่างกลัว ”
คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงใคร ?
- ก. สิ้นสมุท
 - ข. สูดสาคร
 - ค. ศรีสุวรรณ
 - ง. พระอภัยมณี
34. จากบทประพันธ์ “ช่างชาติชั่วหัวกระดูกตกต่อแหล ลวงให้แม่หลงกลเที่ยวค้นหา”
คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด ?
- ก. หัวแข็ง หัวดี
 - ข. โทก หลอกลวง
 - ค. หยาบคาย น่าเกลียด
 - ง. หัวหมอ หัวทึบ
35. ข้อความใดเป็นอุปมาโวหาร ?
- ก. ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด ดั่งสุรางค์นางนาฏในวังหลวง
 - ข. ทรงกำลังดังพระยาชลาพลาย มีเขี้ยวคล้ายชนนีมีศักดิ์
 - ค. ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช แต่ดวงเนตรดุดังสุริย์ฉาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
36. “แล้วนางยักษ์หักขาฉีกสองแขน ไม่หายแค้นเลี้ยวกินสิ้นทั้งคู่”
ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึงใคร?
- ก. พระอภัยมณีกับสิ้นสมุท
 - ข. เงือกเผ่าผิวเมีย
 - ค. หนุมสาวต่างเมืองที่เกาะแก้วพิสดาร
 - ง. สามิภรรยาผู้ดูแลเกาะแก้วพิสดาร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามวัดเจตคติฉบับนี้ถามเกี่ยวกับความรู้ ความรู้สึก และความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย

2. วิธีตอบแบบสอบถามในข้อหนึ่ง ๆ จะมีข้อความให้ผู้เรียนเลือกตอบตามระดับความรู้สึก 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้ผู้เรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของผู้เรียนมากที่สุด

3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของผู้เรียน คำตอบของผู้เรียนจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยต่อไป

ชื่อ..... เลขที่ ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ /.....

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ฉันคิดว่าวิชาภาษาไทยควรค่าแก่การศึกษา					
2. ฉันคิดว่าวิชาภาษาไทยเรียนไม่ยาก					
3. ฉันคิดว่าการเรียนภาษาไทยช่วยเพิ่มพูนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
4. ฉันเรียนวิชาภาษาไทยที่ไร่ง่วงนอนทุกที					
5. วิชาภาษาไทยมีส่วนช่วยได้มากในการเรียนต่อในระดับสูง					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

6. ฉันคิดว่าควรลดชั่วโมงเรียน วิชา ภาษาไทยและเพิ่มชั่วโมงเรียน วิชาอื่นแทน					
7. ฉันชอบชวนเพื่อนคุยในชั่วโมง เรียนวิชาภาษาไทย					
8. ในเวลาเรียนวิชาภาษาไทย ฉันจะติดตามเนื้อเรื่องด้วย ความสนใจ					
9. วิชาภาษาไทยช่วยให้เข้าใจถึง วัฒนธรรมประเพณีไทย					
10. วิชาภาษาไทยไม่ส่งเสริมการ พัฒนาทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน					
11. ฉันคิดว่าวิชาภาษาไทยช่วย ให้ เรียนวิชา อื่น ๆ ได้เข้าใจง่าย ขึ้น					
12. ฉันสนุกสันทนาการกับการทำ กิจกรรมวิชาภาษาไทย					
13. วิชาภาษาไทยไม่มี ความสำคัญใน ปัจจุบัน					
14. ฉันสามารถนำความรู้วิชา ภาษาไทยไปพัฒนาตนเองได้					
15. วิชาภาษาไทยไม่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการคิดสร้างสรรค์					
16. กิจกรรมการเรียนวิชา ภาษาไทย					

ทำให้ขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก					
17. วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่เรียนแล้ว เข้าใจยาก					
ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
18. การเขียนคำภาษาไทยถ้าวาง รูปสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ไม่ถูกต้องจะทำให้สื่อความหมาย ผิดพลาดได้					
19. เมื่อถึงวิชาภาษาไทยฉันมี ความรู้สึกว่าไม่อยากเรียน					
20. ฉันไม่อยากทำการบ้านวิชา ภาษาไทย					

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นอายุ 12-17 ปี

คำแนะนำ แบบประเมินนี้เป็นประโยชน์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออก
ในลักษณะต่าง ๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ท่านเลือกคำตอบที่
ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี

โปรดตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ เพื่อให้ท่านรู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ก่อนข้างจริง
จริงมาก โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการ	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ก่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบาย ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไร ขึ้นกับฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุม อารมณ์ไม่ได้					
4	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
5	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียง เล็กน้อย					
6	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบาย เหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
7	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิดมีอาการเปลี่ยนแปลง					
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้สึก					
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันทำ					
10	ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจ การกระทำของฉัน					
11	ฉันรู้สึกว่าผู้อื่นชอบเรียกร้องความสนใจมาก เกินไป					
12	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยังยินดีรับฟังความทุกข์					

	ของผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือ					
1 3	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
ข้อ	รายการ	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
1 4	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					
1 5	เมื่อฉันทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ“ขอโทษ” ผู้อื่นได้					
1 6	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
1 7	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
1 8	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
1 9	ฉันไม่รู้ว่าฉันเก่งเรื่องอะไร					
2 0	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้					
2 1	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
2 2	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็ม ความสามารถ					
2 3	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็ไม่ยอมแพ้					
2 4	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
2 5	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดย ไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
2 6	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข					
2 7	ฉันรู้สึกว่า การตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยาก สำหรับฉัน					
2 8	เมื่อต้องการทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจได้ว่าทำอะไรก่อนหลัง					
2 9	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคน ที่ไม่คุ้นเคย					

30	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบ จัดกับความเคยชินของฉัน					
31	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้					
34	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
ข้อ	รายการ	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
35	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลเพียงพอ					
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบาย เหตุผลที่เขายอมรับได้					
37	ฉันรู้สึกดีน้อยกว่าผู้อื่น					
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
40	ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก					
41	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่า จะดีขึ้น					
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้ เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
44	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุด สัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน					
45	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่าฉัน					
46	ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
47	ฉันไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย					

4 8	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่งที่ ฉันชอบ					
4 9	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้					
5 0	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ด เหนื่อยจากภาระหน้าที่					
5 1	ฉันไม่สามารถทำใจให้มีความสุขได้จนกว่าจะได้ ทุกสิ่งที่ต้องการ					
5 2	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้น เสมอ					

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 7 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (แบบ 4 MAT) เรื่องพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
สาระสำคัญ						
1. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. สามารถใช้เป็นกรอบใน การกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้						
3. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
5. เป็นตัวชี้้นำการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
6. ครอบคลุมสมรรถภาพ การเรียนรู้ด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ความรู้ ความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1
ความสามารถในการ	+1	+1	+1	+1	+1	1

	ปฏิบัติ						
สาระการเรียนรู้		+1	+1	+1	+1	+1	1
7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์						
การเรียนรู้		+1	+1	+1	+1	+1	1
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน						

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

9. สอดคล้องกับจุดประสงค์

การเรียนรู้

10. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

11. ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้

ด้วยตนเอง

12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุก

คนได้แสดง

ความคิดเห็น

13. กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนา

สมองซีกซ้าย

และซีกขวาอย่างสมดุล

14. ผู้เรียนสามารถสร้าง

ผลงานตาม ความสนใจและความ

ถนัด

ตาราง 7 (ต่อ)

		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	เฉลี่ย
	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	(IO C)
15.	ผู้เรียนมีการปรับปรุงงาน						
และประเมิน		+1	+1	+1	+1	+1	1
ผลงาน		+1	+1	+1	+1	+1	1

16. ผู้เรียนสามารถนำความรู้						
ความคิดไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
สื่อ/แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้						
18. ใ้รายละเอียดความรู้อย่างชัดเจน						
19. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1
สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง	+1	+1	+1	+1	+1	1
ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล						
20. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์						
การเรียนรู้						
21. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัด						
ประเมินผล						
22. มีการประเมินผลตามสภาพจริง						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) = 1

ตาราง 8 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (แบบ 4 MAT) เรื่องอิสรณภายิต

	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	เฉลี่ย
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	(IO C)

สาระสำคัญ

1.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2.	สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1

จุดประสงค์การเรียนรู้

3.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4.	สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
5.	เป็นตัวชี้้นำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	ครอบคลุมสมรรถภาพการเรียนรู้ด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1
	ความรู้ ความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	ความสามารถในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1

สาระการเรียนรู้

7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน						

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

9.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
10.	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
11.	ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้						

- ด้วยตนเอง
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น
13. กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล
14. ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานตามความสนใจและความถนัด
- ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
15. ผู้เรียนมีการปรับปรุงงานและประเมินผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
16. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ใ้รายละเอียดความรู้อย่างชัดเจน						
19. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล						
20. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1

21. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัด
ประเมินผล
22. มีการประเมินผลตามสภาพจริง

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) = 1

ตาราง 9 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (แบบ 4 MAT) เรื่องเห็นแก่ลูก

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
สาระสำคัญ						
1. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. สามารถใช้เป็นกรอบใน การกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้						
3. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1

5.	เป็นตัวชี้้นำการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	ครอบคลุมสมรรถภาพ การเรียนรู้ด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถในการ ปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1
7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9.	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้						
10.	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
11.	ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเอง						
12.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุก คนได้แสดง ความคิดเห็น						
13.	กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนา สมองซีกซ้าย และซีกขวาอย่างสมดุล						
14.	ผู้เรียนสามารถสร้าง ผลงานตาม ความสนใจและ ความถนัด						

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
15. ผู้เรียนมีการปรับปรุงงาน และประเมิน ผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
16. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความคิดไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
สื่อ/แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ใ้รายละเอียดความรู้อย่างชัดเจน						
19. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
	+1	+1	+1	+1	+1	1
	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล						
20. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้						
21. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัด ประเมินผล						
22. มีการประเมินผลตามสภาพจริง						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) = 1

ตาราง 10 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 (แบบ 4 MAT) เรื่องพระอภัยมณี

องค์ประกอบ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
สาระสำคัญ							
1.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2.	สามารถใช้เป็นกรอบใน การกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้							
3.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4.	สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
5.	เป็นตัวชี้้นำการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	ครอบคลุมสมรรถภาพ การเรียนรู้ด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1
	ความรู้ ความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	ความสามารถในการ						
	ปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1
สาระการเรียนรู้							
7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน						

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

9. สอดคล้องกับจุดประสงค์

การเรียนรู้

10. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

11. ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้

ด้วยตนเอง

12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุก

คนได้แสดง

ความคิดเห็น

13. กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนา

สมองซีกซ้าย

และซีกขวาอย่างสมดุล

14. ผู้เรียนสามารถสร้าง

ผลงานตาม

ความสนใจและ

ความถนัด

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
15. ผู้เรียนมีการปรับปรุงงาน						
และประเมิน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
16. ผู้เรียนสามารถนำความรู้						
ความคิดไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
17. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ใ้รายละเอียดความรู้อย่างชัดเจน						

19. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน						
สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง	+1	+1	+1	+1	+1	1
ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1
20. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์						
การเรียนรู้						
21. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัด						
ประเมินผล						
22. มีการประเมินผลตามสภาพจริง						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) = 1

ตาราง 11 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (แบบปกติ) เรื่องพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 5

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
สาระสำคัญ						
1. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	+1	+1	+1	+1	+1	1

	จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้							
3.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4.	สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
5.	เป็นตัวชี้้นำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	ครอบคลุมสมรรถภาพการเรียนรู้ด้านความรู้ ความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1
		0	+1	+1	+1	+1	0.8
	ความสามารถในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1
	สาระการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน						
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
9.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
10.	ยึดผู้สอนเป็นสำคัญ						
11.	ผู้สอนใช้วิธีบรรยายเป็นหลัก						
12.	กิจกรรมการเรียนรู้ครบ 3 ขั้นตอน						
13.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความคิด ไปประยุกต์ใช้ใน						

ชีวิตประจำวันได้

14. ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

ผลงานและ

ผลงานไม่หลากหลาย

15. ผู้เรียนไม่มีโอกาส

ปรับปรุงผลงาน

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
ดี/แหล่งเรียนรู้						
16. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. ให้อย่างละเอียดความรู้ที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง	+1	+1	+1	+1	+1	1
ชัดเจน						
การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1
19. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
20. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน						
ผลงาน						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ตาราง 12 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (แบบปกติ) เรื่องอิสรณภายิต

องค์ประกอบ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
สาระสำคัญ							
1.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2.	สามารถใช้เป็นกรอบใน การกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้							
3.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4.	สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
5.	เป็นตัวชี้้นำการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	ครอบคลุมสมรรถภาพ การเรียนรู้ด้าน	0	+1	+1	+1	+1	0.8
	ความรู้ ความคิด	0	+1	+1	+1	+1	0.8
	ความสามารถในการ	+1	+1	+1	+1	+1	1

	ปฏิบัติ						
สาระการเรียนรู้		0	+1	+1	+1	+1	0.8
7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์	0	+1	+1	+1	+1	0.8
การเรียนรู้							
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน						

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

9. สอดคล้องกับจุดประสงค์

การเรียนรู้

10. ยึดผู้สอนเป็นสำคัญ

11. ผู้สอนใช้วิธีบรรยายเป็น

หลัก

12. กิจกรรมการเรียนรู้ครบ

3 ขั้นตอน

13. ผู้เรียนสามารถนำความรู้

ความคิด

ไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้

14. ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

ผลงานและ

ผลงานไม่หลากหลาย

15. ผู้เรียนไม่มีโอกาส

ปรับปรุงผลงาน

ตาราง 12 (ต่อ)

	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	เฉลี่ย
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	(IO C)

ชื่อ/แหล่งเรียนรู้

16. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. ให้รายละเอียดความรู้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1
19. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
20. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน ผลงาน						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ตาราง 13 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (แบบปกติ) เรื่องเห็นแก่ลูก

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)

สาระสำคัญ

1.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2.	สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้							
3.	สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4.	สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
5.	เป็นตัวชี้้นำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
6.	ครอบคลุมสมรรถภาพการเรียนรู้ด้าน	0	+1	+1	+1	+1	0.8
	ความรู้ ความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1
	ความสามารถในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1
		+1	+1	+1	+1	+1	1
สาระการเรียนรู้							
7.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
		0	+1	+1	+1	+1	0.8
8.	เหมาะสมกับผู้เรียน						
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
9.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
10.	ยึดผู้สอนเป็นสำคัญ						
11.	ผู้สอนใช้วิธีบรรยายเป็นหลัก						

12. กิจกรรมการเรียนรู้ครบ
3 ขั้นตอน
13. ผู้เรียนสามารถนำความรู้
ความคิด
ไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้
14. ผู้สอนเป็นผู้กำหนด
ผลงานและ
ผลงานไม่หลากหลาย
15. ผู้เรียนไม่มีโอกาส
ปรับปรุงผลงาน
- ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
16. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. ให้รายละเอียดความรู้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล						
19. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
20. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน ผลงาน						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ตาราง 14 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 (แบบปกติ) เรื่องพระอภัยมณี

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
สาระสำคัญ						
1. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้						
3. สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. สอดคล้องกับสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
5. เป็นตัวชี้้นำการจัด	+1	+1	+1	+1	+1	1

กิจกรรมการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
6. ครอบคลุมสมรรถภาพ	0	+1	+1	+1	+1	0.8
การเรียนรู้ด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ความรู้ ความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1
ความสามารถในการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ปฏิบัติ						
สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
7. สอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1
การเรียนรู้						
8. เหมาะสมกับผู้เรียน						
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9. สอดคล้องกับจุดประสงค์						
การเรียนรู้						
10. ยึดผู้สอนเป็นสำคัญ						
11. ผู้สอนใช้วิธีบรรยายเป็น						
หลัก						
12. กิจกรรมการเรียนรู้ครบ						
3 ขั้นตอน						
13. ผู้เรียนสามารถนำความรู้						
ความคิด						
ไปประยุกต์ใช้ใน						
ชีวิตประจำวันได้						
14. ผู้สอนเป็นผู้กำหนด						
ผลงานและ						
ผลงานไม่หลากหลาย						
15. ผู้เรียนไม่มีโอกาส						
ปรับปรุงผลงาน						
ตาราง 14 (ต่อ)						

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IO C)
สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
16. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17. ให้ความละเอียดความรู้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
18. ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถในการฝึกปฏิบัติได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผล						
19. สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
20. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน ผลงาน						

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ตาราง 15 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่านกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
1.	+1	+1	+1	+1	+1	1
2.	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.	+1	+1	+1	+1	+1	1
4.	+1	+1	+1	+1	+1	1
5.	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	+1	+1	+1	+1	+1	1
7.	+1	+1	+1	+1	+1	1
8.	+1	+1	+1	+1	+1	1
9.	+1	+1	+1	+1	+1	1
10.	+1	+1	+1	+1	+1	1
11.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
12.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
13.	+1	+1	+1	+1	+1	1
14.	+1	+1	+1	+1	+1	1
15.	+1	+1	+1	+1	+1	1
16.	+1	+1	+1	+1	+1	1
17.	+1	+1	+1	+1	+1	1
18.	+1	+1	+1	+1	+1	1
19.	+1	+1	+1	+1	+1	1
20.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
21.	+1	+1	+1	+1	+1	1
22.	+1	-1	+1	+1	+1	0.6
23.	+1	-1	+1	+1	+1	0.6
24.	+1	+1	+1	-1	+1	0.8

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
25.	+1	0	+1	+1	+1	0.8

26.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
27.	+1	0	+1	0	+1	0.6
28.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
29.	+1	+1	+1	+1	+1	1
30.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
31.	+1	+1	+1	+1	+1	1
32.	+1	+1	+1	+1	+1	1
33.	+1	0	+1	0	+1	0.6
34.	+1	0	+1	0	+1	0.6
35.	+1	+1	+1	+1	+1	1
36.	+1	+1	+1	+1	+1	1
37.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
38.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
39.	+1	+1	+1	+1	+1	1
40.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
41.	+1	+1	+1	+1	+1	1
42.	+1	0	+1	0	+1	0.6
43.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
44.	+1	+1	+1	+1	+1	1
45.	+1	+1	+1	+1	+1	1
46.	+1	+1	+1	+1	+1	1
47.	+1	+1	+1	+1	+1	1
48.	+1	+1	+1	+1	+1	1
49.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
50.	+1	+1	+1	0	+1	0.8

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
51.	+1	+1	+1	+1	+1	1
52.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
53.	+1	+1	+1	+1	+1	1
54.	+1	+1	+1	+1	+1	1
55.	+1	+1	+1	+1	+1	1

56.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
57.	+1	+1	+1	+1	+1	1
58.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
59.	+1	+1	+1	+1	+1	1
60.	+1	+1	+1	+1	+1	1

ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0

ตาราง 16 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อ
วิชาภาษาไทย

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
1.	0	+1	+1	+1	+1	0.8
2.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
3.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
4.	+1	0	+1	+1	+1	0.8
5.	+1	+1	+1	+1	+1	1
6.	+1	+1	+1	+1	+1	1
7.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
8.	+1	+1	+1	+1	+1	1

9.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
10.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
11.	0	+1	+1	+1	+1	0.8
12.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
13.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
14.	+1	+1	+1	+1	+1	1
15.	+1	+1	+1	+1	+1	1
16.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
17.	+1	+1	+1	+1	+1	1
18.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
19.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
20.	+1	0	+1	0	+1	0.8
21.	+1	+1	+1	+1	+1	1
22.	+1	+1	+1	+1	+1	1
23.	+1	+1	+1	+1	+1	1
24.	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
25.	+1	+1	+1	+1	+1	1
26.	+1	+1	+1	+1	+1	1
27.	+1	+1	+1	+1	+1	1
28.	+1	+1	+1	+1	+1	1
29.	+1	+1	+1	0	+1	0.8
30.	+1	+1	+1	+1	+1	1

ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงคุณภาพเครื่องมือ และตารางคะแนนความเข้าใจในการอ่าน เจตคติต่อวิชาภาษาไทย
ความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 17 แสดงค่าระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความเข้าใจ

ในการอ่าน

ข้อที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1.	.58	.541**	/	
2.	.52	.713**	/	
3.	.34	.443**	/	
4.	.42	.594**	/	
5.	.50	.642**	/	
6.	.54	.731**	/	
7.	.54	.443**	/	
8.	.52	.235		/
9.	.40	.414**	/	
10.	.46	.466**	/	
11.	.36	.587**	/	
12.	.52	.198		/
13.	.44	.453**	/	
14.	.44	.401**	/	
15.	.52	.317*	/	
16.	.52	.372**	/	
17.	.48	.329*	/	
18.	.58	.455**	/	
19.	.54	.553*	/	
20.	.50	.347*	/	

21.	.60	.303*	/
22.	.54	.416*	/
23.	.56	.541**	/
24.	.48	.429**	/

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
25.	.46	.631**	/	
26.	.66	.569**	/	
27.	.46	.781**	/	
28.	.76	.512*	/	
29.	.56	.528**	/	
30.	.54	.251		/
31.	.68	.196		/
32.	.52	.469**	/	
33.	.62	.495**	/	
34.	.42	.261		/
35.	.56	.559**	/	
36.	.46	.497**	/	
37.	.40	.191		/
38.	.48	.402**	/	
39.	.72	.130		/
40.	.46	.299*	/	
41.	.50	.472**	/	
42.	.40	.408**	/	
43.	.72	.601**	/	
44.	.48	.356*	/	
45.	.40	.504*	/	
46.	.42	.328*	/	
47.	.52	.369**	/	
48.	.66	.585**	/	
49.	.48	.310*	/	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
50.	.52	.689**	/	
51.	.64	.586**	/	
52.	.50	.609**	/	
53.	.58	.316*	/	
54.	.54	.343*	/	
55.	.36	.346*	/	
56.	.54	.462**	/	
57.	.52	.402**	/	
58.	.36	.337*	/	
59.	.56	.412**	/	
60.	.52	.622**	/	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน อยู่ระหว่าง .36 - .76

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน อยู่ระหว่าง .31 - .78

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านทั้งฉบับ = .93

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
		ใช้ได้	ใช้ไม่ได้

1.	.567**	/	
2.	.159		/
3.	.358*	/	
4.	.477**	/	
5.	.267		/
6.	.467**	/	
7.	.645**	/	
8.	.510**	/	
9.	.422**	/	
10.	.326*	/	
11.	.341*	/	
12.	.516**	/	
13.	.647**	/	
14.	.666**	/	
15.	.137		/
16.	.401**	/	
17.	.371**	/	
18.	.589**	/	
19.	.669**	/	
20.	.402**	/	
21.	.426**	/	
22.	.346*	/	
23.	.538**	/	
24.	.462**	/	
25.	.312*	/	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
		ใช้ได้	ใช้ไม่ได้

26.	.358*	/
27.	.334*	/
28.	.452**	/
29.	.422**	/
30.	.553**	/

**	มีนัยสำคัญที่ระดับ	.01
*	มีนัยสำคัญที่ระดับ	.05

ค่าอาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาภาษาไทย อยู่ระหว่าง .31 - .67

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาภาษาไทยทั้งฉบับ = .81

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังทดลองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้แบบ
ปกติ

นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้แบบ 4 MAT		นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้ แบบปกติ	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1.	29	32	1.	25	27

2.	18	29	2.	15	16
3.	21	30	3.	16	16
4.	16	25	4.	23	28
5.	18	28	5.	15	16
6.	19	30	6.	23	31
7.	13	25	7.	22	27
8.	35	38	8.	13	15
9.	13	26	9.	18	25
10.	19	27	10.	26	26
11.	18	32	11.	23	25
12.	28	35	12.	24	26
13.	25	32	13.	16	20
14.	26	34	14.	24	24
15.	24	33	15.	25	30
16.	23	35	16.	26	28
17.	25	34	17.	30	32
18.	24	33	18.	19	23
19.	32	36	19.	23	29
20.	26	36	20.	16	20
21.	24	30	21.	22	23
22.	30	34	22.	21	25
23.	30	36	23.	21	26

ตาราง 19 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้แบบ 4 MAT		นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้ แบบปกติ	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
24.	16	30	24	28	30
25.	26	30	25	26	36
26.	23	31	26	18	26
27.	28	35			
28.	30	36			

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังทดลองของ
นักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้
แบบปกติ

นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้แบบ 4 MAT		นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้ แบบปกติ	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1.	74	79	1.	62	69
2.	68	72	2.	60	67
3.	74	75	3.	63	66
4.	65	69	4.	65	70
5.	70	77	5.	57	60
6.	72	74	6.	66	69

7.	66	72	7.	64	71
8.	81	85	8.	63	68
9.	62	65	9.	68	71
10.	65	66	10.	67	70
11.	63	70	11.	64	69
12.	73	76	12.	64	70
13.	71	73	13.	60	65
14.	68	72	14.	68	68
15.	69	74	15.	68	75
16.	79	81	16.	69	73
17.	69	72	17.	70	71
18.	65	71	18.	63	66
19.	72	75	19.	73	78
20.	62	71	20.	75	77
21.	68	70	21.	71	73
22.	72	75	22.	66	73
23.	75	79	23.	68	72

ตาราง 20 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้แบบ 4 MAT		นักเรียน คนที่	นักเรียนที่เรียนรู้ แบบปกติ	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
24.	61	65	24.	69	70
25.	71	74	25.	78	80
26.	69	72	26.	72	74
27.	70	74			
28.	71	75			

ตาราง 21 แสดงคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

นักเรียนคนที่	เรียนรู้แบบ 4 MAT	นักเรียนคนที่	เรียนรู้แบบปกติ
1.	145	1.	138
2.	141	2.	143
3.	138	3.	118
4.	131	4.	157
5.	138	5.	124
6.	130	6.	142
7.	132	7.	148
8.	177	8.	132
9.	140	9.	136
10.	127	10.	132
11.	132	11.	134
12.	140	12.	137
13.	138	13.	138
14.	160	14.	132
15.	156	15.	154

16.	161	16.	147
17.	157	17.	149
18.	148	18.	142
19.	135	19.	155
20.	131	20.	139
21.	124	21.	126
22.	150	22.	143
23.	140	23.	148
24.	148	24.	164
25.	120	25.	162

ตาราง 21 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	เรียนรู้แบบ 4 MAT	นักเรียนคนที่	เรียนรู้แบบปกติ
26.	127	26.	130
27.	142		
28.	134		

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล
วันเดือนปีเกิด

นางอรุณี ทยเจริญ
1 มกราคม 2497

สถานที่เกิด	อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา	
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	4/2 หมู่ 5 ตำบลลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์ อำเภอวัง น้อย
	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2512	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทิศ
ไพบูลย์ชนูปถัมภ์	
	อำเภอมนรมย์ จังหวัดชัยนาท
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
(ภาษาไทย)	
	วิทยาลัยครูนครสวรรค์
พ.ศ. 2524	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2550	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา